

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיתי

המאשימה **מדינת ישראל**
ע"י ב"כ עו"ד ענת ארוסי כהן מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

נגד

הנאשם **אחמד ברגיתי (עציר) – ת"ז 205940695**
ע"י ב"כ עו"ד שמעון קוקוש

גזר דין

תוכן עניינים

<u>מספר הפיסקאות</u>	<u>שם הפרק</u>
1-9	א. כללי
10-18	ב. ההליכים עד להסדר הטיעון
11-26	ג. כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר הטיעון
27-31	ד. תסקיר המבחן של הנאשם
32-46	ה. תסקיר נפגע עבירה
	ו. ראיות לעונש של המאשימה – מצבו הרפואי ונכותו של נפגע העבירה
47	ז. ראיות לעונש של הנאשם – עדות אביו ואחיו
48-57	ח. עיקרי טיעוני המאשימה לעונש
58-78	ט. עיקרי טיעוני הנאשם לעונש
79-92	דיון
94-112	י. ריבוי עבירות ואירועים
113-165	יא. מתחם העונש ההולם
113-115	יא.1 כללי
	יא.2 העבירה של חבלה חמורה בכוונה מחמירה
116-123	– ניתוח ראשוני

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיתי

1		
2		3.א. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות,
3	124-136	ומידת הפגיעה בהם
4		יא.3.1. שלימות הגוף, קדושת החיים ושמירה
5	124-125	על הסדר הציבורי והגנת כוחות הביטחון
6	126-127	יא.3.2. השלכות על מעמדה הבינלאומי של ישראל
7	128-131	יא.3.3. פגיעה בריבונות ישראל ביום ירושלים
8		יא.3.4. מידת הפגיעה – שרשרת המעשים שביצע
9	132-135	הנאשם ביום האירוע
10	136	יא.3.5. סיכום
11		
12	137-152	4.א. הענישה הנהוגה
13	153-156	5.א. הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה
14	157-165	6.א. מתחם העונש ההולם
15	166-183	יב. שיקולי קביעת העונש המתאים
16	166-168	יב.1. נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה
17	169-171	יב.2. שיקולי שיקום
18	172-175	יב.3. הגנה על שלום הציבור
19	176-178	יב.4. הרתעה אישית
20	179-183	יב.5. הרתעת הרבים
21	184-188	יג. קנס ופיצויים
22	189-191	יד. מאסר על תנאי
23	192-193	טו. סיכום
24		
25		

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

גזר דין

א. כללי

1. מהו העונש שיש להטיל על נאשם שביום ירושלים, לפני כשנתיים, זרק אבנים לעבר שוטרים, בשני אירועים, ובמקרה השני האבן הגדולה שנזרקה על ידי מי מהנאשם וחבריו על שוטר, גרמה לו לפציעה קשה עד לאשפוזו במשך תקופה לא קצרה בבית לוינסטיין.
2. בפרק השני, אביא, בתמצית, את ההליכים שהיו בבית משפט עד להסדר הטיעון.
3. בפרק השלישי אתאר בקצרה את כתב האישום המתוקן אליו הגיעו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון.
4. עיקרי תסקיר המבחן של הנאשם, יוצגו בפרק הרביעי.
5. תסקיר נפגע עבירה שהוגש בתיק זה, יובא בפרק החמישי, ואליו יצורפו נתונים נוספים שנמסרו לי לאחר הטיעונים לעונש.
6. בשני הפרקים שלאחר מכן (השישי והשביעי), יובאו עיקרי הטיעונים לעונש, הן של המאשימה והן של הנאשם (כולל דברי אביו ודבריו האחרונים בפניי).
7. בחלק "הדיון" ייכתב גזר הדין במתכונת של "הבניית שיקול דעת שיפוטי בענישה", כפי שנקבע בתיקון 113 לחוק העונשין: תחילה, ייקבע מתחם העונש ההולם, ולאחריו – אפרט את השיקולים לגזירת העונש המתאים.
8. יש התייחסות מיוחדת, בפרק נפרד לסוגיית הקנס והפיצויים הכספיים.
9. בפרק האחרון, המסכם, יובא העונש שגזרתי על הנאשם.

ב. ההליכים עד להסדר הטיעון

10. כתב האישום המקורי הוגש ביום 19.6.14, ומתייחס לאירועי יום 28.5.14, שהיה "יום ירושלים", וכאמור בסעיף 1 לכתב האישום המקורי, "ביום זה התרחשו התפרעויות רבות בעיר העתיקה, שכללו יידוי אבנים לעבר כוחות הביטחון ויהודים ששהו בה".

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

11. בכתב האישום המקורי – וכך גם בכתבי האישום הבאים – מדובר בשני מקרים שבהם נטל
הנאשם חלק ביידוי אבנים לעבר כוחות הביטחון ולעבר יהודים: הראשון בשעה 09:30
בבוקר; בשעות אחה"צ סופר על קשר של הנאשם עם אחרים ביידוי אבנים מגג בית ברח'
הגיא בשעות הערב; האירוע השלישי החל בשעות הערב, בשעה 20:00 בערך, כאשר בשעה
21:00 לערך אחד מבין השלושה (הנאשם ושני אחרים) השליך אבן מהגג על ראשו של שוטר.
הוא נפל במקום, דימם ואיבד את הכרתו.
12. בכתב האישום המקורי, הוראות החיקוק שיוחסו לנאשם היו: חבלה חמורה בכוונה
מחמירה; ניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות; והשתתפות בהתפרעות.
13. כתב האישום תוקן ביום 30.6.14, ובעיקרו הוא דומה לכתב האישום המקורי.
14. ב"כ המדינה ביקשה ארכה להגשת תעודת חיסיון שלבסוף הוגשה.
15. החל מהשיבה הראשונה ייצג את הנאשם עו"ד שמעון קוקוש, באופן פרטי. הוא טען בתחילה
טענת אליבי, ביחס לחלק החמור של זריקת האבן על ראשו של השוטר. לדבריו ישן באותה
שעה בביתו, כאשר מקום יידוי האבנים הוא בבניין אחר במרחק של מאות מטרים ממקורם
מגוריו (עמודים 3-4 לפרוטוקול מיום ה תמוז תשע"ד (3.7.14)).
16. כדי לא להאריך, אציין כי היו בתיק מספר ישיבות הוכחות (10.12.14, 17.12.14, 20.2.15,
11.5.15, 4.6.15, 1.7.15, 16.7.15). אין כאן המקום לפרט את שמות העדים שהעידו, שכן,
כאמור, הגיעו הצדדים להסדר טיעון מוסכם שבו הודה הנאשם, הכל כמפורט בפיסקה בפרק
הבא.
17. הצדדים הודיעו לבית המשפט ביום 12.10.15 כי הגיעו להסדר טיעון מוסכם, ובמהלכו תוקן
כתב האישום, הנאשם ישלח להגשת תסקיר חובה (מאחר והוא מתחת לגיל 21) והצדדים
חופשיים לטיעונים בעניין העונש.
18. על פי הסכמת הצדדים בהודעת הנאשם, ולאחר שכתב האישום המתוקן תורגם לו מילה
במילה על ידי מתורגמנית בית המשפט, ולאחר שהסניגור אישר שהוא הסביר לנאשם את
משמעות כתב האישום המתוקן, הרשעתי את הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן כפי
שיפורט להלן בפרק הבא.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

- 1 **ג. כתב האישום המתוקן**
- 2 19. כאמור, כתב האישום המתוקן (כמו כתב האישום המקורי), עוסק באירועים שכללו יידוי
- 3 אבנים לעבר כוחות הביטחון ביהודים, ביום ירושלים לפני כשנתיים, ביום 28.5.14.
- 4
- 5 20. באשר לשלב הראשון של האירועים באותו בוקר, על פי האמור בכתב האישום המתוקן, סדר
- 6 האירועים וחלקו של הנאשם בהם היה כדלקמן (סעיף 2):
- 7 "בבוקרו של אותו יום, הגיע הנאשם בשעה 09:30 לערך אל גג מבוא שער המג'לס
- 8 יחד עם ג.ע. (קטין) כשהם רעולי פנים. השניים יידו אבנים בגדלים שונים לעבר
- 9 שוטרים ששהו במקום. האבנים לא פגעו. השוטר תיימור חיסאזי עלה לגג והחל
- 10 לרדוף אחרי הנאשם וג.ע. ואף ירה לעברם כדור גומי".
- 11
- 12 21. עיקר חומרת כתב האישום קשורה לאירוע השני שהתקיים בשעות הערב, כאשר הוא כולל
- 13 מספר שלבים. וכך מתואר השלב הראשון (סעיף 3 לכתב האישום המתוקן):
- 14 "באותו יום בשעות הערב, נפגש הנאשם יחד עם מוחמד פיראווי, אחמד אבו סינא
- 15 (להלן: "השלושה") ואחרים שזהותם אינה ידועה במדויק למאשימה, ברח' הגיא
- 16 בעיר העתיקה בירושלים. אז קשרו השלושה והאחרים קשר ליידות אבנים מגג בית
- 17 ברח' המאג'לס (להלן: "גג הבית") בהמשך הערב".
- 18
- 19 22. בשלב השני, שהתחיל בשעה 20:00 לערך, יידו הנאשם והאחרים אבנים, והכל כמתואר
- 20 בהמשך כתב האישום המתוקן (משום מה מתחיל התיאור במספר ספרור חדש של 1):
- 21 "בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה, 20:00 לערך, במסגרת קשירת הקשר
- 22 ולשם ביצועו, הצטיידו השלושה ושניים אחרים שזהותם אינה ידועה במדויק
- 23 למאשימה (להלן: "החמישה"), בכ-15 אבנים בגדלים שונים – אבנים בקוטר 10
- 24 ס"מ לערך, בלוקים ואבני חיפוי קיר (להלן: "האבנים"). את האבנים סידרו
- 25 החמישה על גדר אבן שהקיפה את גג הבית, בצד הפונה לסמטת רחוב הגיא, בגובה
- 26 של כ-5 מטר מהרחוב, והכל לשם יידויים לעבר יהודים שיעברו במקום.
- 27 החמישה, כל אחד בתורו, התקרבו אל שפת הגג והביטו לעבר הרחוב תחתם, מגובה
- 28 של כ-5 מטרים, וזאת במטרה לאתר יהודים המתהלכים ברחוב, לשם יידוי אבנים
- 29 לעברו.
- 30 תוך כדי האמור לעיל, ידו החמישה אבנים בקוטר 10 ס"מ לעבר שער אל-מג'לס בו
- 31 שהיו באותה העת שוטרים.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 14-06-38157 מדינת ישראל נ' ברגיטי

בשעה 21:00 לערך, עבר ברחוב הגיא השוטר ע' (להלן: "השוטר") אשר שהה במקום לשם חלוקת אוכל לכוחות הביטחון.

בעוברו מתחת לגג הבית, הרים אחד מהשלושה אבן חיפוי קור בגודל 20-30 ס"מ ובמשקל של 2.3 ק"ג (להלן: "האבן") והשליך אותה מהגג לעבר ראשו של השוטר. האבן פגעה ישירות בראשו, השוטר נפל במקום, מדמם, ואיבד את הכרתו. הנאשם והחבורה נמלטו מהמקום.

כתוצאה ממעשיהם המתוארים, נגרם לשוטר שבר בגולגולת, הוא איבד ראייתו באופן זמני, סבל מכאבים בגב וברגלו ואושפז למשך כשבועיים. בתום האשפוז הועבר ל"בית לוינסטיין", שם הוא שוהה מאז, נכון ליום הגשת כתב האישום.

23. בכך מסתיים החלק העובדתי של כתב האישום: "במעשיו המתוארים לעיל, פגע הנאשם באדם בנשק פוגעני, בצוותא חדא, בכוונה לגרום לו חבלה של ממש. כמו כן, ניסה לתקוף שוטרים שהוא מזוין באבן ובחבורה".

24. ואלה הם הוראות החיקוק לפיהם מואשם הנאשם, כאמור בחלק ב של כתב האישום המתוקן:

- א. חבלה חמורה בכוונה מחמירה – עבירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: "החוק");
- ב. ניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות – עבירה לפי סעיף 274(2)+(3) + סעיף 25 לחוק.

25. סמוך לאחר הכרעת הדין שניתנה ביום כט תשרי תשע"ו (12.10.15), ניתנה על ידי החלטה לפיה יוגש תסקיר שירות מבחן בעניינו, של הנאשם, לאור גילו ולאור הסמכת הצדדים.

26. כן נקבע בהחלטה הנ"ל מאותו יום, כי לקראת הדיון במסגרת הטיעונים לעונש, ראשית המדינה להגיש תסקיר נפגע עבירה, או מסמכים רפואיים לגבי מצבו של נפגע העבירה.

ד. תסקיר המבחן של הנאשם

27. ביום כז כסלו תשע"ו (9.12.15) נכתב תסקיר שירות מבחן על ידי מר ניר פרץ, קצין מבחן מגורים במחוז באר שבע של שירות המבחן למבוגרים, שלצורך כתיבת התסקיר נפגש עם הנאשם בכלא "אשל", עיין בכתב האישום המתוקן, בפרוטוקול הדיון וברישום הפלילי המעודכן שלו.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיתי

28.

במסגרת הפרק "רקע אישי ומשפחתי", נכתב כי הנאשם רווק בן 20.5, סיים 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה וניגש לבחינות פסיכומטריות. טרם מעצרו עבד בבית אבות במשך כ-18 חודשים בתפקיד מטפל, ומטרת הבחינות הפסיכומטריות היא רצון ללמוד לימודים אקדמאיים בתחום הסיעוד, ולאור שאיפה זו בחר לעבוד בבית אבות כדי להתנסות בתחום הטיפול. לדבריו, חסך סכום נכבד ממשכורתו לצרכי לימודיו. הוא היה גר עם הוריו בעיר העתיקה בירושלים. הוא ילד שני למשפחה עם שבעה ילדים, כאשר אביו עובד כמנהל אחזקה בבאר שבע, והאם עקרת בית. האב ריצה בעבר עונש מאסר כקטין בגין עבירות של יידוי אבנים, והאב הבכור בעל עבר פלילי בגין עבירות אלימות. לדברי שירות המבחן, בני המשפחה מבקרים אותו במעצרו ומכניסים לו ציוד. הנאשם שלל מחשבות או תוכניות אובדניות בעת המעצר. כן שלל שימוש בסמים ובאלכוהול, אף כי מסר שנהג לצרוך אלכוהול בתדירות נמוכה על בסיס חברתי.

29.

בפרק "היסטוריה עבריינית והעבירה הנוכחית", מציין התסקיר כי מעיון ברישום הפלילי עולה כי אין לנאשם עבר פלילי קודם. אשר לעבירות נשוא כתב האישום, הנאשם סיפר לקצין המבחן כי בתחילת ההתפרעויות סמוך למקום מגוריו לאחר שהבחין באלימות הדדית בין המפגינים לבין כוחות הביטחון, השליך אבן לעבר כוחות הביטחון, אשר לא פגעה באיש. לדבריו, בשעות הערב נפגש עם חבריו על גג אחד הבתים בעיר העתיקה למפגש חברתי שכלל אלכוהול ומוסיקה. הנאשם מספר כי במהלך המפגש האמור, אחד מחבריו השליך אבן על ראשו של שוטר שעבר במקום, אשר נפגע מכך. הנאשם אמר לקצין המבחן כי לאחר האירוע נמלט עם חבריו מהמקום. לדבריו, חשב שהשוטר נהרג כתוצאה מהאירוע, ובתסקיר נכתב בעניין זה, כי דבר זה "לא יצר אצלו מצוקה כלשהי ולא הפריעה לו להתנהל כרגיל". פרק זה של התסקיר מסתיים במילים אלה: "בשיחה עמנו, התרשמנו כי [הנאשם] אינו מכיר בחומרת המעשים והשפעתם על נפגע העבירה".

30.

הפרק הבא בתסקיר, שכותרתו, "הערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום", נכתב כי התרשמות שירות המבחן היא שהנאשם הינו בחור צעיר, בעל יכולת קוגניטיבית וורבאלית תקינה, בעל חשיבה קונקרטית, אשר מתקשה להביע את עצמו רגשית. בשיחה עם קצין המבחן, הדגיש הנאשם את המאמצים שערך לתפקוד תקין, דבר שבא לידי ביטוי בתעסוקה ובלימודים. שירות המבחן מתרשם כי הנאשם נקט צמצום, והתקשה להרחיב אודות חלקים מכשילים באישיותו, וניהול קשרים עם החברה השולית. ההתרשמות של קצין המבחן היא כי הנאשם

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

מרוכז בעצמו ובצרכיו, ועל כן, אינו פנוי לערוך התבוננות פנימית מעמיקה ביחס לחלקים
המכשילים באישיותו או בהתנהגותו. ההתרשמות היא כי הוא נוטה לפתיינות, נגרות
ומושפע מסביבתו, וכי הינו בעל עמדות הנותנות לגיטימציה לשימוש באלימות במצבי
קונפליקט.
שירות המבחן מתרשם עוד כי הנאשם פועל מתוך דחף רגעי והשפעת סביבתו, ללא בחינה של
השלכות התנהגותו.
כאשר הנאשם הביע בפני קצין המבחן עמדות אשר מפחיתות מאחריותו וממעורבותו בעבירה,
מערך קצין המבחן כי הנאשם עשה זאת מכיוון שרואה עצמו באופן קורבני, ותולה את
הסיבות למעורבותו לגורמים חיצוניים לו.
כל האלמנטים הללו, לפי הערכת שירות המבחן "מעמידים אותו בסיכון תמידי להיגרר אחר
גורמי השפעה שליליים בסביבתו". שירות המבחן מציין כי "ההליך המשפטי והמחירים
האישיים שמשלם, לא מהווים גורם מרתיע המביא לבחינה עצמית".
וכך מסתיים פרק זה של התסקיר: "בשקלול כל הפרמטרים אנו מתרשמים מרמת סיכון
בינונית לחזרה להתנהגות עוברת חוק".

31. וזו לשון פרק ההמלצה, בסיום תסקיר המבחן של הנאשם:

"בבואנו לגבש המלצתנו לקחנו בחשבון את גילו של הנ"ל לצד התייחסותו לעבירה,
ואת התרשמותנו ממאפייני אישיותו, עמדותיו ותפיסותיו כפי שמתוארים לעיל. כן
הבאנו בחשבון הערכתנו כי אין הוא פנוי ובשל, בשלב זה חייו, להשתלב במסגרת
טיפולית. לאור זאת אין אנו ממליצים לכבודו על [ה]עמדתו של הנ"ל בצו המבחן
של שירותנו.
לעניין העונש, נמליץ להטיל על הנ"ל ענישה מוחשית, לצד קנס, וענישה צופת פני
עתיד, כמאסר משמעותי על תנאי. כמו כן, נמליץ להטיל על הנאשם פיצוי לקורבן
העבירה. להערכתנו, יש בכך כדי להעביר מסר ברור על השלכות של מעשיו על נפגע
העבירה. אנו מעריכים כי אלו יהווה[ו] גבול חיצוני ומרתיע מחזרה להתנהגות
עוברת חוק".

ה. תסקיר נפגע העבירה

32. ביום כה כסלו תשע"ו (7.12.15) נכתב על ידי הגב' שלומית אביב, מפקחת מחוזית לנפגעי
עבירה במחוז חיפה והצפון של שירות המבחן למבוגרים, במשרד הרווחה, תסקיר נפגע עבירה
בעניינו של הנפגע, ובהסכמתו (תע/1). נפגע העבירה הינו 42, נשוי ואב לשלוש בנות (גילאי 5,
6, ו-8).

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

33. התסקיר מבוסס על שיחה ממושכת שקיימה עורכת התסקיר עם הנפגע במקום עבודתו
בתחנת המשטרה, עיון בפרוטוקול בית המשפט הכרעת הדין כתב האישום המתוקן וכן עיון
בחומר רפואי שהוצג בפנייה. עורכת התסקיר שוחחה גם עם קצינת הרווחה מטעם משרד
הביטחון.
34. הפגיעה, מנקודת מבטו של הנפגע, מתוארת באופן הבא: הושלכה עליו אבן חיפוי מגג הבית
במשקל 2.3 ק"ג. אבן זו פגעה ישירות בראשו והוא נפל במקום כשהוא מדמם ואיבד את
הכרתו. כתוצאה מכך נגרם לו שבר בגולגולת. הוא איבד את ראייתו באופן זמני. הוא סבל
מכאבים בגב וברגל. הנפגע אושפז למשך שבועיים בבית החולים הדסה עין כרם, ולאחר מכן
הועבר לבית לוינסטיין, שם שהה עד יום 21.8.14.
35. מעבר לפגיעה הפיזית הקשה, מעריכה כותבת התסקיר כי נגרמו לנפגע העבירה נזקים בכל
שאר מישורי חייו, שבגינם נאלץ להמשיך בטיפולים ומעקב רפואי עד היום.
36. התסקיר מתאר את ההיסטוריה של הנפגע עד לפגיעה. אביו נפטר בשנת 2001 כגימלאי של
המשטרה, ואמו אישה חולנית. הנפגע גר עם משפחתו עם האם בבית בקומה נפרדת, כאשר
לנפגע העבירה אישה בת 37 שניהלה עסק משפחתי של קונדיטוריה בכפר לפני הפגיעה, ומאז
פציעתו הקשה של בעלה ונוכח השלכותיה הנרחבות, אינה עובדת. לזוג שלושה ילדות קטנות.
37. נפגע העבירה למד בכפר בו נולד במשך 12 שנים. לדבריו, סיים בהצטיינות כד"צ במכונאות
רכב וגוייס לצבא באוגוסט 1992, ובמסגרת זו שירת שירות מלא של 3 שנים בסיירת הדרוזים,
ולאחר מכן בגבול הלבנון כמכונאי רכב.
38. לאחר שחרורו מצה"ל, עבד כ-8 שנים ברציפות כמאבטח במוסדות שונים, ובמקביל התנדב
למשטרה בשנת 1999 עד שלבסוף גויס באופן רשמי למשטרה ובכך הוגשם חלום חייו. הוא
סיפר לעורכת התסקיר כי התגייס למשטרה עם רמת מוטיבציה גבוהה מאוד, כיוון שזה היה
ייעודו. הוא הוצב בירושלים וחש תחושת סיפוק ושלל תחושת פחד, על אף הסיכון בתפקיד
שאותו מילא. ביום הפגיעה חילק אוכל לחבריו, כוחות הביטחון, וכאשר עבר מתחת לגג הבית,
חש חבטה בראשו וזכר את נפילתו, ומאז לא זכר דבר עד לאחר מספר ימים כאשר התעורר
בבית החולים.
- נפגע העבירה מתאר את הטיפול ב"בית לוינסטיין" באופן הבא: תחילה נעזר בכיסא גלגלים,
ובהמשך עבר להתהלך בקושי רב בעזרת הליכון. הוא שוחרר הביתה עם קביים.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

39. עורכת התסקיר מציינת כי "תמונת הנזק שתוארה בפנינו על ידי ע' ונשענת ברובה על המסמכים הרפואיים שהוצגו בפנינו, מתארת נזק בכל מישורי החיים: הפיזי, הנפשי – ריגשי, פסיכוסוציאלי, משפחתי (זוגי והורי), תעסוקתי וכלכלי".

40. במישור הפיזי, מתוארת פגיעה פיזית קשה מאוד בעלת השלכות נרחבות על חייו ותפקודו של נפגע העבירה.

במשך חודשיים וחצי ששהה בבית לוינשטיין, סבל נפגע העבירה בדימום בלחמית עין שמאל, מצב רוח ירוד, קושי בהתמצאות, דיבור לא תקין, איטיות פסיכומטרית, פגיעה בשמיעה, בזיכרון, ותנועות מוגבלות בידיים ובגפיים התחתונות. הוא סבל עוד מסחרחורת וכאבים חזקים בגב, קושי בשמירה על שיווי משקל ובהליכה, וירידה משמעותית שחלה בביצועיו בכל התחומים.

במהלך האשפוז ביטא מצוקה נפשית משמעותית: חלומות ביעותים והתעוררות עם זיעה קרה ותחושת לחץ בחזה; כאבי ראש וסחרחורת, קווים פוסט טראומטיים משמעותיים; חשש לגבי כוחות ירודים לשיקום. הוא הוערך כזקוק לעזרה בתפקודי יום יום מורחבים, והומלץ על המשך מעקב פסיכיאטרי, פסיכולוגי ושיקום מקצועי. כמו כן נאסרה עליו נהיגה, וצוין כי הוא זקוק להסעות לטיפולים. רק בחודש יולי 2015 קיבל אישור ממשרד התחבורה לחזור ולנהוג. מהחומר הרפואי עולה כי ע' סבל מתסמינים וטיפול תרופתי, כאבי גב, תחושת נימול ברגליים, כאבים כלליים ופגיעה בשמיעה ובתחושת טעם וריח.

גם כיום, כשנה וחצי מאז הפגיעה, הוא מתאר סימפטומים דומים, כולל כאבי ראש ותלות במשככים ותרופות. הוא סובל מחולשה בצד שמאל של הגוף, מזרמים בידיים ותחושות נימול, כאבים בצוואר, בגב וסחרחורת. מספר פעמים מעד עקב הסחרחורת, ופעם אחת מספטמבר 14 הגיע למיון בבית חולים "זיו" בצפת ונאלץ לעבור בדיקות מקיפות, לאחר שנחבל גם בכפות רגליו.

נפגע העבירה תיאר לעורכת התסקיר כי יש לו פגיעה משמעותית בזיכרון ובשמיעה, והוא ממתין לקבלת מכשיר שמיעה באוזן שמאל. עקב פגיעה משמעותית בחוש הטעם והריח, הוא דיווח לעורכת התסקיר כי אינו יכול ליהנות מאוכל, וניזון רק לשם הישרדות.

מאז שחרורו מ"בית לוינשטיין", מטופל נפגע העבירה אמבולטורית במסגרות שונות ובתחומים שונים: נפשי, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, הידרותרפיה, וביו פידבק.

בתסקיר מוזכרים נכויות זמניות ודיונים שונים בוועדות שונות; לעניינים אלה אתייחס בנפרד, לאחר שהובאו על ידי המאשימה, כראיות, מסמכים רפואיים של גופים שונים וכן החלטות של קצין התגמולים.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיתי

41.

אשר לפגיעה במישור הנפשי, רגשי ופסיכוסוציאלי, מציינת כותבת התסקיר כי המפגע מתאר
זאת כלא פחות קשה מאשר הפגיעה הפיזית. הוא מאובחן כסובל מהפרעה פוסט טראומטית
על כל המשתמע מכך: עוררות יתר; פלש בקים של אירועי תקיפה; הימנעות ממקומות
צפופים או הומי אדם; דריכות ומחשבות טורדניות.
הוא מטופל במשככי כאבים, תרופה לשינה ולטיפול בדיכאון וחרדה. הוא סובל מאי שקט,
התפרצויות זעם ובכי, לסירוגין, כעס עצמי וכעס על הפוגעים, הוא עסוק מאוד בסוגיה של
הבחירה שלהם לפגוע בו, ובאפשרות שעמדה על הפרק היא כי הוא ימות מפצעיו.
ע' תאר לעורכת התסקיר לילות רווי סיוטים, שהוא מתעורר מבוהל שטוף זיעה ובלחץ בחזה.
הוא חש בעייפות כתוצאה מקושי להיות במנוחה, ויש לו תחושת דריכות תמידית. התרשמות
עורכת התסקיר היא כי מדובר בפגיעה מאוד משמעותית בתחושת הביטחון העצמי והסביבתי
שלו, בערך העצמי הגברי ובדימוי הגופני (לרבות בעיה אורולוגית).
הנפגע עסוק רבות בהשוואה של עצמו היום למה שהיה, לתפיסתו בעבר. בעוד שקודם לכן היה
עשוי לא חת, אמיץ ובלתי פגיע, בעל יכולת פיזית להגן על המשפחה ולספק לה פרנסה מכובדת,
מתפקד כשוטר שטח, כיום עקב הפגיעה נפגעה תפיסתו הגברית ויכולתו להגן על עצמו ועל
משפחתו. כותבת התסקיר מציינת כי הוא נמצא **"בתהליך של אבל על אובדנו שלו את עצמו
כפי שהיה קודם לפגיעה"**. מאחר והוא מתקשה לקבל את העובדה שהוא היום אחר ושונה,
מהווה הדבר טריגר להתפרצויות זעם ובכי במצבים שונים, וזאת לצד אובדן יכולותיו הפיזיות
והכאבים מהם הוא סובל.
מצבו הנפשי והרגשי מביא אותו להסתגרות ולהימנעות מחברה. הוא מתאר תחושת חוסר
שייכות או חוסר הבנה וקבלה על ידי אחרים. יש לו תחושת בדידות במצבו הנוכחי ואף העדר
תקווה ואופטימיות. בעקבות התפרצויות הזעם, הוא חש תחושות אשמה ובושה קשות, עסוק
בכעס וביקורת עצמית ונוטה להתפרץ בבכי (גם לעיני סובביו, בעיקר אשתו ובנותיו).
למרות מאמצי קרוביו לסייע לו, הוא עדיין חש בדידות וזקוק לעזרה רגשית נוספת ועל כן
נבחנת מסגרת טיפולית שתתאים למצבו ולצרכיו.

42.

במישור המשפחתי מתוארת פגיעה קשה ונרחבת. בעוד שקודם לפגיעה פרנס הנפגע את
משפחתו בכבוד, ובמקביל, ניהלה אשתו קונדיטוריה עצמאית; הרי, בעקבות הפגיעה, אשתו
נאלצה לסגור את הקונדיטוריה, למכור את התכולה כדי לכסות את החובות, והכל – כדי
שיתאפשר לה לטפל בו.
הנפגע מתאר מצב בו לפני הפגיעה סייע בטיפול בילדות, שכן עבד במשטרה על בסיס 24 שעות
עבודה ו-48 שעות בית, כיום אין לו יכולת לסייע בבית ובטיפול בילדות, והוא חש עצמו כנטל
וכנטע זר, והדבר מביא לרגשות אשמה, בושה וכעס עצמי.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

- הוא מתאר גם פגיעה ביכולת שלו לקיים זוגיות המושתתת על אינטימיות והדדיות, ומצבו הכלכלי הקשה גורם לריחוק בין בני הזוג. הוא חש, לא פעם, כי בנותיו נרתעות מהתפרצויותיו ונאלצות לגלות בגרות וסובלנות נוכח מצבו, שאינן מותאמות לגילן. מבחינתו יש לו חווית אובדן ביחס למשפחתו, בכך שאינו יכול להיות בעל ואב טוב, כפי שהיה בעבר.
43. במישור התעסוקתי, מאחר ונבצר ממנו לעבוד, הוא הפך לתלתי באחר, ונזקק לעזרה במישורים שונים. הוא אינו יכול לבצע משימות שטח בעלות דרישות פיזיות כפי שהיה בעבר. הוא חזר באופן חלקי לעבודה במשטרה באזור מגוריו ורק בחודש אוקטובר 2015 חזר לעבוד במשרה מלאה, אך עדיין מדובר בתפקיד מנהלי ועל אופי שיקומי.
- כותבת התסקיר מציינת כי העובדה שכיום נפגע העבירה אינו יכול לתפקד כשוטר באותו היקף ובאותו סוג תפקיד כפי שהיה לפני הפגיעה, מהווה עבורו פגיעה בדימוי אישי וגברי.
44. המישור האחרון אליו מתייחסת כותבת התסקיר, הוא המישור הכלכלי. הפגיעה כאן נגזרת של הפגיעות שתוארו לעיל. הכנסת המשפחה פחתה משמעותית בגין ההוצאות הרבות סביב הפגיעה והאשפוז של ע'. אשתו כאמור שהתה עמו חודשים אחדים, ובשל כך פחתה הכנסתה עד סגירת הקונדיטוריה ובמקביל נאלצה להוציא הוצאות עבור מטפלות שכירות לילדות הקטנות. בנוסף לכך היו הוצאות מימון של חלק מחוות הדעת הרפואיות. כמו כן מוזכרים הוצאות עבור נסיעות לטיפולים, מעקב רפואי ועוד.
- נפגע העבירה סיפר לעורכת התסקיר כי כיום נאלצת המשפחה לחיות בצמצום ואף נלקחו הלוואות בהיקף נרחב, כדי להתמודד עם המצב הכלכלי הדחוק.
45. הסיכום הוא כי תמונת הנזקים שנגרמו לע' בעקבות הפגיעה היא קשה, רחבה וכואבת, וכי נדרשת עוד עבודת שיקום נרחבת, כדי לשפר את תפקודיו של נפגע העבירה במישורים שונים.
46. התסקיר חותם בדברים אלה. נפגע עבירה מצפה שיוטל על הפוגע העונש המרבי, כדי שישקף את חומרת הפגיעה בו. כותבת התסקיר מציינת כי להתרשמותה ענישה מחמירה עשויה להחזיר, ולו במעט, את תחושת הביטחון והצדק של נפגע העבירה. היא מציינת והיא כותבת כי ציפייה זו של ע' גם קשורה לצורך שלו בהכרה בפגיעה הקשה בו ובהשלכותיה על חייו. כמו כן, יהיה בכך מסר של הכרה במשמעות הפגיעה, והרחבת היכולת שלו לשיקום ולטיפול. המלצה כוללת גם הטלת פיצוי כספי משמעותי על הנאשם, שישולם לנפגע העבירה, ע'.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

ו. ראיות לעונש של המאשימה – מצבו הרפואי ונכותו של נפגע העבירה

47. במהלך הטיעונים לעונש (עמ' 517-518, עמ' 520-522 לפרוטוקול מיום 10.3.16), הוגשו על ידי ב"כ המדינה מסמכים רפואיים כמפורט להלן:

א. **תע/2** החלטת קצין התגמולים מיום יד כסלו תשע"ו (26.11.15), לפיו הוכרה נכותו של נפגע העבירה בדרגה כוללת של 37%, שמתוכם מוזכרים בהחלטה: 10% – ליקויי שמיעה טנטון קבוע; 1% – אובדן חוש ריח; ו-1% ירידה בשמיעה.

ב. **תע/3** – הפניית ע', על ידי הפסיכיאטר המחוזי של משרד הביטחון מיום 26.10.15 לאבחון קוגניטיבי, ייעוץ אורולוגי, המשך מעקב נוירולוגי, המשך מעקב פסיכיאטרי וטיפול תרופתי. כמו כן הוגש דו"ח ביניים לריפוי בעיסוק מיום 24.12.15 המתאר את הטיפולים שעבר, את הצלחתם היחסית כאשר תחילה נצפתה התקדמות ואחר כך עם הפוגות חלה נסיגה. ונקבע כי הוא זקוק לליווי כדי שתהיה המשיכות בטיפול ועזרה בתרגול.

ג. **תע/4** – חוות דעת רפואית מיום 13.1.16, של ד"ר מיכאל טנצמן, ממלא מקום מנהל המחלה האורתופדית בבית חולים העמק, הסוקר את הטיפולים שעבר והצילומים והבדיקות הקליניות. בסיום חוות הדעת יש "ויכוח" עם חוות דעת של פרופ' יעקב ביקלס (שלא הוצגה בפניי). מכל מקום, החבלה שנחבל ע' מאבן ירושלמית כבדה בראשו, גרמה לנפילתו לאיבוד ההכרה, וחבלה כזו עשויה לגרום גם לפגיעה בעמוד השדרה הצווארי ולכן היא מעידה כאלף עדים על הפתולוגיה שיש לו בעמוד השדרה הצווארי, דבר שגם נתמך בבדיקות MRI מאוקטובר 2014. וכן, מעריך ד"ר טנצמן את נכותו האורתופדית הצמיתה של ע' בגין עמוד השדרה הצווארי, בשיעור של 10% לפי סעיפים שפורטו בחוות הדעת.

ד. בדיקה רפואית מיום 25.2.16 על ידי ד"ר ולרי שושן, רופאת מחוז ירושלים במרפאת מחוז ירושלים של המשטרה, מומחית לרפואה תעסוקתית, בה מתוארות מגבלות הרפאיות של ע' עד ליום 31.7.16, באופן הבא: מוגבל בעבודה בתנאי חדר; שחרור ממשמרת ג'; משוחרר מפעילות גופנית מאומצת; פטור מפעילות מבצעית; משוחרר מריצה.

ה. אישור למכשיר שמיעה לאוזן ימים מיום 9.3.16 חתום על ידי קלינאית התקשורת רותם שחר.

ז. ראיות לעונש של הנאשם – עדות אביו ואחיו

48. מטעם הנאשם העיד אביו, בן 49, שבנו, הנאשם בן 21, הוא הבן השני במשפחה.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיתי

- 1 האב סיפר כי הוא עובד כטכנאי במנוף בחברה והוא בקשר עם יהודים וישראלים.
2
- 3 50. בתחילת עדותו, התייחס אביו של הנאשם לשוטר ע', שנפגע מהאבן שזרק בנו, הנאשם, והאב
4 אמר את הדברים הבאים: **"אני קודם כל מתפלל שהוא יתקדם ויצא לחיים שלו ויחזור**
5 **למסלול ויהיה בריא ואנחנו כולם מתפללים בשבילו"** (עמ' 527, שורות 28-29).
6
- 7 51. האב תיאר בעדותו את המדיניות החינוכית שלו בבית, להסביר לכולם שאסור לפגוע באנשים
8 אחרים וכי מי שזרק את האבן גורם לכך, כלשונו, כי **"גם המשפחה שלו אוכלים אותה"** (עמ'
9 528, שורות 4-5).
10
- 11 52. האב, בתשובה לשאלתי, האם הצליח בחינוך של הילד שלו, אמר כי היה בהלם לאחר שנודע
12 לו מה שבנו עשה וזה גרם לו לכאב. לדברי האב, כיום, כלקח ממה שעשה בנו הנאשם, הוא,
13 האב, **"סוגר על הילדים, סוגר על המשפחה... אף אחד לא יוצא מהבית"** (עמ' 528, שורה 16).
14 לדבריו, כולם סובלים מהפיגועים, ואילו עמדתו שלו היא **"אנחנו אוהבים את השלום, ואנחנו**
15 **אוהבים את המדינה"** (עמ' 528, שורות 21-22). האב ער לכך שצריך להעניש את בנו. הוא
16 הסביר כי חינוך את כל המשפחה אותו דבר ולמעשה אין לו הסבר כיצד הנאשם, אחד משבעת
17 בניו, ביצע את העבירות. כל מבוקשו הוא זה **"אני מבקש מהשוטר שיצליח ויצא מזה ותהיה**
18 **לו החלמה מהירה"** (עמ' 529, שורה 23).
19 כאשר נשאל האב האם חשב לתת פיצוי לנפגע העבירה (עמ' 529, שורה 24 ואילך), השיב האב:
20 **"אני יכול, מה שאני יכול לתת לו – אני אתן"** (עמ' 530, שורה 3).
21
- 22 53. באמצע עדות האב, נערכה הפסקה, עקב משימות דחופות שהוטלו עלי כסגן הנשיא.
23
- 24 54. לאחר הפסקה, שבמהלכה התייעץ האב עם הסנגור, הצהיר האב את הדברים הבאים,
25 בתשובה לשאלת עו"ד קוקוש, מה הוא חש כלפי השוטר שנפגע (עמ' 530, שורות 15-28):
26 **"ת. אני מוכן גם ללכת אליו ולבקש סליחה שבן שלי עשה טעות ולשוטר הזה. ואני**
27 **מוכן ללכת עם הפרחים וכל אלה לבית שלו ולמשפחה שלו ולבקש סליחה בשם הבן**
28 **שלי. ואני אוהב שיהיה שלום לכולם.**
29 **ש. יש לך אולי איזה מסר כלפי אולי צעירים אחרים...**
30 **ת. כן. גם אני מבקש מכול הצעירים האלה שלא יתחילו עם הדברים האלה. צריכים**
31 **ללכת לחיים לחיות וללמוד, לעשות שלום באמת, יעני גם מביבי נתניהו ואבו מאזן**
32 **שמספיק, מספיק, צריך לעשות שלום שכול האנשים לחיות בשלום... ואני מבקש**

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיתי

1 סליחה יעני למשפחה שלו. גם אם הסליחה מהמדינה שהבן שלי עשה טעות.
2 וטעות שגם אני לא יודע כינכתי אותו או לא, אבל אני עכשיו שומר על הילדים
3 השניים ומחנך אותם יותר, שאולי טעיתי בזה ושלא יהיה לי עוד טעות באחים שלו.
4 אני מחנך אותם. גם הוא, שיצא בעזרת השם אני מחנך אותו, מוציא אותו שיתחתן,
5 להמשיך ללמוד, לא יצא לדברים וימשיך שטויות כאלה".

6
7 55. בהמשך עדותו התייחס האב לאמור בתסקיר שירות המבחן של בנו, כאילו גם לו, לאב, יש
8 עבר פלילי, והסביר זאת בכך שבהיותו צעיר היה לו סכסוך שכנים ואז היה עצור תקופה קצרה
9 (עמ' 536-538).

10
11 56. עד נוסף מטעם הנאשם הינו אחיו, יליד 1994, שסיפר כיצד השפיע המעצר של הנאשם על
12 המשפחה. הוא תיאר את עבודתו בבית חולים לזקנים ככוח עזר וכמתנדב באמבולנס עם אחיו
13 הנאשם (עמ' 542-554). לדבריו, מבחינתו, כולם שווים, יהודים וערבים, כאשר הם מאושפזים
14 בבית החולים. בהמשך, בתשובה לשאלת הסנגור, האם יש לו מסר לכל הצעירים, הוא ענה:
15 "אני אומר להם... שיפסיקו לעשות כל הדברים האלה. זה הכל שטויות. הוא הורס את
16 החיים שלו. בן אדם... חייב לחיות בשלום, שיהיה בן אדם טוב, שיהיה בריא בחיים שלו...
17 כולנו בני אדם" (עמ' 545, שורות 14-19).

18
19 57. בתשובות לשאלות ב"כ המאשימה, עו"ד ארוסי כהן, בחקירה הנגדית, אישר שגם לו יש עבר
20 פלילי בענייני תקיפת שוטר וניסיון לפתור בעיות כלפי מי שפגע באמו באלימות (עמ' 545-548).

ח. עיקרי טיעוני המאשימה לעונש

21
22
23 58. ב"כ המאשימה, עו"ד ענת ארוסי כהן, טענה כי מאחר ומדובר בזריקות אבנים בשני מועדים
24 שונים, אם כי באותו יום, יש לקבוע שני מתחמים של העונש ההולם (עמ' 516, שורה 2; כבר
25 באותו שלב, העיר הסנגור כי די במתחם אחד – שם, שורות 12-13).

26
27 59. ב"כ המאשימה התייחסה לנזק החמור שנגרם לשוטר שנפגע מהאבן באירוע השני, ע',
28 והגדירה את מצבו ומצב משפחתו באופן הבא: "אשתו עזבה את העבודה, הם מצב כלכלי
29 מאוד קשה. הוא לא מצליח לתפקד כאב, כל מה שקשור שם, גבר מת מהלך" (עמ' 525, שורות
30 19-20).

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

60. ביחס לאירועי יידוויי אבנים בבוקר יום 28.5.14, עותרת ב"כ המאשימה למתחם של 12-30
חודשי מאסר (עמ' 550, שורות 11-14) והעונש המבוקש הוא באמצע המתחם, בשל גילו הצעיר
והעדר עבר (עמ' 550, שורה 15).
61. אשר לאירוע של הערב, שבו היה יידוויי אבן גדולה על השוטר ש', המתחם ההולם, לטענת
המאשימה הוא 12-16 שנות מאסר (עמ' 550, שורה 16), כאשר העונש המבוקש הוא בשליש
העליון של המתחם, עם עונשים נלווים (עמ' 550, שורות 19-20).
62. ב"כ המאשימה, בתשובה לשאלותיי, אישרה כי אין תקדים ולו אחד, שבו ניתן עונש מאסר
במספר דו ספרתי של שנים על יידוויי אבן שגרם לחבלה מחמירה (עמ' 550, שורות 29-31; ועל
כך חזרה פעם נוספת בתשובה לשאלתי בעמ' 552, שורות 1-2); אולם, היא עדיין סבורה כי
ניתן להציע מתחם שהחלק הנמוך שלו הוא 12 שנות מאסר, וזאת על בסיס מקרים שבהם היו
עונשים חמורים של מספר דו ספרתי של שנים בביצוע עבירות של חבלה חמורה באמצעות
מכשירים כמו גרזן או אקדח (עמ' 551). ב"כ המאשימה ערה לכך שהפסיקה נוהגת בעניין
יידוויי אבנים או סלעים, הגורמים נזק בריאותי הוא עונשי מאסר של 2, 3 או 4 שנות מאסר,
אך עדיין לדעתה ניתן לטעון למתחם שהרף הנמוך בו הוא 12 שנות מאסר (552-553).
63. לטענת ב"כ המדינה, יש להביא בחשבון לעניין העונש את התוצאות הקשות, ובמיוחד הנכות,
שנגרמה לנפגע, ע', ולכך יש בידיה תקדימים שבהם ניתנו עונשים של 11, 12 ו-13 שנים
לפגיעות משמעותיות וחמורות כאלה, כאשר הנאשם היה אדיש אם הוא ימות או לא ימות,
אף היא מסכימה כי אין כאן ראיות לניסיון לרצח (עמ' 555).
64. כאחד משיקולי החומרה מציינת ב"כ המאשימה כי הנאשם אינו אדם נמהר אלא כלשונה
"מדובר בבחור מאד שקול, מאד חכם, רואים את זה לאורך כל הדרך... שהחליט באותו יום...
פשוט לא לשקוט... עד שהוא יפגע במישהו" (עמ' 556-557). הוא לא יצא לעבוד וידע שיש
מצעד דגלים והתפרעויות בעיר העתיקה. בשלב הראשון רעל את פניו, ויצא עם קטין אחר
לזירת הפיגוע הראשון של יידוויי האבנים. הפיגוע השני היה בשעות הערב, כאשר הנאשם עולה
על גגות בתים בעיר העתיקה בירושלים, גגות אותם הוא מכיר, ומיידה אבנים בגדלים שונים
לעבר שוטרים. בעוד תפקיד השוטרים הוא לשמור על האזרחים ולהבטיח את רחובות העיר,
הנאשם וחבריו מיידיים אבנים כדי לפגוע. ושוב, מדגישה ב"כ המאשימה כי הנאשם, כאדם
שקול ובגיר וחכם, עשה את כל הפעולות מתוך מטרה לפגוע בשוטרים. לאחר ששוטר עלה על
הגגות ורדף אחריו, הנאשם נפגע ברגלו מכדור גומי, ואז נמלט והגיע לביתו (עמ' 557).

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

65. לעניין "השלב האמצעי", בין יידויי האבנים בבוקר ליידויי האבן הגדולה בלילה, מוזכר בכתב האישום כי הנאשם ואחרים קשרו קשר לידות אבנים. ב"כ המאשימה הסבירה כי עבירה זו לא נכללה בהוראות החיקוק שבכתב האישום כי מאחר והקשר כבר בוצע ומומש, אין צורך בייחוס עבירת הקשר (עמ' 558, שורות 17-22). בהקשר זה ראוי לציין כי האבנים שבהן מצטיידים הנאשם וחבריו, לקראת השלב השלישי, הן אבנים גדולות, כאשר המטרה היא לבצע את הפיגוע ולידות אותם מהגג, לעבר מי שיעבור ברחוב (עמ' 558-559). הייתה לנאשם ולחבריו אופציה להחליט שדי אבל הם המשיכו, ולבסוף האבן הושלכה על השוטר א' שעבר ברחוב ללא קסדה כשהוא מחלק אוכל. סלע בגודל 30 ס"מ במשקל 2.3 ק"ג מגובה חמישה מטרים, גרמה לתוצאה של שבירת הגולגולת, כאשר דם רב ניגר ממנה, ואובדן הכרה של המתלונן (עמ' 560, שורות 4-21).
66. עתירה לקביעת עונש בשליש העליון של המתחם, נובע מכך שמדובר בחבלה בכוונה מחמירה שהעונש המירבי שלה הוא עשרים שנות מאסר ומדובר באירוע חריג בחומרתו, גם מבחינת התעוזה של הנאשמים וגם בגלל הסיכון של שוטרים חפים מפשע (עמ' 560-561). גם אם לא נגרם מוות, הרי מתסקיר נפגע העבירה רואים עד כמה היו הפגיעות קשות, על כל השלכותיהן (עמ' 561).
67. ב"כ המאשימה מזכירה את הערכים המוגנים שנפגעו על ידי מעשיו של הנאשם: הגנה על הציבור וביטחונו, שמירה על הסדר הציבורי, הגנה על שלמות הגוף ושמירת החיים (עמ' 562, שורות 4-6). לכן צריך להטיל עונש משמעותי וחמור, שכן הדבר נעשה על רקע לאומני אידיאולוגי, ומכוח שיקולי הגמול והוקעת המעשים והרתעה אפקטיבית אישית וכללית יש לאמץ את הענישה המבוקשת על ידי המדינה (עמ' 562).
68. חומרה נוספת רואה ב"כ המדינה בכך שמדובר באירוע שהיה ביום ירושלים, שבו רצה הנאשם להראות שניתן להפר את הסדר והריבונות, והפגיעה אף היא מיועדת למי שמייצג את הריבונות של המדינה, שוטר (עמ' 563).
69. לעניין "מעמדו" של הנאשם בתוך קבוצת הקושרים ומיידוי האבנים, אין לב"כ המאשימה מידע מי השפיע עליו והאם השפיע על אחרים. לכן, לשיטתה, יש להתייחס במינימום אליו כשווה ליתר מיידוי האבנים, תוך הבלטת התכנון של איסוף האבנים על הגג, דבר המוכיח כי אין מדובר במעשה ספונטני (עמ' 563-564).

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיתי

70. ב"כ המאשימה הציגה את תסקיר נפגע העבירה ואת מצבו הנפשי והרגשי של נפגע העבירה
ע', והיא מצטרפת להמלצת שירות המבחן בדבר הטלת עונש משמעותי של מאסר על הנאשם,
כדי להחזיר למתלונן את תחושת הביטחון והצדק שלו במערכת, אשר אותה הוא משרת וזאת
בנוסף להטלת פיצוי משמעותי על הנאשם לטובת המתלונן (עמ' 566).
71. ב"כ המאשימה התייחסה בע"פ 9338/01 שבו סעיף האישום זהה, והזכירה כי בית המשפט
המחוזי הטיל על נהג שפגע עם משאית בשישה חיילים, כפיגוע, עונש של 42 חודשי מאסר
וערעור המדינה התקבל והעונש הועלה ל-11 שנות מאסר (עמ' 567, שורה 26 – עמ' 568, שורה
20). לאחר מכן הביאה ב"כ המאשימה מספר פסקי דין שבהם היו עונשים של 13 שנות מאסר,
שמונה שנות מאסר ו-11.5 שנות מאסר (עמ' 569-568).
72. ב"כ המאשימה לא מצאה נסיבות מקלות לנאשם, פרט להעדר עבר פלילי. על אף שלכאורה
הודה במשטרה, היה צורך לנהל הליך שיפוטי ארוך (עמ' 569, שורות 4-11).
73. בעיני ב"כ המאשימה, מדובר באדם נכון, שמבין את השלכות מעשיו והביע אדישות לתוצאה.
הוא אינו מוטרד ממצבו של המתלונן. לנאשם הייתה אופציה להימנע מן המעשה, אך הוא
המשיך וזרק את האבן על השוטר ע', בלא התגרות מוקדמת (עמ' 569, שורות 11-13).
74. יתרה מזו, מדובר באדם בעל ידע רפואי, שיודע לתת טיפול רפואי של עזרה ראשונה, אך הוא
לא ירד למטה ולא ניסה להושיט עזרה לע' שנפגע קשה בראשו (עמ' 569, שורות 16-18);
מבחינה זו מגדירה ב"כ המאשימה את מצבו של הנאשם כמי שהוא אדיש, ובלשונה, **"הבן
אדם הזה לא אכפת לו מה קרה לו, לא היה אכפת לו אם ימות באירוע או לא"** (עמ' 569,
שורות 19-20). בכל מקרה, **"התוצאות של המעשים שלו לא יצרו אצלו מצוקה, לא פגעו
בהתנהלות שלו"** (עמ' 569, שורות 22-23).
75. בעתירתה לחייב את המשיב בפיצויים לנפגע העבירה ע', מתבססת ב"כ המאשימה, בין היתר,
על תסקיר נפגע עבירה, שכן מתן הפיצוי הוא חלק מתהליך השיקום של ע' (עמ' 569, שורות
27-30).
76. בעוד שבתיקים אחרים מתבססים הנאשמים על ילדות קשה כשיקול להפחתה בעונש,
הדגישה ב"כ המאשימה כי במקרה שבפנינו אין אינדיקציה לנסיבות חיים קשות; נהפוך הוא,
המשפחה מצליחה ומעורבת בחיים הכלכליים (עמ' 569, שורות 30-31).

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

77. שיקולי חומרה שהוצגו על ידי ב"כ המאשימה הם הרתעת היחיד והרתעת הרבים, גם בכך
היא מתבססת על תסקיר שירות המבחן (עמ' 570, שורות 1-4).

78. בהתייחסות לעונש המתאים, סבורה ב"כ המאשימה כי ככל שמדובר במקרה הראשון של
יידווי אבנים בבוקר, העונש צריך לעמוד באמצע המתחם, דהיינו: שנה וחצי מאסר (שכן
המתחם הוא בין שנה לשנתיים), ואילו ביחס לעבירה החמורה של השלכת האבן הגדולה
ופגיעה בע', המתחם הינו בין 12 ל-16 שנה, והעונש הראוי הוא בחלק העליון, דהיינו: 15 שנה.
לפיכך, החיבור האריתמטי של שני העונשים הוא 16.5 שנות מאסר ופיצוי משמעותי (עמ' 570,
שורות 18-30).

ט. עיקרי טיעוני הנאשם לעונש

79. לטענת עו"ד קוקוש, ב"כ הנאשם, מן הראוי לקבוע מתחם אחד, שכן מדובר באירוע
"מתגלגל" מן הבוקר עד הערב (עמ' 571, שורה 28).

80. אולם, אם ייקבעו שני מתחמים סבור ב"כ הנאשם כי אירוע של יידווי אבנים לפני שנתיים,
על פי הפסיקה דאז, הוא מתחם שבין מאסר על תנאי לבין שלושה חודשי מאסר בפועל, כפי
שהדבר נקבע בפסקי דין רבים בבית משפט השלום, שכן עבירות מסוג זה מוגשות לבית משפט
השלום. יש מקרים שבהם העונש הוא מאסר של שלושה חודשים ויום, כדי לאפשר לנאשם
לקבל שחרור מנציב שירות בתי הסוהר (עמ' 572, שורות 15-2).

81. ככל שמדובר באישום השני, סבור ב"כ הנאשם, כי המתחם צריך להיות בין 12 ל-36 חודשי
מאסר, והוא הביא פסיקה מקיפה בנושא זה, הן ביחס לחבלה מחמירה של פגיעה בשוטרים,
הן בדקירות והן ברירות (עמ' 574-572).

82. לטענת הסנגור, אין הצדקה לקבוע מתחם כה גבוה. גם אם נמצא פסק דין אחד של בית
המשפט העליון שבו נקבעו 11 שנות מאסר, מאחר ושם נפגעו שישה שוטרים, הרי ביחס לכל
נפגע מדובר בעונש שהוא פחות משנתיים מאסר (עמ' 574, שורות 11-5).

83. כפי שהערתי לב"כ המאשימה כי היא בוחרת מתחם מתחיל ברף נמוך שהוא גבוה יותר מחלק
מפסקי הדין שבהם ניתן עונש בעבירות אלה, כך הערתי לב"כ הנאשם כי הוא קובע מתחם
עליון של שלוש שנות מאסר, כאשר יש פסיקה הקובעת עונש גבוה מזה (עמ' 575, שורות
8-10).

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיתי

84. ב"כ הנאשם, מנתח את הפגיעות של ע', ומסיק כי בהעדר אחוזי נכות משמעותיים, אין מדובר במקרה כה חמור, שכן, כלשונו, יש להסתכל על הנתונים **"בצורה הקרה והיבשה ביותר"** (עמ' 576, שורות 29-30). מבחינת הסנגור, עיקר המשקל יש ליתן לאחוזי הנכות שקובע קצין התגמולים ולא לטענות סובייקטיביות של ע' על קשייו האישיים (עמ' 577-578).
85. לעניין הנאשם עצמו, סבור הסנגור המלומד כי הוא הביע חרטה, גם אם קצין המבחן לא הבין אותו. הסנגור גם **"הבטיח"** כי הנאשם יביע חרטה בדבריו האחרונים.
86. לעניין גילו של הנאשם, מציין הסנגור כי מדובר במי שנמצא סמוך לגיל הבגרות, וכי אין לו עבר פלילי וזו הסתבכותו הראשונה עם החוק, תוך הבעת תקווה כי זו תהיה הסתבכותו האחרונה (עמ' 578, שורות 28-29).
87. עו"ד קוקוש סבור, גם אם הדבר לא נכתב בתסקיר, כי יש פוטנציאל שיקום, ועל כן יש להפעיל את סעיף 140 לחוק העונשין. בעניין זה, ציין הסנגור, כי בית המשפט מכיר את הנאשם יותר טוב משירות המבחן, ואם בית המשפט משוכנע כי יש סיכויי שיקום, יש להעדיף התרשמות זו מהאמור בתסקיר (עמ' 579).
88. הסנגור המלומד מתייחס לשיקולי ההרתעה, ומציין כי המצב היום הוא זה: **"אנשים רוצים למות. אנשים רוצים להיות שאהידים. זה מה שאנשים רוצים להיות"** (עמ' 580, שורות 1-2). לכן, עונש מאסר של יומיים או שנה או שנתיים זה לא מה שירתיע את האחרים (עמ' 580, שורות 4-5).
89. לעניין הרתעת היחיד, מאחר והנאשם הבין שטעה ושגה, אין צורך להעניש אותו בחומרה בשל שיקול זה (עמ' 580, שורות 10-11).
90. לעניין מעמדו של הנאשם בתוך מבצעי העבירה, הצהיר ב"כ הנאשם כי מאחר ולא התנהלו הוכחות, לא ניתן לומר מי בדיוק היה זורק האבן ומי היה המתכנן, וכל מה שניתן לומר הוא שהיה תכנון כולל של הקבוצה (עמ' 580). אך יש להתחשב בכך שבפני שירות המבחן אמר הנאשם כי הוא הושפע מאחרים ופעל באופן רגעי מהשפעת הסביבה (עמ' 581, שורה 1).
91. ב"כ הנאשם, עו"ד קוקוש, ביקש להסתכל באופן רחב יותר על משפחת הנאשם, תוך התחשבות בעדותו של האב ושל האח, ולכן, יש לראות את התמונה באופן הבא: ילד עשה

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 14-06-38157 מדינת ישראל נ' ברגית

טעות, שפגעה קודם כל בעצמו ואחר כך במשפחה ויש כוונה של האב למנוע עבירות דומות
מיתר בני המשפחה (עמ' 581-582).

92. הנאשם, בדבריו האחרונים, אמר כדלקמן (עמ' 582, שורות 21-28):

"קודם כול אני מבקש סליחה אדוני, מבקש סליחה מבית המשפט, מהשוטר ש...
שגרמתי לו חבלה של ממש. הבנתי את ה... שלי. אולי לא הספקתי לספר מה, איך
אני טעיתי, לקצין של המבחן, אבל מבין השורות אתה יכול להוציא המילים והוציא
הוצאה שאני מתחרט על מה שעשיתי ולא כול כך גאה בעצמי. אני לא גאה בעצמי
בכלל על מה שעשיתי. אפילו מוכן לעבוד בבית הסוהר לתת לו חלק מהפיצוי שמגיע
לו. שמגיע לי גם לשבת בבית סוהר אני מכיר את זה. אני יודע את זה. אני מבין
החוק. הבנתי מה עשיתי, אני מצטער, אני מבקש סליחה. אולי זה קצת מאוחר,
אבל זה מה שאני רוצה להגיד לך אדוני".

דיון

93. כאמור בפסקה 7 לעיל, מתכונת כתיבת גזר הדין תהיה על פי תיקון 113 לחוק העונשין, אשר
קבע את עקרונות "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה", שהוכנסו לחוק העונשין כסימן
11 לפרק ו (סעיפים 40א-40טו) (להלן גם – "תיקון 113").

י. ריבוי עבירות ואירועים

94. תנאי מוקדם ליישום דרך הכתיבה של פסק דין, על פי המתכונת של תיקון 113, הוא
התייחסות לשאלות העולות מסעיף 40ג לחוק, שכותרתו "ריבוי עבירות", ואשר זה לשונו:

"(א) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע
מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות
בשל אותו אירוע.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע
מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא
לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית המשפט עונש
נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם.

(ג) בגזירת העונש לפי סעיף זה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, במספר
העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול
המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר עונש מאסר – לבין
תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת".

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

95. כעולה מהטעונים של ב"כ המאשימה, עו"ד ארוסי כהן, היא מבקשת כי אקבע שני מתחמים נפרדים (פיסקה 58 לעיל):

המתחם הראשון, ביחס ליידוויי האבנים בבוקרו של יום בירושלים, לפני שנתיים, 28.5.14, שבו, כנאמר בסעיף 2 לכתב האישום (שצוטט במלואו בפיסקה 20 לעיל), "האבנים לא פגעו". ביחס למתחם זה היא עותרת לכך שאקבע כי המתחם הינו 12-30 חודשי מאסר (פיסקה 60 לעיל).

המתחם השני, המתייחס ליידוויי האבן הגדולה שפגעה קשות וגרמה חבלה חמורה לשוטר ע' (ראה התיאור המלא בפיסקה 22 לעיל, המצטטת את כתב האישום ביחס לאירוע האחרון). כאן מבקשת המדינה כי המתחם יהיה 12-16 שנות מאסר (פיסקה 61 לעיל).

96. עמדת הסניגור, עו"ד שמעון קוקוש, הייתה חילופית: לכתחילה, טען כי יש מקום לקבוע מתחם אחד בלבד, לאור הקשר ההדוק שבין שני המעשים שבוצעו באותו יום (ראה: פיסקה 79 לעיל).

לחילופין, נטען על ידי הסניגור, כי אם ייקבעו שני מתחמים, כי אז, המתחם הראשון, המתייחס לאירוע יידוויי אבנים בבוקר, ללא פגיעה בשוטרים, יש לקבוע מתחם המתחיל במאסר על תנאי ועד שלושה חודשי מאסר ויום אחד בפועל (פיסקה 80 לעיל); ואילו ביחס למתחם השני, דהיינו: יידוויי האבן הגדולה שפגעה בשוטר ע', המתחם צריך להיות בין 12 לבין 36 חודשי מאסר (פיסקה 81 לעיל).

97. בשלב זה של הדיון, אינני עוסק בגובה המתחם – הנקבע על פי הפרמטרים הקבועים בסעיף 40 לחוק – ובפערים המשמעותיים שבין ב"כ הצדדים.

98. הדיון עתה, בפרק זה, עוסק בשאלה המקדמית, שמקומה בסעיף 40 לחוק, ועניינו הסיווג של העבירות ושל האירועים, דהיינו: האם יש לקבוע מתחם עונש הולם וגזירת עונש מתאים, ביחס לכל עבירה ועבירה בכתב האישום (ניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות – באירוע הראשון, בבוקר; חבלה חמורה בכוונה מחמירה – באירוע השני, בערב), או שמא ניתן לראות בהם אירוע אחד?

99. סוגיה זו, של ניתוח סעיף 40 לחוק, עלתה לדיון בבית המשפט העליון במספר פסקי דין, כבר בשלבים הראשונים של יישום תיקון 113.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

100. מוסכם על הכול, כי נושא זה מחייב התייחסות ראשונית, והוא השלב הראשון – המקדמי – של המנגנון התלת שלבי לגזירת העונש, כפי שתואר על ידי כב' השופט נעם סולברג בע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל (2013) (להלן – פרשת "סעד"), בפיסקה 22 (וראה גם את התרשים המופיע בפיסקה 29 לפסק הדין האמור).

101. כב' השופטים (ד"ר יורם דנציגר, דפנה ברק-ארז ועוזי פוגלמן) הביעו בע"פ 4910/13 אהמד בני ג'בר נ' מדינת ישראל (2014), מבחנים להבחנה בין אירוע אחד, הכולל מספר עבירות, לבין מספר אירועים. דוגמא ליישום גישה זו בגזר דין שניתן על ידי כב' 38784-03-14 מדינת ישראל נ' שאדי אבו אלהווה (2014), בפיסקאות 24-30; סברתי כי יש לקבוע שם מתחם נפרד לעבירת השב"ח שבוצעה ביום פלוני, ומתחם נפרד לעבירת הסעת שב"ח ומעשה פזיזות שבוצעו מספר חודשים לאחר מכן.

102. ניתוח נוסף של סעיף 40 לחוק העונשין, וקביעת אמות מידה מדויקות יותר, מצויות בפסק דין שניתן, ביום יט אלול תשע"ה (3.9.15), על ידי כב' השופט נעם סולברג (שלדבריו הסכימו כב' השופטים סלים ג'ובראן וחנן מלצר), בע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' יוסף דלאל (להלן: "פרשת דלאל").

כב' השופט סולברג מציג, בפיסקאות 22-23 לפסק הדין הנ"ל, את המבחן הבא (ההדגשות במקור):

"כדי לעמוד על עוצמת הקשר שבין העבירות שומה על בית המשפט לעמוד על נסיבותיו העובדתיות של העניין שלפניו, ולבחון אם יש בהן כדי להצביע על קשר הדוק בין העבירות. נסיבות עובדתיות אלה מהוות "מבחני עזר" לקביעת עוצמת הקשר. במסגרת זו ניתן לבחון, למשל, האם ביצוען של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות. קיומה של נסיבה אחת או יותר מנסיבות אלו (ואין זו רשימה סגורה) עשוי להעיד על קשר הדוק בין העבירות השונות, המלמד כי באירוע אחד עסקינן. בבחינת הנסיבות העובדתיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עיניו את השאלה האם השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו.

אם בחינת הנסיבות העובדתיות הובילה את בית המשפט למסקנה כי יש לראות את העניין שלפניו ככמה אירועים, אזי יקבע מתחמי ענישה נפרדים כאמור בסעיף

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

40יג(ב) לחוק. במצב דברים זה, רשאי בית המשפט לגזור עונש נפרד לכל אירוע (ואז לקבוע את מידת החפיפה בין העונשים או את הצטברותם), או לגזור עונש כולל לכל האירועים. מנגד, אם קבע בית המשפט כי באירוע אחד מדובר, אזי עליו לקבוע מתחם ענישה אחד לאירוע כולו, ולגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע (סעיף 40יג(א) לחוק)."

103. יישום מבחנים אלה למקרה שבפנינו מצביע על קביעת מתחם אחד, שכן מדובר בעבירות שהתרחשו בסמיכות של זמן ומקום, ועל כן, ראוי לאמץ את הדברים שאמר כב' השופט סולברג, כפי שצוטטו בפסקה הקודמת "השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו".

104. בהמשך, לאחר התייחסות לפסיקה, מציין השופט סולברג, כי יתכנו מצבים חריגים, שבהם הנסיבות העובדתיות לא יובילו למסקנה ברורה, האם הקשר "הדוק" דיו, אם לאו. לכן, הוא מציע מבחן נוסף (פסקה 25 סיפא לפסק הדין בפרשת דלאל):

"במצבים חריגים מעין אלה, ראוי לבית המשפט לקיים בקרה נוספת, נורמטיבית, במסגרתה תיבחן השאלה האם נכון, כעניין של מדיניות משפטית ובשים לב לתכליתו של סעיף 40יג הנ"ל, לראות את העבירות ככמה אירועים נפרדים. כך, במיוחד במטרה למנוע מצב שבו עבירה הקשורה בעבירה אחרת 'תיבלע' באותה עבירה, ולא תזכה להתייחסות הראויה לה בנסיבות העניין. ברי, כי ככל שעוצמת הקשר בין העבירות על-פי נסיבותיהן העובדתיות רבה, תידרש הצדקה נורמטיבית משמעותית יותר כדי לראותן כאירועים נפרדים, ולהפך".

105. אינני סבור כי יש צורך בתיק כמו זה שבפניי לערוך מבחן משנה נוסף, ודי במבחן הראשון כדי להגיע למסקנה כי יש לראות את המעשים שפורטו בכתב האישום כ"אירוע אחד".

106. האמור בפסקאות 105-100 לעיל, שימש מצע לדיון דומה בגזר דין שניתן על ידי ההרכב בראשות הנשיא, כב' השופט דוד חשין, סגן נשיא כב' השופט משה דרורי וכב' השופט משה שחם, בתפ"ח 31041-04-13 מדינת ישראל נ' נור חמדאן ביום כו כסלו תשע"ו (8.12.15).

יישום המבחנים הללו לאותה פרשה, שבה היה קשר רב בין העבירות אשר בוצעו בפרק זמן קצר יחסית של כחודש-חודשיים (פברואר-מרץ 2013), בחבורה, למען אותה מטרה, דהיינו: קשירת קשר לסיוע לאויב במלחמה, ירי בנשק וקשירת הקשר לחטיפת הנשק משוטרים

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

והיילים, ועבירות נוספות, היה כי יש לראות את כל העבירות ואת כל האירועים באותו תיק, כאירוע אחד, שלגביהם נקבע מתחם עונש הולם לאירועים כולם ונגזר עונש כולל לכל העבירות בשל אותם אירועים, והכל כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין. אם בתפ"ח הנ"ל נקבע מתחם עונש הולם אחד למספר עבירות שבוצעו בפרק זמן של כחודש-חודשיים, בקל וחומר יש לעשות כן, במקרה שלפנינו, כאשר מדובר במעשים שבוצעו ביום אחד, בבוקר ובערב.

107. גם לאחר הפסיקה הנ"ל, נזקק בית המשפט העליון לניתוח סעיף 40ג הנ"ל בכמה פסקי דין שניתנו בשנה האחרונה: ראה ע"פ 4456/14 אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל (2015); ע"פ 7952/15 מדינת ישראל נ' אילון ישראל שץ (2016); ע"פ 8265/13 דמיטרי מלאכליאל נ' מדינת ישראל (2016); ע"פ 5668/13 ערן מזרחי נ' מדינת ישראל (2016); ע"פ 4527/14 שרונה שמעוני פרינס נ' מדינת ישראל (2016).

108. בכל מקרה, ומבלי לגרוע ממסקנתי לגבי המבחנים דלעיל, הישימים על הנתונים שבתיק זה, ראוי לאמץ, בדרך כלל, את המבחן הרחב שתואר בהחלטת המשנה לנשיאה, כב' השופט אליקים רובינשטיין בדחותו בקשה לדיון נוסף בנושא (דנ"פ 2999/16 ערן מזרחי נ' מדינת ישראל, שניתן ביום יד אייר התשע"ו (22.5.16)), בקובעו את "המבחן" הבא (פיסקה כז להחלטתו):

"דומני כי לשאלה אימתי עסקינן באירוע אחד ואימתי במספר אירועים, כאשר עסקינן בפרשה פלילית רבת היקף, לא תיתכן 'תשובת מחשב', והיא תלויה – גם בהגדרות המשוכללות ביותר – בנסיבות המקרה ובמבטו הכולל של בית המשפט על הפרשה. לשיקול הדעת נודע מקום מובהק, ובית המשפט ישקול אם צריך הוא להיכנס ל'פרטנות חשבונאית' או לקבוע שורה תחתונה ראויה."

109. בעקבות דברים אלה, עסקתי בשאלת המתחם האחד או מספר מתחמים במספר אירועים בגזר דין שניתן על ידי לאחרונה, ביום כב באייר תשע"ו (30.5.2016) בת"פ 60637-11-14 מדינת ישראל נ' מגיד קרקני (להלן: "פרשת קרקני").

באותה פרשה הורשעו מספר נאשמים, על פי הודאותיהם, במספר אישומים כאשר ביחס לחלק מן האישומים היו מספר סעיפי חיקוקים ומספר אירועים שנמשכו ימים ולעיתים יותר מימים. כך, למשל, באישום השני, מדובר על שרשרת אירועים ביום 9.10.2014 ועד ליום 18.10.2014, כאשר העבירות שיוחסו לנאשמים הם ייצור נשק, נשיאת נשק, הצתה, חבלה בכוונה מחמירה, תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, מעשה פזיזות ורשלנות בחומר נפץ, ניסיון

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

- לפציעה בנסיבות מחמירות, התפרעות והתקהלות אסורה. לכל העבירות הללו שבוצעו לאורך מספר ימים הללו נקבע מתחם אחד בלבד. הוא הדין לגבי אישומים אחרים, ואין כאן המקום להאריך.
- ושוב, אם כך נקבע בפרשת קרק הנ"ל, לא כל שכן שיש לעשות כן במקרה שלפנינו.
110. לא יהיה זה מיותר להזכיר כי דווקא המדינה היא זו שביקשה בפרשת קרק, כי ייקבע מתחם אחד לכל אישום על אף שהוא כולל מספר עבירות שבוצעו לאורך מספר ימים. הלכתי בעקבות עמדת המדינה, וכך אמרתי בפיסקה 237 לגזר דיני בפרשת קרק, כדלקמן: "מסקנתי היא, כי יש לאמץ את גישתו העקרונית של ב"כ המאשימה, עו"ד חיים פס, ולקבוע מתחמים של עונש הולם לכל אחד מן האישומים, גם אם יש בהם מספר מעשים והנאשמים הורשעו בהם על מספר הוראות חיקוק".
- קשה לי להבין מדוע ב"כ המדינה בתיק שלפנינו בחרה בשיטה אחרת, שאינה עקבית לטענותיה של המאשימה בתיק קרק הנ"ל, שכאמור נדון לפניי רק לפני זמן קצר.
111. לאחר תום הטיעונים לפניי, ניתן על ידי בית המשפט העליון פסק דין – ע"פ 2826/15 אחמד עביד נ' מדינת ישראל, ביום א' בסיוון תשע"ו (7.6.2016) שבו נדחה הערעור (כב' השופט אורי שהם, שלדבריו הסכימו כב' השופטים סלים ג'ובראן וצבי זילברטל), ואומץ מתחם עונש הולם שקבע בית המשפט המחוזי 6 עד 11 שנות מאסר (וכן העונש שהוטל – 9 שנות מאסר). עיון בפסק הדין של בית המשפט המחוזי (תפ"ח 30961-08-13 מדינת ישראל נ' סולטן אבו חומוס (2015)), שניתן על ידי סגן הנשיא כב' השופט יעקב צבן, כב' השופט רפי כרמל וכב' השופטת רבקה פרידמן-פלדמן) מעלה כי ביחס לאותו נאשם 3, שהוא המערער בבית המשפט העליון נקבע המתחם ביחס לשלוש עבירות, דהיינו: חבלה בכוונה מחמירה, שיבוש מהלכי משפט, החזקת סכין (בלי הפרדה ביניהם).
- גישה זו, ישימה, במקרה שבפנינו, בין בדרך אנלוגיה ובין בדרך של קל וחומר.
112. המסקנה העולה מפרק זה היא כי יש לנהוג על פי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין (כפי שצוטט בפיסקה 94 לעיל), ולקבוע כי העבירות שבוצעו על ידי הנאשם לאורך יום 28.5.2014, "מהווים אירוע אחד". על כן, יש לקבוע לגביהם "מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו"; ובהמשך, לאחר קביעת מתחם העונש ההולם, יש לפעול כאמור בסיפא של אותו סעיף 40ג(א), ולגזור "עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע".

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

יא. מתחם העונש ההולם

יא.1 כללי

113. סעיף 40(א) לחוק העונשין קובע, כי בית משפט יקבע את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה, שהוא עיקרון ההלימה האמור בסעיף 40 לחוק, דהיינו: **"קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו"**.

לעניין עקרון ההלימה, ראה: יניב ואקי ויורם רובין, **"הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה: תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא"**, הפרקליט, כרך נב (תשע"ג), עמ' 413, בעמ' 420 ואילך. הם סבורים כי עיקרון ההלימה **"משקף את עקרון הגמול... צופה פני עבר. על פיו, מטרת העונש היא לגמול לעבריין על המעשה הרע שעשה, במנותק מן השאלה אם יש בעונש כדי לקדם מטרות חברתיות חיצוניות, שאינן קשורות לנאשם עצמו"**. (שם, בעמ' 420; וראה המשך הדיון בנושא זה, בעמ' 421-422). המחברים מציינים כי לפי עקרון הגמול וההלימה, **"מידת העונש צריכה, איפוא, להלוו את מידת הרע שעשה הנאשם ואת מידת אשמתו – לא פחות ולא יותר"** (שם, בעמ' 421).

המחברים מוסיפים וכותבים כי עקרון ההלימה והגמול משרת שתי מטרות נוספות: **"ראשית, הוא תורם להגברת אמון הציבור במערכת המשפט, שכן תגובה עונשית שתיחשב לקלה מדי או לחמורה מדי, עשויה ליצור תחושת ניכור בקרב החברה כלפי מערכת המשפט הפלילי. שנית, עיקרון ההלימה מציב מודל ענישה ברור – 'מידה כנגד מידה' "** (שם, בעמ' 421-422). וראה גם את פסק דינו של השופט רובינשטיין בפרשת סעד הנ"ל, אשר בפיסקאות טז-יז, מביא מקורות רבים מן המשפט העברי, החל בפסוקי המקרא, דברי חז"ל וסופרים בני דורנו, בדבר חשיבות הענישה של **"מידה כנגד מידה"**, כחלק מתורת הגמול (להבדיל מנקמה, שכדברי פרופ' אהרן קירשנבאום ז"ל, אסורה אצל האדם הפרטי והוגבלה לקב"ה, או, במקרים מסוימים, גם לציבור (ראה הציטוטים מספרו של פרופ' אהרן קירשנבאום, **בית דין מכין ועונשין: הענישה הפלילית בעם ישראל – תורתה ותולדותיה** (ירושלים, תשע"ג), עמ' 720-723, כמובאים בפיסקה יז לפסק דינו של כב' השופט – כתוארו אז – אליקים רובינשטיין).

114. המחוקק מורה לבית המשפט, כי בקבעו את מתחם העונש ההולם, עליו להתחשב בפרמטרים אלה: **"בערך חברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט" (לשון סעיף 40(א) סיפא לחוק).**

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

115. בהמשך פרק זה, אבדוק כל אחד מן הפרמטרים הללו, על פי הסדר הקבוע בסעיף, כאשר קודם
לכן אקדיש מלים מעטות לסעיף החיקוק המרכזי שבו הורשע הנאשם על פי הודאתו, שהוא
חבלה חמורה בכוונה מחמירה.

יא.2 העבירה של חבלה חמורה בכוונה מחמירה – ניתוח ראשוני

116. הנאשם הורשע, על פי הודאתו, במעשה המרכזי, והחמור ביותר שעשה לאורך היום, דהיינו:
השתתפות בצוותא בהשלכת אבן בגודל 20-30 ס"מ ובמשקל 2.3 ק"ג, מגג הבית שבו היה עם
האחרים, לעבר ראשו של השוטר ע'. האבן, כלשון כתב האישום (מצוטט בפיסקה 22 לעיל),
"פגעה ישירות בראשו, השוטר נפל במקום, מדמם, ואיבד את הכרתו. הנאשם והחבורה
נמלטו מהמקום. כתוצאה ממעשיהם המתוארים, נגרם לשוטר שבר בגולגולת, הוא איבד
ראייתו באופן זמני, סבל מכאבים בגב וברגלו ואושפז למשך כשבועיים. בתום האשפוז
הועבר ל'בית לוינסטיין' ". לאחר מכן, כפי שמתואר בהרחבה, לעיל, בפרק ה (פיסקאות
32-46), עבר השוטר ע' טיפולים רפואיים נוספים, ונקבעו לו נכויות רפואיות לצמיתות, שלא
להזכיר את קשיי התפקוד שלו בבית, בעבודה ובכלל חייו.

117. סעיף החיקוק שבו הורשע הנאשם, ככל שמדובר בעבירה החמורה הנ"ל, הוא סעיף 329 לחוק
העונשין, שכותרת השוליים שלו היא "חבלה בכוונה מחמירה", והסעיף המדויק הוא סעיף
329(א)(1), שזה לשונו:

"(א) העושה אחד מאלה בכוונה להטיל באדם נכות או מום, או לגרום לו לחבלה

חמורה, או להתנגד למעצר או לעיכוב כדין, שלו או של זולתו, או למנוע

מעצר או עיכוב כאמור, דינו – מאסר עשרים שנים:

(1) פוצע אדם או גורם לו חבלה חמורה, שלא כדין".

118. אין חולק, כי במקרה שבפנינו, הנאשם הוא הפוצע, וכי המעשים שעשה גרמו "חבלה חמורה",
אשר מוגדרת בסעיף 34 כא לחוק, במלים אלה: "חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת
או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או
כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או
הפנימיים".

כבר הוזכר לעיל, כי מדובר בפגיעה שהגיעה לידי מום קבע, שכן לשוטר ע' נקבעו אחוזי נכות
לצמיתות על ידי גופים רשמיים, ולכך היו – ויש עד היום – השלכות על עבודתו במשטרה,
הכל כמפורט בתסקיר נפגע עבירה (ראה: פרק ה לעיל, ובמיוחד פסקה 43; וכן פרק ו, פסקה
47 לעיל).

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 14-06-38157 מדינת ישראל נ' ברגיית

- 1
2 119. שופט בית המשפט העליון בדימוס, יעקב קדמי, בספרו, הדין בפלילים – חוק העונשין – חלק
3 שלישי (מהדורה מעודכנת תשס"ו (2006), עמוד 1277, מנתח את ההבדלים בין סוגי גרימת
4 החבלה בגופו של אדם, לפי חומרת החבלה.
5 שלושת העבירות הראשונות, המוסדרות בחוק העונשין, הן אלה:
6 סעיף 380 – תקיפה הגורמת חבלה ממשית – מאסר שלוש שנים;
7 פציעה – סעיף 334 – מאסר שלוש שנים;
8 חבלה חמורה – סעיף 333 – שבע שנות מאסר;
9 ומוֹלָךְ – ומעליהן ניצבת, בחומרתה הרבה, העבירה – חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329 –
10 הוא הסעיף שבפניי – שעונשה המירבי הוא 20 שנות מאסר.
11
12 120. המחבר המלומד מציין, כי "המבחין בין שלושת העבירות הראשונות – נעוץ בעיקרו בחומרת
13 החבלה; בעוד שהמבחין בין אלו לבין האחרונה – נעוץ בעיקרו בהלך הנפש המלווה את
14 ה'מעשה' (כוונה לגרום חבלה חמורה)" (שם, עמ' 1277; וראה האסמכתאות המאוזכרות
15 בהערה 5 שם).
16
17 121. המלומד קדמי מוסיף, בהתייחסו לסעיף 329 לחוק, את הדברים הבאים (שם): "הסעיף
18 הנידון כאן מבטא את רמת החומרה הגבוהה ביותר של 'גרימת חבלה' לגופו של אדם; וזאת –
19 לאו דווקא בשל חומרת החבלה הנגרמת בפועל, אלא בשל 'הכוונה', הטומנת בחובה סיכון
20 ממשי של גרימת חבלה גופנית קשה".
21
22 122. לענייננו, חשוב להזכיר דברים נוספים שאומר המלומד קדמי, בהתייחסו לס"ק (1) לסעיף
23 329: "פועצ אדם או גורם לו חבלה חמורה שלא כדין", כדלקמן: "אין החוק קובע דבר באשר
24 לטיבה של 'ההתנהגות' הגורמת לפציעה או לחבלה חמורה; ויכולה היא, על כן, להיות כל
25 התנהגות מכל סוג שהוא, אם במעשה ואם במחדל" (שם, בעמ' 1278). בהערה 7, שם, מובאות
26 דוגמאות להמחשה מן הפסיקה של פגיעה בדרך של שימוש בכלים מסוכנים, דריסה באופנוע
27 ודקירה בסכין. לענייננו, נוסיף את השלכת האבן/הסלע.
28 מכל מקום, ראיתי לנכון להדגיש נקודה זו, שכן באי כוח הצדדים הביאו פסיקות שונות
29 לנסיבות גרימת חבלה בכוונה מחמירה, עקב דקירות, מול זריקת אבנים, כאשר הניתוח
30 המשפטי, כפי שהובא לעיל, אינו קושר בין האמצעי לגרימת החבלה, והגורם הרלבנטי הוא
31 עוצמת הפגיעה והנזק שנגרם (כולל, כמובן, הכוונה הפלילית והקשר הסיבתי בין המעשה לבין
32 התוצאה, החבלה החמורה), ולא הדרך הטכנית של גרימת החבלה (באבן, באגרוף או בסכין;

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיני

והשווה לדברי הפסוק בספר שמות, פרק כא פסוק יח: "... וְהָפָה אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ בֶּאֱזָן אוֹ
בֶּאֱגֹרֶף".

123. הניתוח המשפטי של העבירה כעבירה התנהגותית או תוצאתית, מובאת על ידי קדמי, בסיכום
דבריו, על סעיף 338(1) הנ"ל של חוק העונשין (שם, בעמ' 1278, סעיף 5; הקווים - במקור):

"(א) הלכה למעשה, המדובר כאן בעבירות של פגיעה (לפי סעיף 334) וגרם
חבלה חמורה (לפי סעיף 333), שהוחמרו בשל ביצוען מתוך 'כוונה' כמפורט
בפתיח.

(ב) כאמור, החלופה שבס"ק זה הינה החלופה היחידה המחייבת פגיעת
הקרבת או גרימת חבלה חמורה בגופו – על כל המתחייב מכך לעניין קיומו
של קשר סיבתי בין התנהגותו של הנאשם לבין הפגיעה או החבלה
החמורה.

(ג) כ'מחייבת תוצאה', מהווה העבירה לפי ס"ק זה 'עבירה תוצאתית'."

יא.3 הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, ומידת הפגיעה בהם

יא.3.1 שלימות הגוף, קדושת החיים ושמירה על הסדר הציבורי

והגנת כוחות הביטחון

124. סעיף 40ג(א) לחוק, קובע כי הפרמטר הראשון שיש להתחשב בו במסגרת קביעת מתחם העונש
ההולם, הוא הערך חברתי שנפגע מביצוע עבירה ומידת הפגיעה בו. "ערך מוגן הוא אינטרס
חברתי, ערך שהחברה מבקשת להגן עליו באמצעות המשפט הפלילי, ואשר הפגיעה בו היא
מהותה של העבירה. מכאן שהגרעין של כל עבירה היא פגיעה בערך המוגן – הוא סיבת
העבירה – ופשר קיומה. תכלית השמירה על הערכים המוגנים היא הבטחת התנאים
הדרושים לקיומה ולהתפתחותה של החברה על ידי הגנה על האינדיבידואל, מהווה את
גרעינה של החברה. כלל יסוד בדיני העונשין הוא שההתנהגות המוגדרת כעבירה פלילית
תהיה אסורה לא רק משום שהמחוקק מאיים בעונש על ביצועה, אלא משום שאינה
מתיישבת עם תודעת הציבור וערכיו. למרות זאת דיני העונשין אינם מקיפים את כל כללי
החברה והמחוקק רשאי להגדיר התנהגות מסוימת כעבירה פלילית רק אם ההתנהגות
פוגעת או מסכנת ערך חברתי חשוב וחיוני לתפקודה התקין של החברה ולהתפתחותה"
(דברים אלה לקוחים מספרה של ד"ר לימור עציוני, העוסק בנושא אחר, והם צוטטו על ידי
בתפ"ח 667/09 מדינת ישראל נ' פלוני (2012), בפיסקה 97, ואומצו וצוטטו במלואם במאמרם
של ואקי ורביץ, שם, בעמ' 431).

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

125. בפרשת קרקני (שהוזכרה בפיסקה 109 לעיל), בפיסקה 239 לגזר דיני, הזכרתי את ע"פ 2579/14, מוחמד פרחאן נ' מדינת ישראל (2015) (להלן: "פרשת פרחאן") שבו ציטט בית המשפט העליון, בהסכמה, את הערך החברתי שקבע בית המשפט המחוזי בירושלים (חברתי, כב' השופט רבקה פרידמן פלדמן) בת"פ 49990-03-13, נשוא הערעור בפרשת פרחאן, במילים אלה: "מדובר בפגיעה בשמירה על שלמות הגוף וקדושת החיים, בשמירה על הסדר הציבורי ועל בטחון הציבור, בהגנה על כוחות הביטחון העומדים ב'קו ראשון' בהגנה על הציבור, ובהגנה על המקומות הקדושים" (מצוטט בפיסקה 3 לפסק דינו של כב' השופט צבי זילברטל, שלדבריו הסכימו כב' השופטת אסתר חיות וכב' השופט חנן מלצר בפרשת פרחאן הנ"ל). במקרה שבפניי, אין מדובר על הגנה על מקומות קדושים; אך הערכים האחרים – זהים. [לעניין החומרה של פיגוע בהר הבית, כמפורט בפרשת פרחאן הנ"ל, ראיתי לנכון להזכיר כי עמדה זו זכתה לאישוש ואישור בפסק דין שניתן בבית המשפט העליון, ביום טו סיון תשע"ו (21.6.16) בע"פ 195/16 ג'לאל קוטוב נ' מדינת ישראל, מפי כב' השופטת דפנה ברק-ארז (בהסכמת כב' השופט סלים גובראן וכב' השופט מנחם מזוז), שם נדחו שני הערעורים וכאחת האסמכתאות הובא פסק הדין בפרשת פרחאן הנ"ל, בפיסקה 21].

יא.2.3 השלכות על מעמדה הבינלאומי של ישראל

126. בפרשת קרקני הנ"ל (בפיסקה 240), התייחסתי לפסק דין שניתן על ידי, בהרכב בראשות הנשיא, כב' השופט דוד חשין, ולצדי כב' השופט עודד שחם (ששניהם הסכימו לפסק דיני), שבו הוזכר כאחד מהשיקולים לגבי הענישה של מיידי אבנים כלפי שוטרים בהר הבית, נושאים אלה: הנזק המערכתי, עם ההשלכות לביטחון, לסדר הציבורי, ולמעמדה הבינלאומי של מדינת ישראל (עפ"י (י-ם) 48515-02-14 פאיז קוואס נ' מדינת ישראל (2014)). אכן, גם אלה נמנים על הערכים המוגנים, שבהם פגע הנאשם, בכפוף להבדל שבין הר הבית לבין העיר העתיקה. בכל מקרה, יש לזכור כי כאן הפגיעה בערכים החברתיים היא קונקרטי, שכן בגרימת החבלה החמורה נגרם נזק ממשי הנמנה על יסודות העבירה, כרכיב התוצאתי הנובע מהתנהגות הנאשם (ואקי ורבין, שם, בעמ' 431). 127. אולם, במקרה שלפנינו, יש ערך חברתי נוסף שנפגע והוא הפגיעה בריבונות הישראלית, לא רק בעצם יידוי האבנים והפגיעה בשוטרי נושא מדים ישראליים, אלא גם בעיתוי. כעולה מכתב האישום (ראה: פסקה 1 ופיסקה 10 לעיל), יידוי האבנים שבהם היה מעורב הנאשם בבוקר ובערב, היו ביום ירושלים, שבאותה שנה היה, בתאריך גרגוריאני – 28.5.2014.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

יא.3.3 פגיעה בריבונות ישראל ביום ירושלים

128. ראוי להזכיר כי "יום ירושלים", אינו עניין פרטי.
סעיף 1(א) לחוק יום ירושלים, תשנ"ח-1998, קובע לאמור (הקווים הוספו):

"**הכנסת מכריזה בזה על יום כ"ח באייר כעל יום ירושלים, שיוחג מידי שנה בשנה כחג המדינה וייקרא בשם 'יום ירושלים'.**"

129. אין לשכוח, כי פרט לחוק ירושלים, תשנ"ח-1998 הנ"ל, שהינו "רגיל", הכנסת, כרשות מכוונת, חוקקה את חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל (החוק המקורי הינו משנת תש"ס, ספר חוקים, 980, מיום 5.8.1980; החוק תוקן בשנת תשס"א, ספר חוקים, 1760, מיום 7.12.2000). מכאן, שהפגיעה בירושלים כבירת ישראל מהווה פגיעה בנורמות החוקתיות של המדינה, ועל כן עוצמת הפגיעה בריבונות, הינה כפולה ומכופלת.

130. משמעות הדבר היא כי המתנכל לחגיגות יום ירושלים, פוגע לא רק בחוגגים ולא רק בשוטרים השומרים עליהם באותו יום, אלא הוא מתכוון להתריס כנגד החוק, כאשר הכנסת הכריזה וקבעה כי יום ירושלים הינו **חג מדינה**, וכאשר אותה כנסת, במסגרת כוחה המשפטי כרשות מכוונת, קבעה, כי ירושלים היא בירת ישראל, כמפורט באותו חוק היסוד.

131. ממילא, הערך החברתי המוגן שעליו מופקד בית המשפט מחייב ענישה הולמת, כנגד מי שמתכוון לפגוע בריבונות המדינה, הבאה לידי ביטוי בחייליה ובשוטריה, בחוקיה, ובחוקתה.

יא.3.4 מידת הפגיעה – שרשרת המעשים שביצע הנאשם ביום האירוע

132. המחוקק קובע בסעיף 40א(ג) לחוק העונשין – כפי שצוטט לעיל בפסקה 114 – כי בבוא בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, עליו להתחשב לא רק בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה אלא גם "**במידת הפגיעה בו**".

133. בענייננו, יש לראות את שרשרת המעשים שביצע הנאשם לאורך היום, כפגיעה משמעותית ועוצמתית בערכים החברתיים, שתוארו לעיל.

134. כפי שעולה מכתב האישום המתוקן, ניתן למיין את פעולותיו של הנאשם באותו יום באופן הבא, במדורג, מן הקל אל הכבד, מן המזיק אל הפוגעני ביותר:
(א) כמתואר בסעיף 2 לכתב האישום (מצוטט בפסקה 20 לעיל), בבוקרו של יום ירושלים, בשעה 09:30, היה יידוי אבנים בגדלים שונים לעבר שוטרים, כאשר היידוי

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

מבוצע על ידי הנאשם, אשר נמצא עם אחר, קטין, וכאשר שניהם רעולי פנים. האבנים
לא פוגעות. שוטר עולה לגג ורודף אחרי הנאשם והקטין האחר, ויורה לעברם כדור
גומי.

בשלב זה, ניתן היה להניח או לצפות כי הנאשם, לאחר שנורה לעברו כדור גומי, ילמד
לקח, ויבין, שאין מקום להמשיך במעשים אלה.

(ב) ברם, באותו יום בשעות הערב קשר הנאשם קשר עם שני אחרים, ששם מוזכר בכתב
האישום, ועוד אחרים, כאשר המטרה היא ליידות אבנים מגג הבית, בהמשך הערב
(ראה: פסקה 21 לעיל).

(ג) באותו יום – אנו עדיין ביום ירושלים – בשעה 20:00 לערך, במסגרת קשירת הקשר
ולשם ביצועו, הצטיידו הנאשם ואחרים ב-15 אבנים בגדלים שונים, וכן בבלוקים
ובאבני חיפוי אור, וסידרו אותם על גדר האבן, שהקיפה את גג הבית, בגובה של
כ-5 מטר, והכל, כלשון כתב האישום: **"לשם יידויים לעבר יהודים שיעברו במקום"**
(כמצוטט בפסקה 22 לעיל).

(ד) יידוי האבנים הראשון נעשה על ידי הנאשם והאחרים, כאשר האבנים היו בקוטר 10
ס"מ, וזאת לעבר השוטרים, שהיו שם באותה עת.

(ה) בשעה 21:00 לערך, כאשר עבר השוטר ע' ברחוב מתחת לגג, אחד מן השלושה השליך
לעברו אבן חיפוי בגודל 20 עד 30 ס"מ, ובמשקל 2.3 ק"ג. זו האבן אשר פגעה ישירות
בראשו של השוטר ע', אשר דימם ואיבד את הכרתו, כאמור בכתב האישום, שבו
הודה הנאשם, והורשע. השוטר ע', איבד את ראייתו, באופן זמני, סבל מכאבים בגב
וברגלו, ואושפז במשך שבועיים, ולאחר מכן הועבר לבית לוינשטיין. יתר פרטי הנזק
שנגרם לשוטר ע' מתוארים בפרק ה לעיל, בפסקאות 32-46.

135. עניינו הרואות, כי הנאשם גילה נחישות ועקביות. הוא מתחיל "מן הקל אל הכבד". תחילה,
לבדו, עם אחד, קטין, מיידה אבנים כששניהם רעולי פנים; בשלב מאוחר יותר, מצרף אליו
הנאשם, במסגרת הקשר, אנשים נוספים, אוסף כלי משחית, שהינם אבנים, על גג הבית;
הנאשם מחכה לבואם של יהודים או שוטרים, ומשליך לעברם אבנים קטנות יחסית; בשלב
האחרון, מבצע הנאשם, בצוותא עם אחרים, את השלכת האבן הגדולה (הסלע), שגרמה
לאיבוד הכרתו של ע'.

יא.3.5 סיכום

136. מסקנתי בתת פרק זה היא, כי מעשיו של הנאשם מהווים פגיעה בערכים החברתיים הללו,
בעוצמה הגבוהה ביותר האפשרית.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

4.א. הענישה הנהוגה

137. באי כוח הצדדים בטיעוניהם לעונש, הביאו פסיקה שונה, מן הקצה אל הקצה, ביחס לעונשים הנהוגים בעבירה של 329(א)(1) לחוק.

138. חלק מפסקי הדין הינם לפני תיקון 113, וחלק לאחריו. בנוסף לפסקי הדין הללו, ניתנו לאחרונה ממש – לאחר תום טיעוני הצדדים – פסקי דין וגזרי דין נוספים, שמן הראוי כי אתייחס גם אליהם.

139. פסק הדין "הוותיק" שבו ניתן העונש הגבוה ביותר לעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, כפי שהובא על ידי ב"כ המאשימה (ראה: פסקה 71 לעיל), הוא ע"פ 7338/01 מדינת ישראל נ' נאצר עווידה, פ"ד נד(1) 529 (2002). באותה פרשה, הורשע הנאשם, לאחר שמיעת עדויות, בבית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט – כתוארו אז – בועז אוקון), בת"פ 1005/01, כאשר המעשה היה זה: המשיב נהג במשאית בכביש ירושלים-רמאללה, פנה במהירות לתוך סמטה, שבה עמדו שישה חיילים, בכוונה לפגוע בהם, והוא פגע בהם. בית המשפט העליון מציין במפורש, כי בערכאה הדיונית, "לא נקבעו ממצאים בדבר חומרת הפגיעה" (עמ' 530, בין האותיות ו-ז). בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם עונש של 42 חודשי מאסר בפועל. ערעור המדינה התקבל, כאשר בית המשפט העליון, מפי כב' השופט יעקב טירקל (שלדבריו הסכימו כב' השופט – כתוארו אז – אליהו מצא, וכב' השופטת איילה פרוקצ'יה) אמר, כי "לדעתנו, לא מדד בית המשפט המחוזי למשיב את העונש במידה הראויה לו; העונש אף אינו משקף את רמת הענישה הראויה לעושי מעשים כאלה בכלל".

בהמשך, מסביר בית המשפט העליון (למעלה מעשור לפני תיקון 113), את שיקולי הענישה בעבירות ביטחוניות (שם, בעמ' 531, בין האותיות ה-ז):

"ראינו כי המשיב התכוון לפגוע פגיעה חמורה בקבוצה של חיילים בכך שנהג את משאיתו לעברם במהירות גבוהה. רק בדרך נס לא קיפח איש מהם את חייו. בעשותו את מעשהו הייתה המשאית בידיו ככלי נשק, או כאמצעי חבלה אחר, לביצוע מטרתו, ומכאן שאין להבחין בינו לבין מי שירה בכלי ירייה, פוצץ מטען חבלה או עשה מעשה פיגוע אחר במטרה להרוג או לפצוע.

יתר-על-כן, על אופיו הרע של המשיב ועל הסיכון הנובע ממנו מעידות גם הרשעותיו הקודמות בעבירות של הנחת חומרי חבלה בכוונה לגרום מוות, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הצתת רכב מנועי במזיד, חברות בהתאגדות בלתי חוקית, תקיפה בתנאים מחמירים ותקיפה סתם.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

על כך מעידים גם הדברים שאמר בהודעותיו במשטרה שעולה מהם שהדחף לפגוע
בחיילים גבר עליו; כלשונו: 'אני בלי רגשות, בלי לחשוב על שום דבר, ראיתי את
עצמי נכנס בחיילים. משהו חזק משך לי את הידיים לצד של החיילים. ג'ין (שד) –
משך לי את הידיים חזק לכיוון של החיילים'.
עושי מעשים כאלה ראוי להם שיענשו בכל חומרת הדין, כגמול על מעשיהם
וכהרתעה להם ולעוברי עבירה בכוח. אין הם ראויים לרחמים".
ניתן לומר, מקל וחומר, כי מעשיו של הנאשם שבפניי חמורים יותר, שכן אין מדובר בשד
שנכנס בו, אלא בפעולה מכוונת לאורך היום כולו, כפי שכבר תואר בהרחבה (ראה, בין היתר,
פיסקה 134 לעיל, על הסעיפים הקטנים שבה).
בית המשפט העליון באותה פרשה, מתייחס לעבירות ביטחוניות בתקופה של מתח ביטחוני,
בתחילת האינתיפאדה, שהחלה בראש השנה תשס"א (ספטמבר 2000), והידועה בשם
"אינתיפאדת אל-אקצא", ואומר את הדברים הבאים (שם, בעמ' 532, בין האותיות א-ב):
"טעם נוסף לצורך להחמיר בעונש נובע מן המצב שמצויים בו עתה המדינה
ואזרחיה. לא מכבר נאמר כי 'מאז סוף חודש ספטמבר 2000 מתנהלת באזורי יהודה
והשומרון וחבל עזה לחימה קשה. אין זו פעילות משטרתית. זהו סכסוך מזוין.
במסגרתו בוצעו כ-14,000 פיגועים נגד החיים, הגוף והרכוש של אזרחים ותושבים
ישראלים חפים מפשע ובהם זקנים וילדים, גברים ונשים. למעלה מ-600 אזרחים
ותושבים של מדינת ישראל נהרגו. למעלה מ-4,500 נפצעו, חלקם באורח קשה
ביותר... השכול והכאב שוטפים אותנו' (דברי הנשיא ברק בבג"ץ 7015/02 עג'ורי נ'
מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, פ"ד נו(6) 352, בעמ' 358). המשיב העמיד את
עצמו במחנה המפגעים, ודינו ככל אחד מהם".
בסיום פסק הדין, מציב בית המשפט העליון את שיקולי הענישה ההרתעתית, כאשר נקודת
המוצא היא העונש הקבוע בחוק, מול שיקולים אישיים של העבריין, ומגיע למסקנות הבאות
(שם, עמ' 533, בין האותיות ב-ד):
"סבורני כי היום – וכלפי עבירות כמו זאת הנידונה – יש לנקוט את הגישה
המחמירה, לאמור: גישה הרואה בעונש המרבי את נקודת המוצא, וממנו מפחיתים,
לפי נסיבות המקרה, את נסיבותיו האישיות של העבריין, תדירותה או נדירותה של
העבירה, הרתעת עבריינים בכוח ועוצמת הסלידה ושאת הנפש של החברה. בבואנו
לשקול את משקלם היחסי של כל אחד מאלה יש לייחס משקל כבד במיוחד
להרתעה ולעוצמת הסלידה של החברה. בשוותנו לנגד עינינו שיקולים אלה
המסקנה היא כי עונש המאסר שנגזר על המשיב בבית-המשפט המחוזי אינו מבטא

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

את רמת הענישה ההולמת, ויש להעמיד את העונש על מכונו הראוי. עם זאת אין
אנו מתעלמים ממדיניותנו שלא למצות כערכאת ערעור את מלוא העונש.
לפיכך, יבוטל עונש המאסר לריצוי בפועל שנגזר על המשיב, ותחתיו ייגזר עליו עונש
מאסר לתקופה של 11 שנים לריצוי בפועל, בניכוי תקופת מעצרו. עונשי המאסר
המותנה והפסילה יעמדו בעינם".

אינני מתעלם מטענת בא כוח הנאשם (פיסקה 82 לעיל), כי עונש זה של 11 שנות מאסר ניתן
לנאשם שביצע חבלה בכוונה מחמירה לשישה חיילים, ועל פי המפתח האמור, ביחס לכל נפגע,
העונש הוא פחות משנתיים מאסר.

140. פסק דין שני של בית המשפט העליון, שכבר הוזכר בהקשר אחר של הערכים המוגנים (פיסקה
124 לעיל) הוא ע"פ 2579/14 מוחמד פרחאן נ' מדינת ישראל (2015). בפסק דין זה קבע בית
המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת רבקה פרידמן פלדמן) מתחם ענישה של 3.5 שנות
מאסר ועד 7 שנות מאסר, בעבירות של קשירת קשר לפשע, ייצור נשק וחבלה בכוונה מחמירה,
כאשר מדובר ביידי בקבוקי תבערה להר הבית, שאחד מהם פגע באפוד של שוטר שנכח
במקום, והוא החל לבעור (אין בפסק הדין שום נתון לגבי הנזק הרפואי או הבריאותי שנגרם
לאותו אדם, אם נגרם, שכן המלים המדויקות בפסק הדין הן: "אחד מבקבוקי התבערה פגע
באפוד של שוטר שנכח במקום וזה החל לבעור"; לא ברור אם מה שהחל לבעור הוא האפוד
או התבערה הייתה בשוטר, ויש להניח כי הכוונה היא לבערה באפוד, מבלי שלשוטר נגרם נזק).
בית המשפט המחוזי קבע, כי יש להתחשב בשיקולי קולא של הודאת הנאשם, המהווה קבלת
אחריות, והעובדה שנולדה לו בת בתקופת המעצר שאותה ריצה. לאחר השוואה לנאשם אחר,
הוטל עליו בבית המשפט המחוזי בירושלים עונש של 5.5 שנות מאסר, והופעל עונש מותנה של
20 חודשי מאסר, שמתוכם 12 חודשים לריצוי במצטבר ו-8 חודשים בחופף, כך שבפועל עונש
המאסר הוא 6.5 שנות מאסר.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וציין, כי גם אם מדובר בעונש הנוטה לרף העליון של
מתחם הענישה, "אין הוא מבטא חריגה ממדיניות הענישה הנוהגת באופן המצדיק
התערבות, בפרט על רקע החומרה היתרה הנלווית למעשיו של המערער" (דברי כב' השופט
צבי זילברטל, שלדבריו הסכימו כב' השופטת אסתר חיות וכב' השופט חנן מלצר, בפיסקה 6).
בהמשך, מזכיר השופט זילברטל רמת ענישה, בהתייחסו לאירועים אחרים שבהם הפגיעה
יכולה להיות לא מבקבוקי תבערה, אלא מאבנים (בדומה, באופן חלקי, למקרה שלנו), והוא
כותב את הדברים הבאים, באשרו את המתחם שקבעה חברתי השופטת פרידמן פלדמן (שם,
פיסקה 7):

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

1 "אכן, ניתן למצוא בפסיקה דוגמאות לכך שבפרשות שאף הן עוסקות ביידוי בקבוקי
2 תבערה נקבעו מתחמי ענישה מקלים יותר מזה שנקבע בענייננו. עם זאת, הפרשה
3 דנא אינה מסתכמת אך בפעולה של יידוי בקבוקי תבערה. כמפורט לעיל, המערער
4 קשר ביחד עם אחרים להוציא לפועל תכנית עבריינית כוללת, מורכבת ומסוכנת,
5 ולקח חלק מרכזי בתכנון ובביצוע. כמו כן, מקובלת עמדת המדינה, כי יש לייחס
6 למקרה זה חומרה נוספת בשל המיקום הרגיש ביותר שבו בחרו המערער ושותפיו
7 להוציא את תכניתם לפועל. הטלת בקבוק תבערה במקום בו מדובר, כמו כל מעשה
8 אלימות חמור אחר שייעשה במתחם הנדון, עלולה להבעיר, תרתי משמע, את האזור
9 כולו ולגרור אחריה התפרצות שיש עמה סכנות קשות ופוטנציאל של מעשי אלימות
10 נרחבים. יש לנקוט בענישה מחמירה ומרתיעה במגמה לצמצם ככל שניתן את מקרי
11 האלימות והפרות הסדר בהר הבית. בענייננו נדרש להביא בחשבון גם את העובדה
12 שבסופו של יום הסיכון שנלווה למעשיהם של המערער ושותפיו גם התממש בחלקו
13 לאחר שבקבוק תבערה פגע באיש כוחות הבטחון. בנסיבות אלה, אין מקום
14 להתערבות במתחם הענישה שאימץ בית משפט קמא בענייניו של המערער".

15 כבר הזכרתי לעיל (פיסקה 125), כי פרשת פרחאן שונה מהמקרה שבפניי, בשל הפגיעה בהר
16 הבית. אולם, במקרה שבפניי יש פגיעה ב"יום ירושלים", שלו יש את הייחודיות משלו, כמובא
17 לעיל (בפיסקאות 127-133).

18 מכל מקום, לעניין הנחישות והתכנון, המקרים דומים; לעניין התממשות הסיכון הכרוך
19 במעשה – המקרה שלנו חמור יותר, כפי שגם עולה מהמשך דברי השופט זילברטל באותה
20 פרשה, ומסקנתו לגבי העונש המתאים בתוך המתחם (פרשת פרחאן, בפיסקה 8):

21 "באשר לעונשו של המערער בתוך המתחם. כתב האישום, שבעובדותיו הודה
22 המערער, מראה כיצד הוא רקח, ביחד עם אחרים, תכנית עבריינית מסוכנת, שבה
23 לא היסס לערב גם קטינים, וכיצד לבסוף הוציאה אל פועל במקום ובעיתוי בעלי
24 רגישות יתרה. אין צורך להכביר מילים על הסיכון הנלווה למעשיו של המערער,
25 שבענייננו אינו מסתכם אך בסיכון הממשי הטמון ביידוי בקבוקי תבערה - סיכון
26 אשר התממש בענייננו כאשר האש שהתלקחה כתוצאה מיידוי אחד הבקבוקים
27 אחזה באפודו של שוטר שהוצב במקום - אלא קיים גם הסיכון שאירוע אלים
28 במקום רגיש זה עוד יסלים ויתרחב בהיקפיו. בנסיבות אלה נראה כי אך יד המקרה
29 היא שהאירוע המתואר בכתב האישום לא הסתיים בצורה קשה יותר".

30 לעניין המוטיבציה של פרחאן, ראיתי לנכון להביא את הדברים שכתב השופט זילברטל (שם),
31 בפיסקה 9):

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 14-06-38157 מדינת ישראל נ' ברגית

"מעבר לכך, המתואר בכתב האישום אינו מעיד על מי שפעל מתוך תחושת זעם רגעית או כתוצאה מלחץ חברתי, כפי שניסה לטעון המערער בפני שירות המבחן. המדובר בפעילות עבריינית מורכבת שתוכננה מבעוד מועד, ושלשמה רתם המערער מספר שותפים, וכאמור, חלקם קטינים. המערער לקח חלק פעיל ומרכזי בתכנון הפעילות העבריינית ולא 'נגרר' לתוכה. אם לא די בכך, בסמוך מאוד להתרחשות האירועים האלימים, פעל המערער כדי להגדיל את היקפם בכך שגייס עוד שותף למעשה העבירה ובכך שייצר עוד בקבוקי תבערה. בנוסף, המערער ביצע עבירות אלה כאשר תלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה. התנהגות זו, בנסיבות האמורות, מלמדת על תעוזתו העבריינית של המערער, שגם לא הורתע מעונשי המאסר שהוטלו עליו בעבר, ובמקום לשקם את חייו בחר לחזור לסורו. כבית משפט קמא אף אני סבור כי אין לייחס משמעות לכך שבקבוק התבערה שפגע בשוטר לא הושלך על-ידי המערער, שהרי המערער, כמו מאמון, יידה בקבוקי תבערה לעבר אנשי כוחות הבטחון במטרה לפגוע בהם - העובדה כי דווקא הבקבוק שמאמון יידה פגע בשוטר, ולא הבקבוק שייידה המערער, היא במידה רבה מקרית ואינה מהווה נסיבה לקולא. בנסיבות אלה אין בכוח השיקולים לקולא, ובהם הודאתו וחרטתו של המערער, כמו גם העובדה שנעשה לראש משפחה ואב לבת, להביא להקלה בעונשו".

ניתן לומר, אפוא, כי יש בין פרחאן לבין הנאשם קווי דמיון מסוימים, לעניין הנחישות, אם כי יש שוני בכך שפרחאן ביצע את מעשיו כאשר תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי, ואילו לנאשם שבפניי אין עבר פלילי.

בית המשפט העליון אישר את מתחם הענישה ואת העונש ההולם, ודחה את הערעור.

141. בע"פ 2826/15 אחמד עביד נ' מדינת ישראל (פסק הדין ניתן ביום א סיוון תשע"ו (7.6.16); לאחר טיעוני הצדדים), נידון עניינו של נאשם שביצע עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, שיבוש הליכי חקירה והחזקת סכין, בכך שדקר יהודי בעל חזות חרדית, בשל היותו יהודי. בבית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט יעקב צבן – סגן נשיא; כב' השופט רפי כרמל; כב' השופטת רבקה פרידמן פלדמן), בתפ"ח 13-08-30961, הסכימו הצדדים כי המדינה תוכל לטעון לעונש של 10 שנות מאסר, וכי הנאשם יוכל לטעון לכל עונש אחר. ב"כ המאשימה טען בבית המשפט המחוזי למתחם של 10-15 שנות מאסר, אך בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם עונש ההולם הוא 6-11 שנות מאסר. לעניין העונש המתאים, החליט בית המשפט המחוזי כי מקומו של הנאשם הוא ברף הגבוה של המתחם, ועל כן, גזר עליו עונש של 9 שנות מאסר.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

ערעור הנאשם נדחה (כב' השופט אורי שוהם, שלדבריו הסכימו כב' השופט סלים ג'ובראן וכב' השופט צבי זילברטל), כאשר במסגרת הקביעות הנורמטיביות, אומר בית המשפט העליון כדלקמן (פיסקאות 14-15):

"המערער הורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, שיבוש הליכי חקירה והחזקת סכין. העונש הקבוע בצידה של עבירת חבלה בכוונה מחמירה עומד על 20 שנות מאסר. עונש זה משקף את חומרת העבירה המרכזית שביצע המערער, ויש בו כדי להצביע על גישתו המחמירה של המחוקק, כלפי מבצעי עבירות מסוג זה. על בתי המשפט הדנים בעבירות כגון דא, אשר בוצעו על רקע לאומני, להעביר מסר חד משמעי ונוקב, בדמות ענישה קשה ומחמירה, בכדי לשרת את גורם ההרתעה מפני מעשים אלו. כפי שנקבע בפסיקתו של בית משפט זה, כאשר עסקינן בעבריינות המתבצעת על רקע אידיאולוגי, נדחים, ככלל, שיקולי ענישה אחרים, ובהם האינטרס השיקומי, מפני שיקול ההגנה על שלומו וביטחונו של הציבור, והרתעת עבריינים בכוח מפני ביצוע מעשים דומים (ראו: ע"פ 2460/15 ג'בארין נ' מדינת ישראל (4.5.2016); ע"פ 7517/15 מדינת ישראל נ' עביד (9.3.2016) [ראה על פסק הדין, להלן בפסקה 151(כז)]; ע"פ 1163/07 אבו ח'דיר נ' מדינת ישראל (29.3.2007)). עוד יש להדגיש, כי במציאות הנוכחית, שבה נתרבו פיגועי הדקירה כלפי יהודים באשר הם, מתחייבת התייחסות עונשית הולמת.

החומרה הניבטת ממעשיו של המערער היא ברורה וחד משמעית. המערער הוא שיזם את התכנית לפגיעה באדם יהודי, אך בשל היותו יהודי, התקשר עם אחרים, הצטייד בסכין, והוציא את התכנית מהכוח אל הפועל. לרוע מזלו של המתלונן, הוא הזדמן למקום שאליו הגיעו המערער ושותפיו, כדי לבצע את זממם. מבלי להתלבט, וללא כל היסוס, המערער התנפל על המתלונן והחל לדקור אותו, באמצעות הסכין, בפלג גופו העליון באכזריות אין קץ ומבלי לגלות כל רגשות אנושיים. מעשיו של המערער יכלו בנקל להביא לקטילת חייו של המתלונן. טענת הסנגור, כי למתלונן לא נגרם נזק חמור בעקבות האירוע, איננה מבוססת, ואף מנוגדת לתסקיר נפגע העבירה שהוגש לבית משפט קמא. התרשמות שירות המבחן ממצבו של המתלונן אינה משתמעת לשתי פנים, ומוצאים אנו להביאה כלשונה: 'התרשמנו מתמונת נזק קשה ביותר, ברורה ומשמעותית, אשר פגעה במ' [המתלונן – א.ש.] בצורה קיצונית בכל תחומי חייו והפכה אותם על פיהם'. עוד ראוי להדגיש, כי מעבר לנזקים שנגרמו למתלונן עצמו, המערער גרם לפגיעה קשה בתחושת הביטחון הכללית, בשל החשש כי מפגע, המצוייד בסכין או בכלי קטלני אחר, אורב מעבר לפינה".

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

באותה פרשה, התייחס בית המשפט העליון גם למקרים דומים בעבר, וערך השוואה בינם לבין העונש שבתיק שבפניו (שם, פסקה 17):

"ומכאן למדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מסוג זה. ראשית, רואים אנו להעיר כי

פסקי הדין אליהם הפנה בית משפט קמא, ככל שהם עוסקים בעבירות של ניסיון

לרצח, אינם מהווים אסמכתא לרמת הענישה הראויה בעניינו של המערער. מצאנו

לומר זאת, על אף שאנו סבורים כי הפסיקה המגוונת, אליה הפנה בית משפט קמא,

נועדה להדגים את ההתייחסות השיפוטית הנוקשה לעבירות שבוצעו על רקע

לאומני. ולעניינו, נראה כי קיים מנעד רחב של עונשים בעבירות מסוג זה שעבר

המערער, כאשר ככלל, מגמת מדיניות הענישה הנהוגה הינה מגמת החמרה, בעיקר

כאשר המניע לעבירות הינו אידיאולוגי-לאומני. כך, למשל, בע"פ 9338/01 מדינת

ישראל נ' עווידה (19.2.2002), הוחמר עונשו של המשיב, אשר הורשע בגרימת

חבלה בכוונה מחמירה לאחר שדרס קבוצת חיילים, מ-42 חודשי מאסר לריצוי

בפועל, לכדי 11 שנות מאסר בפועל [ראה בהרחבה בפסקה 139 – מ.ד.]. בע"פ

2597/08 יוזינסקי נ' מדינת ישראל (26.2.2009), נדחה ערעורו של מערער שהורשע

בגרימת חבלה בכוונה מחמירה, הדחה ואיומים, לאחר שדקר אדם אחר כדי 'להגן'

על כבודה של נערה, ונגזר עליו עונש הכולל 9 שנות מאסר לריצוי בפועל. באופן

דומה, בע"פ 2274/12 אבו מאדי נ' מדינת ישראל (27.2.2013), נדחה ערעורו של

אדם שהורשע בגרימת חבלה בכוונה מחמירה יחד עם אחרים והיה ה'רוח החיה'

בפרשה, לאחר שהושת עליו עונש הכולל 8 שנות מאסר לריצוי בפועל.

עינינו הרואות, כי עונשו של המערער עולה בקנה אחד עם רמת הענישה המקובלת

בעבירות מסוג זה, ובוודאי שאין מדובר בסטייה קיצונית מרמת ענישה זו".

ראוי לציין, בהקשר אחרון זה, כי הנאשם שבפניי, היה אף הוא הרוח החיה, הן באירוע

הראשון בבוקר, שבו יידה אבנים עם אחר, קטין, והן באירוע איסוף האבנים, והן באירוע

האחרון של יידוי האבן/הסלע, שפגעה קשות בשוטר ע'.
142.

בפרשה אחרת – שנידונה בבית המשפט העליון באותו יום שבו ניתן פסק הדין בפרשה

שתוארה בפסקה הקודמת – שגם בה העבירה היא חבלה בכוונה מחמירה, ונוספו לה עבירות

של החזקת סכין ושיבוש מהלכי משפט, דקר הנאשם את המתלונן, שחשד בו שהוא מקיים

קשר עם חברתו לשעבר. הדקירה הייתה בחזה, ולאחר שהמתלונן ברח, המערער רדף אחריו.

המתלונן אושפז בחדר מיון, כשהוא סובל מפצע דקירה בחזה, שחדר לריאה, ובשבר בצלע 3.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט י' עדן), בת"פ 58347-12-12, קבע מתחם עונש

הולם של 4-7 שנות מאסר, וקבע עונש של 52 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיית

מי שהגיש ערעור היה הנאשם, ולא המדינה.
ערעורו של הנאשם נדחה, בע"פ 2441/15 ראובן חכם נ' מדינת ישראל, מיום א סיוון תשע"ו (7.6.16) ובית המשפט קבע כי העונש אינו חורג מהמתחם וממידת העונש הראויה, באומרו את הדברים הבאים (כב' השופט אורי שהם, שלדבריו הסכימו כב' השופטים סלים ג'ובראן וצבי זילברטל, שם, בפיסקאות 9-11):
"לאחר שעיינו בגזר דינו של בית משפט קמא ונתנו דעתנו לטיעוני המערער, ולתגובת המשיבה, הגענו לידי מסקנה כי דין הערעור להידחות. זאת, מאחר שלטעמנו העונש אשר הושת על המערער, אינו חורג מרמת הענישה המקובלת בעבירות דומות, וגם לא נפל פגם מהותי בגזר הדין, ולפיכך אין בסיס להתערבותנו במידת העונש (ע"פ 2177/13 פלוגי נ' מדינת ישראל (9.7.2015); ע"פ 4498/14 גרידיש נ' מדינת ישראל (13.5.2015); ע"פ 5323/12 אבו ליל נ' מדינת ישראל (17.6.2014)).
למרות שבעבירות מסוג זה קיים מנעד רחב של עונשים, נראה, מעיון בפסיקתו של בית משפט זה, כי העונש אשר הושת על המערער, בגין ביצוע עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, החזקת סכין, ושיבוש מהלכי המשפט, קרי, 52 חודשי מאסר לריצוי בפועל, הולם את מדיניות הענישה במקרים דומים. כך, בע"פ 273/14 מדינת ישראל נ' פארס (23.12.2014), התקבלו חלק מערעורי המשיבה, ובסופו של יום הושתו על המשיבים עונשים הנעים בין 36 חודשי מאסר לבין 9 שנים ו-3 חודשי מאסר לריצוי בפועל. המדובר בקטטה אלימה שנתגלעה בין המשיבים לבין אחרים, במסגרתה נעשה שימוש בסכינים, אלות ומקלות. המשיבים הורשעו, בין היתר, בגרימת חבלה בכוונה מחמירה והחזקת סכין. בע"פ 169/14 קפלן נ' מדינת ישראל (16.12.2014), לאחר שהתקבל ערעורו, הועמד עונשו של המערער על 5.5 שנות מאסר לריצוי בפועל, בגין הרשתתו בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה [על פסק דין זה, ראה: פסקה 151(טו) להלן]. בע"פ 8209/13 נעים נ' מדינת ישראל (26.11.2014), נדחה ערעורם של המערערים, על גזר דינו של בית המשפט המחוזי, במסגרתו הושתו עליהם עונשים הנעים בין 4 ל-5 שנות מאסר בפועל, לאחר שהורשעו בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והחזקת סכין [על פסק דין זה, ראה: פסקה 151(טז) להלן].
למותר הוא לציין, כי מעשיו של המערער הינם חמורים על פי כל אמת מידה וראויים לכל גינוי. המערער תכנן לפגוע באדם, אשר נחשד על ידו כמי ש'מסתובב' עם א.פ., אשר סירבה להצעת הנישואים של המערער. חדור ברגשות קנאה ורצון לנקמה, הצטייד המערער בסכין, קבע להיפגש עם המתלונן, הציע לו ללכת למקום מבודד,

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

תקף אותו מאחור באכזריות, ונעץ את סכיניו בחזהו של המתלונן. המתלונן אושפז בבית חולים עקב מעשיו של המערער, וככל הנראה הטיפולים הרפואיים טרם הגיעו לסיומם, ואך במזל, לא נגרמה למתלונן פגיעה חמורה מזו. לאחר שביצע את זממו, ובעוד המתלונן מנסה להימלט מפניו, המשיך המערער לרוץ לעברו של המתלונן, בניסיון להמשיך ולכלות בו את זעמו. המערער שב לביתו וניקה את הסכין, ביסודיות, בכדי לשבש מהלכי משפט, ובכך הוסיף חטא על פשע. מקרה זה מהווה דוגמה נוספת למה שכונה בפסיקתו של בית משפט זה כ'תת תרבות הסכין', ויפים לענייננו דברי השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין בע"פ 7924/05 אבו דעוף נ' מדינת ישראל (11.1.2007): 'לא נראה, בהמשך לפסקי דין רבים שיצאו מתחת ידו של בית משפט זה, כולל בימים אלה ממש, להצהיר בקול רם וצלול על הצורך במאבק שיפוטי ב'תת תרבות הסכין', וזאת בכל גילוייה - בין ה'קלים' כהחזקת סכין, ובין הקשים במיוחד, דקירות שסופן אף מוות רחמנא ליצלן'. (וראו גם, דברים שנאמרו על ידי בע"פ 5360/12 פלוני נ' מדינת ישראל (28.3.2013); בע"פ 1630/14 אבו שנדי נ' מדינת ישראל (4.12.2014); ובע"פ 2108/12 אבו גאנם נ' מדינת ישראל (10.2.2014), שם עמדתי על חומרת העבירה שעניינה שימוש בסכין, או באמצעים קרים אחרים, לשם פתרון סכסוכים ומחלוקות, כאשר מדובר, בדרך כלל, בעניינים של מה בכך)".

143. בית המשפט המחוזי בתל אביב (סגן הנשיא, כב' השופט, עודד מודריק), בת"פ 13804-09-13, גזר עונש של 10 שנות מאסר, לאחר שהרשיע נאשם בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה ותקיפה בנסיבות מחמירות, שדקר את בת זוגו, לאחר שחזר מבילוי לילי, ובשיחות ביניהם הבין שכאילו יש לה חבר אחר. בית המשפט המחוזי קבע מתחם של 8-15 שנות מאסר, והטיל, כאמור, עונש של 10 שנות מאסר. עיקר הדיון בבית המשפט העליון (ע"פ 7701/14 מוחמד סלא אל טייב נ' מדינת ישראל (ח אייר תשע"ו (16.5.16)), נסב על משמעות השכרות, והאם היא שיקול רלבנטי לעניין הענישה, ככל שהדבר נוגע לסעיף 40ט(9) לחוק העונשין. כב' השופט ד"ר יורם דנציגר ראה לנכון להקל בעונש בשל כך, אולם כב' השופט ניל הנדל וכב' השופטת ענת ברון דחו את הערעור, והותירו את העונש על כנו, כאשר כב' השופטת ברון אומרת בפסקה 3 לפסק דינה את הדברים הבאים:

"בית המשפט המחוזי גזר על המערער 10 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, ו-3 שנות מאסר על תנאי למשך 3 שנים. עונש זה הולם את חומרת מעשי האלימות המזוויעים שביצע המערער בבת זוגו; ומבכר כראוי בנסיבות המקרה את שיקולי

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 14-06-38157 מדינת ישראל נ' ברגיתי

1 ההרתעה והגמול. גזר הדין אינו חורג מרף הענישה הנוהגת בנסיבות דומות, גם אם
2 העונש הוא על הצד הגבוה. מפאת כל אלה, לא מצאתי עילה להתערב בגזר הדין.
3 חברי השופט דנציגר סבור כי העובדה שהמערער היה נתון להשפעת אלכוהול בעת
4 האירוע מהווה נסיבה מקלה לצורך גזר הדין. וכך ציין בנדון: 'אין חולק כי המערער
5 היה נתון תחת השפעת אלכוהול בעת ביצוע מעשיו. השפעה זו מהווה בנסיבות
6 העניין קרבה מסוימת לסייג השכרות מדעת, אשר ראוי כי יינתן לה משקל'.
7 דעתי שונה.

8 לגישתי, העובדה שהמערער היה שתוי בעת ששרף וחרך בגופה של בת זוגו במגהץ
9 והפליא בה את מכותיו, אינה יכולה לשמש סיבה להקל עימו. אם בכלל, מדובר
10 בשיקול לחומרה, משנכנס למצב זה מדעת".

11
12 144. בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט א' טובי), בת"פ 14-10-16446, דן בעניינו של נאשם
13 שירה בתת מקלע "קרל גוסטב" לעבר המתלונן שלוש יריות, כשהוא פוגע בידו הימנית. לאחר
14 שהמתלונן ברח, הנאשם רדף אחריו, תפס אותו, הפילו ארצה והיכה בחוזקה בראשו
15 באמצעות הנשק הנ"ל. המתלונן הובא לבית החולים, שם אובחן כסובל משבר בבסיס
16 הגולגולת, פצע קרוע בקרקפת ימין ושבר מרוסק בזרוע שמאל. בית המשפט המחוזי התייחס
17 לעונש המירבי הקבוע בחוק לעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, דהיינו: 20 שנות מאסר, תוך
18 הדגשה שהעבירות בוצעו על ידי הנאשם תוך תכנון ומחשבה, כאשר הנאשם הצטייד בנשק
19 מראש, יורה במתלונן ומכה בראשו באמצעות הנשק.
20 לאחר שהסביר כי מדובר ב"מכת מדינה", והביא את מדיניות הענישה הנהוגה, קבע בית
21 המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם נע בין 3-8 שנות מאסר לריצוי בפועל.
22 בהתחשב בעבר פלילי שאינו מכביד, וקביעה כי עונש מאסר ממושך עלול להביא לפגיעה
23 כלכלית במשפחת הנאשם, וכי חרטתו אינה לגמרי כנה, הטיל עליו בית המשפט המחוזי עונש
24 של 4 שנות מאסר בפועל.

25 ערעור המדינה התקבל, תוך קביעה כי "עונשו של המשיב אכן סוטה לקולא ממדיניות
26 הענישה המקובלת בעבירות כגון דא" (ע"פ 5015/15 מדינת ישראל נ' מוחמד ריאן, מיום יט
27 אדר ב' תשע"ו (29.3.16), מפי כב' השופט חנן מלצר, שלדבריו הסכימו כב' השופט מנחם מזוז
28 וכב' השופטת ענת ברון). לאחר שבית המשפט עומד על הסכנות הגלומות בתופעה של שימוש
29 בנשק חם לשם פתרון סכסוכים, אשר עלולות לפגוע בזכותו של כל אדם לשלמות גופו,
30 והחומרה המיוחדת בנסיבות אותו מקרה של שליפת נשק והכאת המתלונן כשהוא מוטל
31 ארצה, קבע בית המשפט העליון כי "...בשים לב לכך שערכאת הערעור אינה נוהגת למצות
32 את הדין, החלטנו לקבל את הערעור ולהעמיד את עונש המאסר על חמש שנים ומחצה".

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

145.

סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל אביב, כב' השופט ג'ורג' קרא, בת"פ 38735-01-13, דן בעניינו של נאשם שהורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, בכך שלאחר ויכוח מילולי בין נהגי כלי הרכב וטענה של הנאשם כי נחסם חלק מנתיב הנסיעה שלו, פרצה קטטה בין הנהגים, ולאחר שנרגעו הרוחות, הופיע הנאשם עם סכין בידו ודקר את אחד הנוסעים מאחור בחזהו. בית המשפט המחוזי, לאחר שהסביר את הצורך להגן על הערכים החברתיים של החיים ושלמות הגוף של האדם, פוטנציאל הנזק שניתן היה לצפות מהדקירה, והנזק הממשי שנגרם בפועל, ומדיניות הענישה הנהוגה, קבע מתחם עונש הולם שבין 6-9 שנות מאסר בפועל.

העונש המתאים, בהתחשב בהעדר נטילת אחריות ואי הבעת חרטה ואמפתיה כלפי הנפגע, היה 7 שנות מאסר בפועל.

בית המשפט העליון (כב' השופט סאלים ג'ובראן, שלדבריו הסכימה כב' השופטת דפנה ברק ארז וכב' השופט מנחם מזוז, בע"פ 2857/14 מוחמד אסעד נ' מדינת ישראל, מיום יב אדר ב תשע"ו (22.3.16)), הקל בעונש, בהעמידו אותו על 5.5 שנות מאסר. אין התייחסות בפסק דינו של בית המשפט העליון למתחם העונש ההולם (על אף שהמערער טען – כמתואר בפסקה 5 לפסק הדין – כי לדעתו מתחם העונש שאליו עתר הוא בן 10-40 חודשי מאסר בפועל). הנימוקים לקבלת הערעור, הם אלה (פסקה 8 לפסק הדין):

"אכן, אין להקל ראש בחומרת העבירה שבה הורשע המערער ובמעשיו, אשר כללו תקיפה בנשק קר על רקע ויכוח נקודתי בעניין סתמי. עם זאת, אנו סבורים כי יש מקום להקלה מסוימת בעונשו של המערער. המדובר בעבירה הראשונה של המערער, אשר עד כה ניהל אורח חיים נורמטיבי – וזאת על אף נסיבות חייו הקשות. לטעמנו, משתנים אלו לא קיבלו משקל מספק, עת קבע בית המשפט המחוזי את גזר דינו של המערער, ומשכך, מצאנו לנכון להקל בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו".

146.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע (סגן הנשיא, כב' השופט, ב' אזולאי וכב' השופטים נ' זולצובר וי' רז לוי), דן בעניינם של ארבעה נאשמים שהורשעו, על פי הודאתם, בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה ובעבירות נשק, בכך שהצטיידו בנשק ובכיסוי ראש וירו על המתלונן, לאחר שהטמינו מארב וציפו לבואו ברכב. למתלונן ולנוסעים נגרמו חבלות חמורות, כולל: פצע ירי ברגל, רסיסים בפנים, בבית החזה ובזרוע ושבר בברך, ונוסע אחר נפצע בראשו, בחזה ימין, בזרוע ימין ובכף יד ימין. העונשים שהוטלו על המערערים היו 7 שנות מאסר למערער 1, 9 שנות מאסר למערערים 2-3, ו-12 שנות מאסר לנאשם 4. מבלי להיכנס לפרטים בדבר חלקו של כל אחד בביצוע הירי, לענייננו רלבנטי כי בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם,

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

כדלקמן: למערער 1 – 6-9 שנות מאסר; למערערים 2 ו-3 – 7-11 שנות מאסר; ולמערער 4 – 11-15 שנות מאסר.

בערעור נטען, כי בית המשפט המחוזי קבע את מתחמי העונשים ההולמים בהעדר הנמקה כנדרש בסעיף 40 לחוק העונשין.

בית המשפט העליון בע"פ 5860/14 אסף לביא נ' מדינת ישראל, מיום כו אדר א תשע"ו (6.3.16), מפי כב' השופט מנחם מזוז (בהסכמת כב' השופט סלים ג'ובראן וכב' השופט יצחק עמית), דחה את הערעור וקבע כי חומרת העבירה של חבלה בכוונה מחמירה, שבצידה עונש מירבי של 20 שנות מאסר, מצדיקה עונש חמור, ובעיקר כאשר מדובר בעבירה שבוצעה בחבורה, שפעלה במתווה של ארגון פשיעה, במאפיינים אלה: תכנון, הצטיידות במסכות ובנשק, תיאום וקביעת דרכי מילוט, עד כדי כך שבית המשפט העליון מתאר זאת כך: **"אירוע זה נראה כלקוח מסרט גנגסטרים בהוליווד, ועל בית המשפט מוטלת החובה להעביר מסר בדבר חומרת התופעה והמעשים על ידי השתת ענישה מחמירה ומרתיעה, על מנת למנוע את הפיכת המרחב הציבורי לשדה קרב ואת חייהם של עוברי אורח להפקר"** (פיסקה 11 לפסק הדין של כב' השופט מזוז; בהמשך – בפיסקאות 11-12 – מובאים מקרים של פסיקת בית המשפט העליון בדבר עונשי מאסר של 10 שנים, 11 שנים ו-13 שנים במקרים דומים לכך). בפרק אחר בפסק הדין, שיהיה רלבנטי בהמשך (ראה פרק יג, פסקאות 184-188 להלן), קבע בית המשפט העליון כי ניתן להטיל פיצויים, כחלק מסמכות בית המשפט על פי סעיף 77 לחוק העונשין, וכי הוראה זו **"נועדה להעניק סעד מיידי לנפגע עבירה ולבטא הכרה חברתית בסבלו"** (פיסקה 16 סיפא לפסק הדין). בית המשפט קובע, כי סמכות זו של בית המשפט לקביעת פיצויים לנפגע עבירה אינה תלויה בבקשת המדינה (פיסקה 17); אולם, אין זה רלבנטי למקרה שבפניי, שכן המדינה עתרה לפיצוי, ואף אביו של הנאשם הזכיר את הפיצוי, והביע נכונות לפצות את נפגע העבירה, השוטר ע' (ראה: פיסקה 52 סיפא לעיל).

סגן נשיא בית המשפט המחוזי בנצרת, כב' השופט תואפיק כתילי, דן בת"פ 18560-08-14 בעניינו של נאשם שהורשע, על פי הודאתו, במספר עבירות של חבלה בכוונה מחמירה באחייניתו, על רקע "כבוד המשפחה". המעשים כללו פגיעה במתלוננת באמצעות הרכב שלו, ולאחר שנפלה, נחבלה, רגלה נשברה ונוצר חתך בראשה, ניסה הנאשם לדרוס אותה פעם נוספת, אך, בטרם הצליח לפגוע בה, מכר שעבר במקום העביר את המתלוננת מעבר למעקה הבטיחות. הנאשם ניסה לפרוץ באמצעות כלי הרכב את מעקה הבטיחות, כדי לפגוע במתלוננת. אולם, המעקה לא נפרץ. הנאשם ירד מרכבו, והחל להכות את המתלוננת באגרופים, בראשה ובבטנה. כתוצאה מהתקיפה, נגרמו למתלוננת חבלות רבות, והיא אושפזה למשך 10 ימים.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

1 בית המשפט המחוזי הסביר, כי ניתן להשוות את השימוש בכלי רכב במקרה שבפניו לשימוש
2 בנשק קר, דוגמת סכין. אחד השיקולים לקביעת המתחם הוא, כי חייה של הנפגעת לא עמדו
3 בסכנה ממשית. בכל מקרה, מתחם העונש ההולם נקבע בין 3-6 שנות מאסר.
4 לעניין העונש המתאים, התחשב בית המשפט בסולחה בין הצדדים, והטיל על הנאשם עונש
5 של 30 חודשי מאסר.

6 ערעור המדינה התקבל, והעונש הועמד על 4 שנות מאסר, וזאת "מאחר שאין מנהגה של
7 ערכאת הערעור למצות את הדין עם הנאשם" (פיסקה 5 לפסק דינו של כב' השופט צבי
8 זילברטל, שלדבריו הסכימו כב' השופטת אסתר חיות וכב' השופטת דפנה ברק ארז) בע"פ
9 5908/15 מדינת ישראל נ' עומר פלאח, מיום כח שבט תשע"ו (4.2.16). בית המשפט העליון
10 הדגיש את חומרת המעשים והנזק שנגרם למתלוננת, שכל "חטאה" היה בניהול קשר רומנטי
11 עם צעיר אחר. לעניין השימוש במונח "כבוד המשפחה", אמר כב' השופט זילברטל את
12 הדברים הבאים: "אין שום מידה של 'כבוד', וספק אם יש בה אף בדל של 'משפחתיות'.
13 מדיניותו הברורה של בית משפט זה היא להוקיע תופעה של גברים הנוהגים באלימות כלפי
14 נשותיהם או קרובי משפחתם, על רקע מה שנתפס כ'כבוד המשפחה' ולנקוט ענישה
15 מחמירה במקרים אלה" (פיסקה 7 לפסק הדין).

16 חשוב לציין לענייננו, כי בית המשפט העליון הסביר את התערבותו כערכאת הערעור בכך
17 שבית משפט קמא קבע מתחם של 3-6 שנות מאסר ולבסוף הטיל עונש מאסר בפועל של 30
18 חודשים, פחות מהרף התחתון של המתחם, מבלי להסביר איזה הליך שיקומי עבר הנאשם,
19 המצדיק סטייה מהמתחם.

20 ראוי לציין, כי בית המשפט העליון לא דן במתחם, בנכונותו, ובהתאמתו למתחם העונש
21 ההולם בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, במקרים דומים, שחלקם הוצגו לעיל ויוצגו להלן.
22 לא ניתן, איפוא, ללמוד מפסק דין זה, מהו מתחם העונש ההולם, בעיני בית המשפט העליון.
23 בית המשפט העליון נותן משקל נמוך לסולחה שנערכה בין הצדדים, עקב פערי הכוחות ביניהם
24 (פיסקאות 9 סיפא ו-10 לפסק הדין).

25
26 148. הרכב פשעים חמורים של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט רון שפירא – סגן נשיא,
27 כב' השופט א' אליקים וכב' השופטת ב' טאובר), דן בעניינו של נאשם, אשר – על פי הודאתו
28 – הורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה ובעבירות נשק, בכך שעקב סכסוך בינו לבין
29 המתלונן, ולאחר שנזרק בקבוק תבערה לעבר ביתו, והוא חשד שהדבר נעשה על ידי המתלונן,
30 הצטייד הנאשם באקדח, יצא מרכבו וירה מספר כדורים לעבר המתלונן, שנשאר ישוב ברכבו.
31 גם לאחר שהמתלונן ניסה להימלט, באמצעות הרכב, המשיך הנאשם לירות לעברו. היריות

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

של הנאשם במתלון גרמו לו לפגיעה קשה, שכללה שבר באחת מחוליות עמוד השדרה.
המתלון אושפז בבית החולים, למשך מספר ימים.
בית המשפט המחוזי, במסגרת קביעת העונש ההולם, ניתח את הערכים המוגנים של קדושת
חיי אדם, שלמות גופו ורכושו ושלווה הציבור ובטחונו, ובהתייחסו לפסיקת בית המשפט
העליון לחומרה של העבירה הכוללת: תכנון, פגיעה קשה במתלון, הנזק למתלון, וירי נמשך,
קבע עונש הולם של בין 6-10 שנות מאסר.
במסגרת העונש ההולם, ולאחר שהגיע למסקנה כי אין שיקולי שיקום המצדיקים הקלה, אך
יש נטילת אחריות וחשש שמאסר ארוך יגרום לפגיעה לבנו של הנאשם, גזר את העונש
המתאים של 7 שנות מאסר, בחלק התחתון של המתחם.
הערעור בבית המשפט העליון נדחה (ע"פ 7538/14 ישראל עטל נ' מדינת ישראל, מפי כב'
השופט סלים ג'ובראן, שלדבריו הסכימו כב' השופט אורי שוהם וכב' השופטת ענת ברום,
ביום 19.11.15). גם "העילה" למעשים שבוצעו המערער, קרי: זריקת בקבוק
תבערה לעבר ביתו, אינה מצדיקה את המעשים החמורים שבוצעו, והסכנה העולה משימוש
בנשק חם לפתרון סכסוכים (פיסקה 11 לפסק הדין והפסיקה המוזכרת שם).
בית המשפט העליון לא התייחס באופן קונקרטי למתחם שקבע בית המשפט המחוזי, אך
בעצם דחיית הערעור יש משום הכרה, מכללא, במתחם זה.

149. במקרה אחד, החורג מהמקרים "הרגילים" של חבלה בכוונה מחמירה, בוצעה החבלה
במתלונים, בכך שהנאשמים שיסו בהם כלב מסוכן, נטול זמם, שהתנפל על אחד המתלונים,
ונעל את לסתותיו על שוק רגליו, ונאשמים אחרים תקפו מתלון אחר במכות אגרופ, והיכו
את המתלון שננשך על ידי הכלב.
בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט רפי כרמל), בת"פ 38838-02-12, קבע כי מדובר
באירוע כולל אחד, שבו הנאשמים פעלו כקבוצה כל אחד לפי תפקידו, וקבע מתחם שבין 8
חודשי מאסר ל-5 שנות מאסר בפועל, וגזר על שלושת הנאשמים, כל אחד על פי נסיבותיו
ותסקיר המעצר בעניינו, עונשים של 18 חודשי מאסר, 12 חודשי מאסר ו-14 חודשי מאסר.
בית המשפט העליון (כב' השופט נעם סולברג, שלדבריו הסכימו כב' השופט סלים ג'ובראן
וכב' השופט חנן מלצר, בע"פ 152/15 עומר מסלמאני נ' מדינת ישראל, מיום 19.11.15) חסלו תשע"ו
(17.11.15), קיבל את הערעור, וקבע כי מתחם העונש ההולם שקבע בית משפט קמא הוא
נמוך מדי, וזאת לאחר ניתוח עקרוני הענישה, על פי האמור בתיקון 113. בית המשפט שם
את הדגש על כך שמדובר בעבירות חמורות, שפגיעתן רעה, והם נמצאים ברף העליון של
הערכים המוגנים ובחומרה היתרה, שכן "שיסוי כלב תוקפני באדם מעמידו בסכנת חיים,
בסכנה לשלמות גופו" (פיסקה 18 לפסק הדין). כן ציין בית המשפט העליון שיקולים נוספים

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

של התכנון המוקדם, הביצוע בצוותא, והנזק הפוטנציאלי והנזק שנגרם בפועל. על כן, קובע בית המשפט העליון, כי "צדקה המדינה בטענתה, כי מתחם הענישה אשר נקבע אינו הולם את העבירה ונסיבותיה, במובן זה שהרף התחתון שנקבע הוא נמוך מדי" (פיסקה 18 סיפא לפסק הדין; בית המשפט העליון אינו קובע, באופן ברור, את המתחם הראוי והנכון באותן הנסיבות, כאשר המדינה טענה למתחם עונש של בין 4-8 שנות מאסר; ראה: פיסקה 13 סיפא לפסק הדין). לעניין גזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם, קבע בית המשפט העליון כי אין הצדקה לחרוג מן המתחם בשל שיקולי שיקום. על אף הפגיעה הצפויה במשפחות הנאשמים והתחשבות בנסיבותיהם האישיות, טעה בית המשפט המחוזי בכך שלא נתן משקל הולם לשיקול הרתעת הרבים, במסגרת תפקידו של בית המשפט במלחמה באלימות, אשר פשתה בחברתנו (פיסקה 21 לפסק הדין; והפיסקה המוזכרת שם).

בית המשפט העליון קבע, כי ביחס לנאשם 1 אין מקום לשנות את גזר הדין בשל נסיבותיו האישיות. אך, ביחס לשני הנאשמים האחרים, יש להחמיר בעונשם, ואף זאת בהתחשב בהלכה כי "אין זה מדרכה של ערכאת הערעור למצות את מלוא חומרת הדין" (פיסקה 23 לפסק הדין). לפיכך, על הנאשם שעליו הוטלו 18 חודשי מאסר, התווספו 9 חודשים, כך שעונשו הכולל הועמד על 27 חודשי מאסר (פיסקה 24 לפסק הדין), ואילו ביחס לנאשם שעליו הוטלו 14 חודשי מאסר, התווספו 4 חודשים, ועונשו הכולל הועמד על 18 חודשי מאסר (פיסקה 25).

150. בית המשפט העליון דן במקרה אחר, שתואר בפתח פסק הדין במלים אלה: "מה צריך להיות דינו של אדם שדקר את אשתו, על רקע רצונה להיפרד ממנו וגרם לה לפציעות קשות" (דברי כב' השופטת דפנה ברק-ארז, שלדבריה הסכימו כב' השופט ד"ר יורם דנציגר וכב' השופט אורי שוהם, בע"פ 6842/14 אספה פלקה נ' מדינת ישראל, מיום יא תשרי תשע"ו (24.9.15)). סגן נשיא בית המשפט המחוזי בחיפה, כב' השופט רון שפירא, בת"פ 5867/06-14, דן בעניינו של נאשם שבמסגרת הסדר טיעון הודה, לבסוף, בכך שעל רקע סכסוך עם אשתו, שחשד כי היא בוגדת בו, המתין לה בדירת המשפחה, כשהוא מחזיק על גופו סכין באורך 13 ס"מ, ואז דחף אותה ודקר אותה בבית החזה העליון מצד ימין. המתלוננת ברחה מהדירה, ובנה סייע לה. כתוצאה מהדקירה נגרמו למתלוננת פגיעות באיברים פנימיים, וסכנה נשקפה לחייה. היא הובהלה לבית החולים, עברה ניתוח והועברה למחלקה לטיפול נמרץ. הנאשם החליט לפגוע בעצמו ושתה חומר רעיל, וכן דקר עצמו באזור הבטן, לאחר המקרה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שבין 7-12 שנות מאסר וגזר בפועל עונש מתאים של 8.5 שנות מאסר.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 14-06-38157 מדינת ישראל נ' ברגיטי

בית המשפט העליון התייחס לטענת המערער, לפיה לא ניתן לקבוע רף תחתון של מתחם עונש
הולם העולה על המינימום שנקבע בחוק, ובכל מקרה, מן הראוי היה להתחשב בנסיבותיו
האישיות, בגילו, מצבו הבריאותי והחרטה שהביע.
בית המשפט העליון קבע, שהרף התחתון של מתחם העונש ההולם יכול לעלות על עונש
המינימום הקבוע בחוק, ובמיוחד כאשר מדובר בשלושה מעשים שונים, שנעשו במסגרת
אירוע אחד. בית המשפט העליון קבע, כי מתחם העונש ההולם מקובל עליו, ומתאים לפסיקה
דומה בעבר (פיסקה 11 לפסק הדין).
כמו כן, דחה בית המשפט העליון את הערעור על העונש עצמו, וקבע כי גם אם אינו קל, מדובר
בנסיבות חמורות ביותר, שכפסע היה בין פציעותיה של המתלוננת לבין תוצאות הרוח אסון
לבין אלה שנגרמו בפועל (פיסקה 12 לפסק הדין).

151. הבאתי במפורט כמניין פסקי דין של בית המשפט העליון מן השנה האחרונה.
אביא עתה, בתמצית, מספר פסקי דין נוספים בעבירה של חבלה חמורה בכוונה מחמירה,
שניתנו על ידי בית המשפט העליון, לאחר תיקון 113:

א. בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט א' טובי) בת"פ 13-11-20656, דן בכמה
עבירות של נאשם שביצע כלפי בני משפחתו, אשתו וילדיו, רובן עבירות אלימות
ואחת מהן אף הייתה עבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1), היא
העבירה בה אנו עוסקים.

בית המשפט קבע מתחם עונש הולם לכל אישום בנפרד, כאשר לאישום הכולל את
עבירת החבלה בכוונה מחמירה, קבע מתחם של 2 עד 5 שנות מאסר, ובפועל גזר עונש
של 30 חודשי מאסר והפעלת מאסרים על תנאי, חופפים בינם לבין עצמם ומצטברים
לעונש הבסיסי, וביחד 45 חודשי מאסר.

בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם וקבע כי לא ניתן לקבל את טענת חריגה
ממדיניות הענישה הנוהגת, שכן יש שוני רב בנסיבות ביצוע עבירות שונות, שבכולן
מורשע נאשם באותו סעיף (ע"פ 8002/15 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום ל שבת תשע"ו
(9.2.16), מפי כב' השופט ד"ר יורם דנציגר שלדבריו הסכימו כב' השופטים צבי
זילברטל ומנחם מזוז).

ב. בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט א' אליקים), בת"פ 13-06-15275, גזר עונש
של 48 חודשי מאסר וקנס בסך 10,000 ₪, לנאשם שנטל קופת צדקה ממתכת במשקל
820 גרם והטיח אותה בעוצמה בפניו של המתלונן, שעקב כך איבד את הכרתו ונגרמו
לו חבלות ושברים באזור עין שמאל, עצמות האף והלחי, ונזקק לשחזור עצמות האף.
עונש זה נקבע על בסיס מתחם של בין 3 ל-7 שנות מאסר.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיית

בית המשפט העליון דחה את הערעור על גזר הדין, תוך שהוא מציין כי "הפסיקה בתחום זה של עבירות תקיפה וחבלה כוללת מנהג רחב של רמות ענישה כנגזרת של מגוון רחב מאוד של סוגי המקרים מבחינת חומרתם ונסיבותיהם ... לצד מקרים של ענישה מקילה ... הוטלו במקרים אחרים עונשים חמורים של שנות מאסר ארוכות, הכל בהתאם לנסיבות הספציפיות של כל מקרה לגופו" (דברי כב' השופט מנחם מזוז, שלדבריו הסכימו כב' השופט סלים ג'ובראן וכב' השופט חנן מלצר, בע"פ 3799/14 כאמל אבו שוב נ' מדינת ישראל, מיום ב אלול תשע"ה (17.8.15)).

במקרה יוצא דופן, שבו אישה נטלה סכין מטבח ושיספה את גרונו של בעלה, הטיל עליה בית המשפט המחוזי בחיפה (סגן הנשיא, כב' השופט רון שפירא), בת"פ 38953-11-13, עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, עקב נסיבות מיוחדות של הרקע בין הצדדים ומצבה הרגשי והנפשי של הנאשמת, כאשר המדינה טענה בבית המשפט המחוזי למתחם עונש הולם בין 8 לבין 15 שנות מאסר, ובית המשפט המחוזי קבע מתחם של 3 עד 9 שנות מאסר וקבע את העונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות בשל שיקולי שיקום ומחדל חקירתי בכך שלא נחקרו טענותיה על נסיבות חייה הקשות ועל המעשים שביצע בעלה כלפיה, ובעיקר בשל תסקיר שירות מבחן שהמליץ על עבודות שירות.

בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה וקבע כי הן מתחם העונש ההולם והן העונש שנגזר – חורגים מכל קנה מידה מרף הענישה שנגזר בעבירות קודמות. בית המשפט הזכיר פסיקה קודמת של 10 שנות מאסר שנגזרו על אדם שנהג באלימות חמורה כלפי בת זוגו, וכן הזכיר פסיקה של 9 שנות מאסר ו-11.5 שנות מאסר. לכן קבע בית המשפט העליון מתחם שבין 5 ל-10 שנות מאסר ובמסגרתו קבע את העונש ההולם ל-30 חודשי מאסר בפועל (דברי כב' השופט ענת ברוך, שלדבריה הסכימו כב' השופטת אסתר חיות וכב' השופט אורי שוהם בע"פ 7349/14 מדינת ישראל נ' פלוני, מיום כה אייר תשע"ה (14.5.15)).

בית המשפט המחוזי בנצרת (סגן הנשיא, השופט תאופיק כתילי), בת"פ 5872-08-13, הטיל עונש של 5 שנות מאסר לנאשם שדקר אדם אחר באכזריות, והשאירו מדמם על הכביש חסר הכרה, כאשר מתחם העונש ההולם נקבע בין 4 ל-7 שנות מאסר. בבית המשפט העליון נדחו ערעורי שני הצדדים, ושוב תוך הדגשה כי יש לבדוק כל מקרה לנסיבותיו, ובמקרה שלפניו לא נגרמה למתלונן נכות תמידית, דבר שהשפיע על אי קבלת ערעור המדינה. כן התחשב בית המשפט בנסיבות חייו האישיות והקשות של המערער (ע"פ 2165/14 מורד האדיה נ' מדינת ישראל, מיום ב אייר תשע"ה (21.4.15) ;

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

- 1 כב' השופט עוזי פוגלמן, שלדבריו הסכימו כב' השופט ד"ר יורם דנציגר וכב' השופט
- 2 צבי זילברטל).
- 3 ה. עמיתי, כב' השופט רפי כרמל, הרשיע נאשם בת"פ 2646-03-12 בעבירה של חבלה
- 4 בכוונה מחמירה ונשיאת נשק, בכך שעקב סכסוך עסקי בין משפחות ירה המערער
- 5 שני כדורים לעבר המתלוננים, כשאחד פגע בידיו ובהמשך רדף אחריו וירה בו כדורים
- 6 נוספים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם של 3-9 שנות מאסר, וגזר עליו
- 7 עונש של 4.5 שנות מאסר.
- 8 ו. עיקר הדיון בבית המשפט העליון בע"פ 2064/14 בלאל קואסמה נ' מדינת ישראל,
- 9 מיום ה אדר תשע"ה (24.2.15) היה ביחס להכרעת הדין ולשאלות הקשורות לדיני
- 10 ראיות. ככל שמדובר בגזר הדין, עמדת בית המשפט העליון הייתה כי אין מקום
- 11 להתערב בעונש בלי התייחסות ספציפית למתחם (דברי כב' השופט ד"ר יורם דנציגר,
- 12 שלדבריו הסכימו כב' השופט מנחם מזוז והמשנה לנשיאה כב' השופט אליקים
- 13 רובינשטיין).
- 14 ז. בית המשפט המחוזי בת"א (כב' השופט גלעד נויטל – אב"ד, כב' השופט מאיר יפרח
- 15 וכב' השופט גיליה רביד), בתפ"ח 49352-05-12, קבע מתחם עונש הולם של 10 עד 15
- 16 שנות מאסר, לעבירה של דקירה בסכין קצבים שבה דקר הנאשם את המתלוננת
- 17 שהתמוטטה, איבדה את הכרתה, הובהלה לבית החולים במצב אנוש ושם נאלצו
- 18 הרופאים לפתח את בית החזה שלה לצורך עצירת הדימום ולכרות את כלייתה
- 19 הימנית. נזקיה עד היום כוללים כאבים, צליעה, העדר תחושה בצלעות ופגיעה עצבית
- 20 ביד ימין והצלקות מונעות ממנה לצאת לבילוי חברתי ונגרמו לה נזקים ופגיעות
- 21 נפשיות. בית המשפט המחוזי קבע עונש של 13 שנות מאסר וכן פיצויים בסך 40 אלף
- 22 ₪ וקנס בסך 10 אלף ₪.
- 23 בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם וציין, כי גם אם מדובר בתקופת מאסר
- 24 ארוכה, זו ענישה שהיא תגובת הולמת לחומרת המעשים (זאת בלי להתייחס
- 25 ספציפית למתחם העונש ההולם) (ע"פ 5415/13 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום כז שבט
- 26 תשע"ה (16.2.15); ניתן על ידי כב' השופט ד"ר יורם דנציגר, שלדבריו הסכימו כב'
- 27 השופטים נעם סולברג ומנחם מזוז).
- 28 ח. בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט כ' סעב) בת"פ 26635-02-13, דן בנאשם
- 29 שדקר מתלונן בסכין גדולה וגרם לו מומים שחלקם בלתי הפיכים ולקשיים מוטוריים
- 30 שונים. העונש שהוטל עליו היה 48 חודשי מאסר וקנס של 5,000 ₪, כאשר מתחם
- 31 העונש ההולם היה בין 3 ל-7 שנות מאסר.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

- 1 בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והעמיד את העונש על 6 שנות מאסר,
2 תוך התייחסות לצורך להעניש בחומרה נאשמים בעבירות אלימות שגורמות נזק
3 חמור. בית המשפט העליון לא נדרש לטיבו של המתחם שקבע בית המשפט המחוזי
4 (3 עד 7 שנות מאסר), אם כי מציין "שעל פני הדברים ובשים לב לנסיבות העניין,
5 דומה שהוא מקל יתר על המידה", התייחס לעונש הספציפי וקבע כי באיזון ההולם
6 שבין שיקולי הענישה השונים לבין נסיבותיו האישיות של הנאשם, יש להחמיר בעונש
7 ולהעמידו על 6 שנות מאסר כאמור לעיל, וזאת על פי הכלל שערכאת הערעור אינה
8 ממצה את הדין (פיסקאות 7 ו-8 לפסק הדין של כב' השופט עוזי פוגלמן, שלדבריו
9 הסכימו כב' השופטת אסתר חיות וכב' השופט אורי שוהם; בע"פ 2988/14 מדינת
10 ישראל נ' פלוני מיום ו שבט תשע"ה (26.1.15)).
- 11 ט. עמיתי כב' השופט – כתוארו אז, יורם נועם, גזר את דינו של נאשם שהורשע בעבירת
12 חבלה בכוונה מחמירה על פי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, ועמה עבירה של חבלה
13 במזיד ברכב (ת"פ 11-09-20084 מיום 6.9.14), כאשר העונש שהוטל היה 18 חודשי
14 מאסר בפועל ומתחם העונש ההולם נע בין שנה וחצי לבין חמש שנות מאסר (בתחתית
15 המתחם). ערעור הנאשם נדחה (ע"פ 6980/15 עותמאן אבו ג'ומעה נ' מדינת ישראל,
16 מיום י סיוון תשע"ו (18.4.16), מפי כב' השופט נעם סולברג, שלדבריו הסכימו כב'
17 השופטת אסתר חיות וכב' השופט יצחק עמית). אין התייחסות ממוקדת למתחם,
18 ובכל מקרה מי שהגיש את הערעור היה הנאשם ולא המדינה, על אף שהמדינה טענה
19 בבית משפט המחוזי למתחם שבין שנתיים לחמש שנות מאסר.
- 20 י. בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטת חנה סלוצקי) בתפ"ח 59851-05-12 דן
21 בגבר שתקף את גרושתו באבן שהטיח בראשה וביצע בה דקירות בגופה באמצעות
22 מברג. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה של 6-13 שנות מאסר, והשית עליו
23 עונש מאסר בפועל של 10 שנים. בית המשפט העליון (כב' השופטת דפנה ברק-ארז,
24 שלדבריה הסכימו הנשיאה, כב' השופטת מרים נאור וכב' השופט צבי זילברטל בע"פ
25 4221/13 אייל וענונו נ' מדינת ישראל, בפסק דין מיום ו ניסן תשע"ה (26.3.15)) דחה
26 את הערעור וקבע כי אין להתערב במתחם זה של בית המשפט המחוזי ואף לא בעונש
27 שנקבע, וגם בנסיבותיו האישיות אין להצדיק חריגה ממתחם הענישה הנוהג בעבירות
28 אלימות קשות בין בני זוג.
- 29 יא. בית המשפט המחוזי בבאר שבע (סגנית הנשיא, ר' יפה כץ וכב' השופטים א' ואגו וי'
30 צלקובניק) דן בתפ"ח 15622-12-12 בדקירה של בת זוג וקבע מתחם ענישה של
31 10-15 שנות מאסר והטיל עונש של 13 שנות מאסר. המערער טען נגד המתחם ונגד
32 העונש. בית המשפט העליון התייחס לעונש בלבד ולא למתחם ועל אף פסיקה חמורה

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

של ענישה של תשע, עשר ושלוש עשרה שנות מאסר, קבע כי מאחר ואין מדובר במעשה מתוכנן והייתה הודעה מיידית במעשה והמערער שולב בטיפול גמילה מאלכוהול ומשתתף באופן פעיל בקבוצות. והוא בודד בארץ, הוקל העונש ב-18 חודשי מאסר, כך שחלף העונש של 13 שנות מאסר הועמד עונשו על 11.5 שנות מאסר (דברי כב' השופט יצחק עמית, שלדבריו הסכימו כב' השופטות דפנה ברק-ארז וענת ברון בע"פ 7100/13 חוסיין סגלטיצי נ' מדינת ישראל, מיום ט שבט תשע"ה (29.1.15)).

יב. בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט רפי כרמל) דן בת"פ 21128-09-12, באירוע שבו נטלו חלק שלושה נאשמים שביצעו מעשי חבלה בכוונה מחמירה, וזאת בנוסף לנשיאת נשק, יריות באזור מגורים והחזקת סכין שלא כדין. העונש שהוטל עליהם היה ארבע שנות מאסר לנאשם 1, שלוש שנות מאסר לנאשם 2 ושישה חודשי מאסר בעבודות שירות לנאשם 3, כאשר מתחם העונש ההולם של נאשמים 1 ו-2 היה שתיים עד שמונה שנות מאסר והמתחם לנאשם 3 היה 6-36 חודשי מאסר. ערעור הנאשמים וערעור המדינה נדחו בבית המשפט העליון (כב' השופט מנחם מזוז, שלדבריו הסכימו כב' השופט – כתוארו אז – אליקים רובינשטיין וכב' השופט ד"ר יורם דנציגר, בע"פ 2350/14 אחמאתוב ג'עברי נ' מדינת ישראל, מיום כז טבת תשע"ה (18.1.15)). אין התייחסות ממוקדת במתחם ולעניין העונש קובע בית המשפט שלא יתערב, שכן אין מדובר בסטיה המצדיקה כי ערכאת הערעור תשנה את הענישה שנקבע בערכאה המבררת.

יד. בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטת קינן) בת"פ 13951-02-12 הטיל עונש של שבע שנות מאסר בגין עבירה של גרימת חבלה מחמירה וכליאת שווא, כאשר בבית המשפט המחוזי טענה המדינה של מתחם של 9-14 שנות מאסר וההגנה למתחם שבין 2-5 שנות מאסר, ובית המשפט המחוזי לא קבע כלל מתחם. בית המשפט העליון (ע"פ 2148/13 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום כד כסלו תשע"ה (16.12.14) מפי כב' השופט, כתוארו אז, אליקים רובינשטיין, שלדבריו הסכימו כב' השופטים חנן מלצר ונעם סולברג) העיר על כך שבית המשפט המחוזי לא מילא את מצוות המחוקק ולא קבע מתחם. בית המשפט העליון קבע כי מתחם העונש ההולם, בנסיבות העניין, הוא בין 4-10 שנות מאסר, ובפועל החליט להקל במידה מסוימת בעונש בשל בקשת המתלוננת ונסיבות אישיות נוספות שפורטו והעמידו על חמש שנים ותשעה חודשים. טו. בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' זלוצ'ובר) בת"פ 17212-11-12 קבע מתחם עונש הולם של שש עד עשר שנות מאסר לנאשם שדקר מתלונן בבטן ובעקבות הדקירה נגרם למתלונן קרע בכבד והוא אושפז להשגחה ושחרר משירותו הצבאי.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

- 1 בהתחשב בנסיבות האישיות העונש נקבע על שש וחצי שנות מאסר. בדיון בבית
2 המשפט העליון הוברר כי שותפו לדקירה (בעל עבר פלילי חמור יותר) נידון לפני שופט
3 אחר בבית משפט בבאר שבע (כב' השופט א' ביתן), שגזר עליו עונש של שש שנות
4 מאסר וקבע מתחם שתחתיתו היא חמש שנות מאסר. בשל עקרון אחידות הענישה,
5 הנובע משיוון בפני החוק ומניעת אי צדק, הפחית בית המשפט העליון את עונשו של
6 המערער בשנת מאסר אחת והעמידו על חמש וחצי שנו מאסר (דברי כב' השופטת
7 אסתר חיות שלדבריה הסכימו כב' השופט חנן מלצר וכב' השופטת דפנה ברק-ארז
8 בע"פ 169/14 אבל קפלן נ' מדינת ישראל, מיום כד כסלו תשע"ה (16.12.14)).
- טז. בית המשפט מחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ר' לורד), בת"פ 23656-07-12 גזר על
נאשם שדקר את פרודתו והיכה אותה באגרופים ולאחר מכן נמלט מהמקום והורשע
בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה וכן בעבירה של מעשה פזיזות ברשלנות תוך נהיגת
רכב, לתשע שנות מאסר כאשר מתחם העונש ההולם שנקבע בבית המשפט המחוזי
נע בין שבע ל-13 שנות מאסר. בית המשפט העליון (כב' השופט סלים ג'ובראן
שלדבריו הסכימו כב' השופט יצחק עמית וכב' השופטת דפנה ברק-ארז בע"פ
15 5500/13 פלוני נ' מדינת ישראל מיום יג חשוון תשע"ה (6.11.14) דחה את ערעור
הנאשם שטען כי המתחם גבוה מדי וכן דחה את טענותיו לענין העונש הראוי אשר
17 בית המשפט העליון הביא פסיקה בדבר ענישה של 13 שנות מאסר, עשר שנות מאסר
18 ותשע שנות מאסר בעבירות של אלימות ודקירה של בני זוג.
- יז. בית המשפט המחוזי בנצרת (סגן הנשיא כב' השופט תאופיק כתילי) בת"פ
20 26946-03-12 דן בנאשם, חרש-אילם, שדקר מתלונן והורשע בעבירות של חבלה
21 בכוונה מחמירה, החזקת סכין והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. טענתו בדבר שכרות
22 כהקלה לעונש הובאה בחשבון ובית המשפט קבע מתחם עונש הולם של שלוש עד שש
23 שנות מאסר ובשל הנסיבות האישיות הללו גזר עליו עונש של 18 חודשי מאסר בפועל.
24 בבית המשפט העליון ע"פ 8274/13 מדינת ישראל נ' אכרם אבו ראס, מיום יד סיוון
25 תשע"ד (12.6.14) מפי כב' השופטת דפנה ברק-ארז שלדבריה הסכימו כב' השופט ד"ר
26 יורם דנציגר וכב' השופט ניל הנדל דחה את ערעור הנאשם וקיבל את ערעור המדינה
27 בכך שהעונש הועמד על שנתיים מאסר בפועל. אין התייחסות ספציפית למתחם
28 ועיקר הדיון הוא בנסיבות האישיות של הנאשם מול הצורך להחמיר בעבירות של
29 גרימת נזק שיכל להביא למותו של המתלונן.
- יח. שני אנשים השתתפו בדקירת שני מתלוננים כאשר הרקע הוא קשר רומנטי שקיים
30 אחד המתלוננים עם בעל ואח של אישה פלונית. בית המשפט המחוזי (כב' השופט מ'
31 לוי בת"פ 90949-05-11 הטיל עונש של 12 חודשי מאסר על אחד מהם וחמישה חודשי
32

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

מאסר בעבודות שירות על השני. ערעור המדינה התקבל (ע"פ 8912/13 מדינת ישראל
נ' יצחק טל מיום יג אדר א תשע"ד (13.2.2014) מפי כב' השופט עוזי פוגלמן שלדבריו
הסכימו כב' השופטים סלים ג'ובראן וחנן מלצר והעונש של העברין הראשון הועמד
על 24 חודשי מאסר כאשר במסגרת הדיון על מתחם העונש ההולם, שנקבע על ידי
בית המשפט המחוזי לשנה עד שבע שנות מאסר, קבע בית המשפט העליון כי הרף
הנמוך של המתחם אינו מקובל עליו ויש להעמידו על 24 חודשי מאסר מבלי להביע
עמדה לגבי הרף העליון של המתחם (פסקה 12 סיפא לפסק הדין).

בית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופט דוד רוזן בת"פ 29106-07-11 גזר על
נאשם שחנק מתלונן שהיה קוקסינל וסיפק לו שירותי מין, ולאחר מכן היכה אותו
ודקר אותו בצווארו וגרם לו שבר בגולגולת ודימום מוחי, חתכים מרובים בצוואר,
דימומים בעין שמאל ופצע בלשון, עונש של 11 שנות מאסר כאשר המתחם שנקבע
היה שמונה עד 14 שנות מאסר. זאת בהתחשב בין היתר בכך שפעל ללא תכנון
מוקדם. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם וקבע כי עונשים דומים ניתנו
בעבר על ידי בית המשפט העליון וכי יש לתת בכורה לעקרון הגמול וההלימה לצד
הצורך להרתיע את העברין עצמו ועבריינים בכוח מפני ביצוע עבירות דומות. אין
התייחסות ספציפית למתחם העונש ההולם (כב' השופט אורי שהם שלדבריו הסכימו
כב' השופטות עדנה ארבל ואסתר חיות בע"פ 8855/12 עזאת אלזידאה נ' מדינת
ישראל מיום כא טבת תשע"ד (24.12.13).

סגן הנשיא של בית משפט זה, כב' השופט יעקב צבן גזר בת"פ 24349-08-12 עונש
מאסר של 82 יום ומאסר על תנאי לנאשם שדקר פעמיים באותו יום – עם אחרים
אדם ברחובה של עיר. זאת לאחר שקבע בגזר הדין מתחם עונש הולם של 12 עד 70
חודשי מאסר. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והסביר כי העונש אינו
עומד בשום יחס סביר לעונשים שהוטלו על נאשמים אחרים. בית המשפט העליון
הוסיף כי המתחם רחב מדי, מעורר קושי. ברם המדינה לא ערערה על המתחם ועל
כן קבע בית המשפט על פי העיקרון שאין ערכאת הערעור ממצה את הדין עם הנאשם
ועל כן העונש הועמד על 15 חודשי מאסר (כב' השופטת אסתר חיות שלדבריה
הסכימו כב' המשנה – כתוארה אז – מרים אור וכב' השופט יצחק עמית בע"פ
5956/13 מדינת ישראל נ' אחמד אבו נגמה מיום כה כסלו תשע"ד (28.11.13).

בית המשפט המחוזי בבאר שבע בתפ"ח 45636-03-11 (כב' השופטים ב' אזולאי, נ'
זלוצ'ובר וי' רז לוי), דן בעניינו של נאשם שתקף מתלונן, היכה אותו באגרופים, הפיל
אותו לארץ ולאחר שניסו אנשים להפריד ביניהם, שלף הנאשם סכין ודקר את
המתלונן שתי דקירות בבטן ובחזה. המתלונן פונה באמבולנס לבית החולים. הדקירה

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

בחזה גרמה לחדירת דם לריאותיו והוא אושפז תקופה ארוכה. בית המשפט גזר על הנאשם שבע שנות מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע כי העונש נמצא במתחם הענישה הראוי, אף כי בחלק העליון שלו, אך אינו חורג ממנו (כב' השופט סלים ג'ובראן שלדבריו הסכימו כב' השופטים עוזי פוגלמן ואורי שהם בע"פ 1651/12 עמרי בן יטח נ' מדינת ישראל מיום כז בתמוז תשע"ג (4.7.13)).

כב. בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' אבו טההא) דן בת"פ 26845-11-11 באסיר שביצע חבלות חמורות בשלושה אסירים אחרים, כולל שפיכת מים רותחים שגרמו לכוויות, ומכות ואגרופים. כל זאת כאשר אותו נאשם מרצה עונש מאסר של 18 חודשים בגין עבירת אלימות. העונש שהוטל על הנאשם הוא שלוש שנות מאסר. בפסק דינו של בית המשפט העליון נאמר כי אין צורך "להמציא מחדש את הגלגל ולקבוע מתחם ענישה ראוי בכל מקרה ומקרה ומן הראוי להחמיר בעונש במקרה זה והעונש העומד על 4 שנות מאסר (לא נקבע מתחם ענישה מדויק) (כב' השופט סלים ג'ובראן שלדבריו הסכימו כב' השופטים יצחק עמית ואורי שהם בע"פ 6347/12 מדינת ישראל נ' שי מרה מיום ד סיוון תשע"ג (13.5.13)).

כג. בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ראובן שמיע ז"ל) בת"פ 1996-11-12 דן בעניינם של ארבעה נאשמים שהורשעו בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה ונסיון לתקיפת שוטר בכך שיידו בקבוקי תבערה בשני אירועים ולעבר מחסום באזור מעלה אדומים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם של 24 עד 48 חודשי מאסר והטיל על נאשמים 1 עד 3 – 40 חודשי מאסר ועל נאשם 4 – 30 חודשי מאסר.

כד. בית המשפט העליון (ע"פ 3582/13) פאדי סעד נ' מדינת ישראל, מיום כח שבט תשע"ד (29.1.14) מפי כב' השופט סלים ג'ובראן שלדבריו הסכימו כב' השופטים ניל הנדל ואורי שהם. בית המשפט העליון דן בעונשים שונים שהוטלו על עבריינים במקרים דומים ובעיקר התייחסותו היא למשקל שיש ליתן לכך שהמערערים היו בתחילת שנות ה-20 לחייהם "בגירים, צעירים וללא עבר פלילי" (פסקה 17 רישא). על כך הופחתו העונשים והועמדו על 28 חודשי מאסר למערערים 1 עד 3, ו-18 חודשים למערער 4.

כה. בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט – כתוארו אז – יורם נעם) גזר עונש של 30 חודשי מאסר לנאשם שהורשע בעבירת גרימת חבלה בכוונה מחמירה, וזאת לאחר קביעת מתחם של 2.5 – 6 שנות מאסר. בית המשפט העליון (כב' השופט צבי זילברטל שלדבריו הסכימו כב' השופטים חנן מלצר ויצחק עמית בע"פ 448/14 מדינת ישראל נ' ליאור אזולאי, דחה את שני הערערים על אף שקבע כי עונשו של הנאשם מקל למדי אך התחשב בנסיבות מיוחדות של התיק.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

- 1 כו. בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט י' עדן בת"פ 40493-11-12 קבע מתחם
2 של שלוש עד שבע שנות מאסר בפועל והטיל בפועל 44 חודשי מאסר למערער 2 ו- 42
3 חודשי מאסר למערער 3 (בעניינו של קטין שהיה מערער 1 נקבע עונש של 12 שנות
4 מאסר). בית המשפט העליון (כב' מנחם מזוז שלדבריו הסכימו כב' השופטים ד"ר
5 יורם דנציגר ועוזי פוגלמן בע"פ 2173/15 פלוני נ' מדינת ישראל דחה את הערעור וקבע
6 כי עונש זה מתאים כאשר מדובר בשימוש בנשק חם וקר בצוותא לפגוע במתלוננים
7 הגם שמעשיהם לא גרמו לפגיעה חמורה בגוף.
- 8 כז. בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט אריה רומנוב) בת"פ 40011-04-14, דן
9 בעניינם של ארבעה אנשים שקשרו קשר ליידות אבנים ובקבוקי תבערה לעבר מטרות
10 ישראליות ויהודיות בהר הצופים ובגבעה הצרפתית והוטלו עליהם עונשי מאסר של
11 40, 52, 66, ו-24 חודשי מאסר, כל אחד על פי נסיבותיו כאשר מתחם העונש ההולם
12 שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי בגין יידיי בקבוקי תבערה היה 12 עד 50 חודשי
13 מאסר. בית המשפט העליון (כב' השופט נעם סולברג, שלדבריו הסכימו המשנה
14 לנשיאה כב' השופט אליקים רובינשטיין וכב' השופט יצחק עמית, בע"פ 7517/15
15 מדינת ישראל נ' מוחמד עביד מיום א אדר תשע"ו (10.2.16)), קיבל את ערעור המדינה
16 וקבע כי יש להחמיר בענישה והוסיף לנאשמים חודשי מאסר, 16, 10, 6 ו-14 – כל
17 נאשם על פי נסיבותיו. המשנה לנשיאה כב' השופט רובינשטיין הדגיש את הצורך
18 בענישה לחבורה מאורגנת ששמה לה למטרה לפגוע בישראלים וביהודים באומרו כי
19 "מערכת המשפט צריכה לתרום את חלקה להלימה ולהרתעת הרבים, במיוחד
20 במסכת עבירות חמורות כגון דא, למען יראו וייראו כל בעלי אידיאולוגיית זדון, של
21 פגיעה אלימה בזולת למטרות פוליטיות, יהיו אשר יהיו. אין מנוס מכך ששיקולים
22 לקולה נסוגים בכגון דא. פסק דין זה מטרותו הרתעה, ומכאן ההחמרה ההכרחית".
- 23
- 24 152. מאחר והצדדים גם הזכירו פסיקה של בתי המשפט המחוזיים, אסקור, בקצרה ובתמצית,
25 חלק מפסיקה זו. על פי אתרי המשפט, פורסמו למעלה מ-80 פסקי דין, שדנים במתחם העונש
26 ההולם בעבירה זו של חבלה בכוונה מחמירה. על פי סעיף 329(א)(1) לחוק, שניתנו לאחר תיקון
27 113.
- 28 לא ניתן, כמובן, לסקור את כולם. ואציג להלן, כמה בולטים וחשובים מפסקי הדין הללו,
29 מבתי משפט שונים ומשופטים שונים:
- 30 א. כב' השופטת אסתר נחליאל-חייט, בשבתה בבית המשפט המחוזי בירושלים
31 (ת"פ (י-ם) 29371-11-13 מדינת ישראל נ' רונן רומן אברמוב, מיום ג' אב תשע"ה
32 (19.7.15)) דנה בנאשמים שדקרו אחרים, והורשעו בעבירה של חבלה בכוונה

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

- מחמירה. המדינה טענה למתחם של 10-15 שנות מאסר והנאשמים המציאו פסיקה של מנעד ענישה בין עבודות שירות ל-18 חודשי מאסר בפועל, ובית המשפט קובע כי כל מקרה ונסיבותיו עול כן קבע מתחם של שלוש וחצי עד שמונה שנות מאסר (פסקה 22 לגזר הדין) והענישה הייתה 50 חודשי מאסר, מאסר על תנאי ופיצויים.
- ב. בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט בן ציון גרינברגר שלדבריו הסכימו כב' השופט הבכיר צבי סגל וכב' השופט משה יועד הכהן, גזר ביום כ' סיון תשע"ד (18.6.14), בתפ"ח (י-ם) 21521-03-12 מדינת ישראל נ' ארנסט עמוס) חמש שנות מאסר בפועל, הפעלת מאסר על תנאי של חודשיים ומאסר על תנאי, בגין עבירות של דקירת שני מתלוננים, כאשר ב"כ המאשימה ביקשה כי ייקבע מתחם של שמונה עד 12 שנות מאסר, הנאשמים טענו לעונשים נמוכים יותר ובית המשפט הביא בהרחבה את הפסיקה הנוהגת, וקבע מתחם של שלוש עד שבע שנות מאסר (פסקה 62 לגזר הדין).
- ג. בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט יואל עדן) בת"פ (ב"ש) 52058-04-13 מיום יא אדר ב' תשע"ד (13.3.14), מדינת ישראל נ' יונס אבו רקייק, דן בשני נאשמים, כאשר ביחס לאחד מהם טענה המדינה למתחם עונש של 10 עד 15 שנות מאסר אך עתרה לעונש שלא יעלה על תשע שנות מאסר לאור ההסכמה בהסדר; ולגבי נאשם שני – המתחם שסבורה המדינה שהוא מתאים לאותו נאשם הוא חמש עד שבע שנות מאסר ולגביו הוסכם על מאסר בפועל של שלוש שנים. בית המשפט קבע כי יש לכבד את הסדר על אף שהעונשים הראויים והמתאימים גבוהים מאלה ואף הזכיר פסיקה של בית המשפט העליון שניתן להטיל בנסיבות מתאימות עונש מאסר בין שתי ספרות.
- ד. בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט אמיר טובי) בת"פ (חי') 293-04-10 מדינת ישראל נ' גנס שניידר גמישוב מיום כח טבת תשע"ה (19.1.15), גזר עונש של שמונה שנות מאסר, 18 חודשי מאסר על תנאי ופיצוי בסך 50,000 ₪ לנאשם שהורשע בחבלה בכוונה מחמירה שגרמה למתלונן לפגיעות חמורות באופן שהוא נותר מוגבל קשות ומרותק לכסא גלגלים. מתחם העונש הראוי נע בין 6 ל-12 שנות מאסר.
- ה. בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט דניאל פיש) דן בנאשם שהורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, החזקה ונשיאת נשק ותחמושת והפרת הוראה חוקית, כאשר נגרמו למתלונן נזקים גופניים רציניים (ת"פ (חי') 12122-04-13 מדינת ישראל נ' מוחמד יונס מיום כג טבת תשע"ה (14.1.15) גזר עונש של 11 שנות מאסר בפועל כאשר מתחם העונש נקבע בין תשע ל-13 שנות מאסר.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

- 1 בבית המשפט המחוזי בתל אביב נחלקו הדעות ביחס לענישת נאשם שדקר מתלוננת
2 על רקע סידור משמרות העבודה במקום עבודתם, והורשע בעבירות של חבלה בכוונה
3 מחמירה ושוד בנסיבות מחמירות (תפ"ח (ת"א) 27766-04-11 מדינת ישראל נ' עידן
4 אנורי מיום ד סיוון תשע"ג (13.5.13). דעת הרוב (כב' השופט ד"ר דפנה אבניאלי
5 שלדבריה הסכימה כב' השופטת שרה דותן, קבעה מתחם עונש הולם של 15 עד 20
6 שנות מאסר. הדקירות של הנאשם במתלוננת גרמו לפגיעות בריאה, בתחול, בבטן,
7 בגב, בידים, בפנים ובלשון, והיא אושפזה בבית חולים למשך שבועיים. בית המשפט,
8 בדעת הרוב, הגיע למסקנה כי יש לגזור את העונש בתוך המתחם ל-18 שנות מאסר.
9 דעת המיעוט (כב' השופט שאול שוחט) המנתח את תיקון 113 מגיע למסקנה לאחר
10 הבאת פסקי דין רבים כולל התייחסות למדיניות הענישה הנהוגה כי המתחם הינו 12
11 עד 18 שנות מאסר והעונש הראוי הוא 16 שנות מאסר.
- 12 א. אביא עתה, מספר גזרי דין שבהם נקבע עונש נמוך במיוחד, כפי שהובאו על ידי
13 הסניגור, עו"ד קוקוש:
- 14 (1) כב' השופט ד"ר יגאל מרזל בת"פ 40049-05-15 מדינת ישראל נ' פלוגי גזר
15 ביום כא חשון תשע"ו (3.11.15) על קטין שיידה אבנים ובקבוקי תבערה
16 בחמישה אישומים לעבר בית אורות מאסר בפועל של 40 חודשים.
- 17 (2) במקרה נוסף של קטין אישר בית המשפט העליון עונש של 22 חודשי מאסר
18 שהוטלו על קטין שזרק אבנים על רכבים של יהודים (ת"פ 33493-12-13)
19 שאושר בבית המשפט העליון בע"פ 5107/14.
- 20 (3) כב' השופט אריה רומנוב בתפ 9693-11-14 מדינת ישראל נ' מוסטפא עיסא
21 גזר ביום כג אלול תשע"ה (7.9.15) שש וחצי שנות מאסר לאדם שירה לעבר
22 אחר עקב סכסוך והכדור נכנס מימין לאיבר המין ויצא מתחת לעכוז
23 והמתלונן נזקק לאשפוז לקבלת טיפול תרופתי. המתחם נקבע לארבע עד
24 תשע שנות מאסר והעונש ל-שש וחצי שנות מאסר.
- 25 (4) נאשם דקר שוטר באוזן שמאלית. יש לו עבר פלילי והוא סובל מבעיות
26 נפשיות ומהתמכרות לסמים. העונש נקבע על 30 חודשי מאסר, וזאת לפני
27 תיקון 113 (ת"פ (י-ם) 351/09 מדינת ישראל נ' מ.ק. מיום ל שבט תש"ע
28 (14.2.10) כב' השופט משה סובל.
- 29 (5) ב"כ הנאשם הציג גם הסדר טיעון סגור של 38 חודשי מאסר לאדם שהורשע
30 בחבלה בכוונה מחמירה בכך שהתקדם לעבר רכב של יהודי והניח זיקוק
31 בתוך הרכב כאשר הקרבן נמצא ברכב (ת"פ (מרכז) 8888-12-14 מדינת
32 ישראל נ' מוחמד חאג' יחיא, סגנית הנשיא, כב' השופטת רות לורד

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 14-06-38157 מדינת ישראל נ' ברגיטי

5.א. הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה

153. סעיף 40ג לחוק, קובע כי הפרמטר האחרון לקביעת מתחם העונש ההולם הוא התחשבות בית המשפט "בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט" (ראה ציטוט הסעיף, במלואו, בפיסקה 114 לעיל).

154. סעיף 40ט(א) לחוק, מורה לבית המשפט להתחשב "בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם".

155. בהמשך הסעיף, מפורטים אחת עשרה פסקאות משנה, ואשר אליהן אתייחס עתה:

(1) **התכנון שקדם לביצוע העבירה** – כתואר בשלושת השלבים של פעילות הנאשם (פיסקה 134 לעיל), המעשים של הנאשם הם פרי תכנון מוקדם, דבר המחמיר את המעשים.

(2) **חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה** – בשלב הראשון השפיע הנאשם על הקטין; בשלב השני של קשירת הקשר, ובשלב השלישי של ידוי האבן/הסלע על השוטר ע', הנאשם אחד מבין אחרים ולא מפורט בדיוק מהו מעמדו. אך, לפי עקרונות הביצוע בצוותא הוא אחראי. טיעוני ב"כ הנאשם כאילו מרשו היה "נגרר" (ראה: פסקה 90 לעיל) – אינם מקובלים עליי. בהעדר מידע, ובשל אי הבאת ראיות לעניין העונש בנקודה זו (כנדרש בסעיף 40 לחוק), לא ניתן לקבוע כי הנאשם "נגרר", ויש לראותו כמבצע בצוותא, לכל דבר ועניין.

(3) **הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה** – הנזק הפוטנציאלי הוא גבוה ויכול היה להסתיים במוות.

(4) **הנזק שנגרם מביצוע העבירה** – הנזק חמור מאד, הן בתחום הבריאות הפיזית והן בהשלכות האישיות והנפשיות, כמפורט בפרקים ה-ו-י לעיל. הדברים עוברים כחוט השני לאורך גזר דין זה, ולא ראיתי צורך לחזור עליהם עתה פעם נוספת.

(5) **הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה** – גם מהתסקיר לא ברורים המניעים זולת מניעים כלליים של אידאולוגיה אנטי ישראלית, על אף שהנאשם הוא אח העוסק בסיעוד ובטיפול בקשישים, וקשה להבין כיצד אדם בשעות היום עובד לפרנסתו בבית אבות ומטפל בקשישים ואנשים הזקוקים לטיפול סיעודי, ואילו ביום ירושלים הוא זרק אבנים של שוטרים ויהודים, והשיא היה השתתפותו בזריקת

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

האבן/הסלע על השוטר ע', שהנאשם עצמו מבין מה המשמעות של הנזק הבריאותי של נפגע העבירה.

(6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו – הנאשם מבין היטב, ולא העלה כל טענה אחרת.

(7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה – הסיפא לא רלוונטית. לעניין הרישאה, הנאשם יכול היה להפסיק את מעשיו לאחר כל שלב, ועל אף שנורה לעברו כדור גומי, המשיך הנאשם ב"מלאכה" של יידוי אבנים לעבר כוחות הביטחון.

(8) מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה – לנאשם לא הייתה מצוקה נפשית בכלל, והנפגע לא פגע בו כלל וכלל.

(9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1 – לא רלבנטי.

(10) האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו – יידוי אבן/סלע בגודל של 30X20 ס"מ ובמשקל של 2.3 ק"ג על ראשו של שוטר, מגובה של כחמישה מטר כאשר ניתן לזהות את הנפגע, כל זה מעיד על אכזריות ועל אלימות.

(11) הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה – הנאשם ניצל את כוחו ומעמדו כמי שנמצא על הגג (חצי במסתור) עם מאגר אבנים, והשתתף ביידוי אבן/סלע על שוטר חשוף שעובר ברחוב.

156. לאור האמור בסעיף 40ט(ב) לחוק, לא מצאתי נסיבות, כאמור בסעיף קטן (א)(6) עד (9), לעניין הפחתת חומרת מעשה ואשמו של הנאשם; מאידך גיסא, נסיבות כאמור בסעיף קטן (א)(10) ו-(11), מגבירות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם.

6. מתחם העונש ההולם

157. ב"כ המאשימה עותרת למתחם עונש הולם של 12-16 שנות מאסר לעבירה של יידוי האבן/סלע על השוטר ע', ובנוסף לכך, לאור בקשתה להפריד בין המעשים, המאשימה מבקשת כי מתחם העונש ההולם על יידוי האבנים בשלב הראשון (שלא פגעו) יהיה 12-30 חודשי מאסר, וביחד 13 שנות מאסר עד 18.5 שנות מאסר (ראה פסקאות 60-61 לעיל).

158. ב"כ הנאשם טוען (פיסקה 81) למתחם עונש הולם של 12-36 חודשי מאסר (דהיינו: 1-3 שנים) על מכלול מעשיו של הנאשם. אם תתקבל בקשת המדינה, להפרדה, כי אז המתחם הנ"ל מוצע על ידי הסגור בגין יידוי האבן/סלע על השוטר ע', ואילו לעבירה הראשונה של יידוי האבנים

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיית

בבוקר (שלא פגעו), המתחם יהיה בין מאסר על תנאי לבין שלושה חודשי מאסר בפועל (פיסקה 80 לעיל).

159. קבעתי כי די במתחם אחד לכל מכלול מעשיו של הנאשם (ראה: פרק י, פסקאות 94-112, והסיכום בפיסקה 112).

160. אינני יכול לקבל אף לא אחת מהצעות ב"כ הצדדים שטענו למתחמים שלא רק שרחוקים זה מזה כרחוק מזרח ממערב, אלא גם מוגזמים, לכל צד, בהתאם, ובמיוחד, בשל אי מתן משקל מספיק לפסיקה הנוהגת.

161. אכן, אין פסק דין אחד או שניים התואמים ככף יד לכפפה, לנתוני תיק זה.

כבר בפסק הדין הראשון של בית המשפט העליון שניתן את תיקון 113, הוא פרשת סעד (ראה: פסקה 100 לעיל) נקבע כי "אין זה מן הנמנע שלאותה עבירה יהיו כמה מתחמי ענישה שונים הנגזרים מן הנסיבות הספציפיות שבהן נעברה" (שם, בפיסקה 23); וראה גם: ואקי ורבין, שם, בעמ' 426, הערה 44, וכן בעמ' 433: "הואיל ומתחם העונש ההולם נגזר גם מהחומרה המסוימת של העבירה, ייתכנו מקרים בהם ייקבעו מתחמי ענישה נבדלים לעבירות זהות. כך יקרה שחומרת המעשה הקונקרטי ואשמו של הנאשם ישתנו ממקרה למקרה".

בהקשר זה אציין, כי ככל שהצטברה פסיקה בנושא העבירה שבפנינו, "תלך ותפחת חשיבותה של מדיניות הענישה שקדמה לתיקון, ואת מקומה יתפסו מתחמי הענישה שנקבעו במקרים דומים, ואשר ישמשו 'מדיניות הענישה הנהוגה' " (שם, בעמ' 438). על כן, הארכת במקצת בהבאת מדיניות ענישה נהוגה, שבה כבר יש מתחמי ענישה הולמים, שכן הם הרלבנטיים לעניין קביעת מתחם העונש ההולם בתיק שבפניי.

162. כבר הזכרתי כי כאן מדובר בפעולות רב שלביות, לאורך יום שלם, מהבוקר עד הערב, מן הקל אל הכבד: יידוי אבנים שלא פגעו; ירי של כדור גומי על הנאשם על ידי כוחות הביטחון, שלא עצר את הנאשם מהמשך הפעילות והגברתה; איסוף האבנים במסגרת קשירת קשר; יידוי אבנים בערב; נטילת חלק – כמבצע בצוותא – של יידוי האבן/סלע על ראשו של השוטר ע'. לפיכך, אין די במתחם "רגיל" של עבירת חבלה חמורה בכוונה מחמירה.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

163. מאידך גיסא, קשה להתעלם ממתחמים נמוכים יחסית של מספר שנות מאסר בעבירות של דקירה, גם אם תוצאותיה לא קלות (ראה, למשל, פסקאות 142 ו-152).

164. יש לזכור ולהביא בחשבון את מגמת ההחמרה בענישה בעבירה שבפנינו, ובמיוחד על רקע אידיאולוגי ופגיעה בכוחות הביטחון (ולכך יש להוסיף את המיקום – ירושלים, והעיתוי – יום ירושלים).

165. בהביאי בחשבון את מכלול השיקולים והפרמטרים של סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, הגעתי למסקנה כי מתחם העונש הראוי לכלל מעשיו של הנאשם ביום ירושלים תשע"ד (28.5.14), שהינם עבירה של חבלה חמורה בכוונה מחמירה וכן עבירה של ניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, הוא עונש מאסר בפועל של 5-10 שנות מאסר, מאסר על תנאי, קנס ופיצויים.

(עניין אחרון זה של "פיצויים", אינו בגדר עונש; ראה: ואקי ורבין, שם, עמ' 428, ובזכר כאן, לשלמות התמונה ולהבנת סדר כתיבת גזר דין זה; ראה: פרק יג להלן. שם יש התייחסות הן לקנס והן לפיצויים, כל אחד בנפרד, וראה גם את תוצאות גזר דין זה, בפסקה 192, ס"ק (ד) וס"ק (ה)).

יב. שיקולי קביעת העונש המתאים

יב.1 נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

166. סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין מורה לבית המשפט כי בתוך מתחם העונש ההולם יגזור את העונש המתאים לנאשם "בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40יא".

167. ברישא של סעיף 40יא לחוק נכתב כי "בגזירת העונש המתאים לנאשם כאמור בסעיף 40ג(ב), רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר כי ראוי לתת להן משקל בנסיבות המקרה, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם".

168. כמצוות המחוקק, נבדוק את כל תתי סעיף 40יא, ומידת התאמתם לנתוני תיק זה:

(1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו – פגיעה "רגילה", שאינה שונה מכל נאשם

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיתי

- 1 שעליו לרצות מאסר.
- 2 **(2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם** – המשפחה אינה תלויה בנאשם, שאינו
- 3 מפרנס של המשפחה, ולכן, אין פגיעה במשפחה.
- 4 **(3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו** – לא נגרמו לנאשם נזקים, זולת
- 5 עצם המעצר, שהוא, שוב, תוצאה "רגילה".
- 6 **(4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב** – אין
- 7 נטילת אחריות, כמפורט בתסקיר שירות המבחן (פיסקאות 30-31 לעיל). אכן, ההורים
- 8 והאח אמרו דברים חיוביים, והנאשם עצמו במילותיו האחרונות, (כמצוטט בפיסקה 52
- 9 לעיל), אמר דברים שיש בהם נטילת אחריות מאוחרת, ויש ויאמרו כי הייתה בשל
- 10 ההליכים בבית המשפט.
- 11 **(5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה** – הנאשם לא
- 12 תיקן את תוצאות העבירה ולא פיצה את השוטר ע', אף שיש לו כסף שחסך לצורך
- 13 לימודי הסיעוד.
- 14 **(6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול**
- 15 **משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו** – הייתה כפירה בשלב הראשון של המשפט,
- 16 ונשמעו עדים (היו שבע ישיבות הוכחות). אך, אין לזקוף זאת לחובתו של הנאשם.
- 17 **(7) התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה** – הנאשם היה, לפני ביצוע העבירה,
- 18 עובד סיעודי במעון לקשישים (עם אחיו). קשה להבין את המצב בו נאשם, שזו עבודתו,
- 19 ואשר, לדבריו, רוצה להקדיש חייו להיות אח סיעודי, נוטל חלק בזריקת אבן/סלע על
- 20 ראשו של השוטר ע'.
- 21 **(8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה** – אין
- 22 נסיבות כאלה; נהפוך הוא, הנאשם גדל במשפחה בעלת אמצעים, ואף על פי כן, ביצע
- 23 את העבירות (ראה גם פיסקה 76 לעיל).
- 24 **(9) התנהגות רשויות אכיפת החוק** – אין כל טענה כלפי רשויות החוק.
- 25 **(10) חלופת הזמן מעת ביצוע העבירה** – עברו שנתיים מיום האירוע והזמן חלף בשל דרך ניהול
- 26 המשפט על ידי הנאשם, ואינני מבקר אותו על כך. אולם, אין לעשות שימוש, לטובת
- 27 הנאשם, בשל חלופת השנתיים הנ"ל.
- 28 **(11) עברו הפלילי של הנאשם או העדרו** – לנאשם אין עבר פלילי, וזה אחד משיקולי הקולא
- 29 שהביאוני לכך שלא קבעתי עונש מתאים ברבע העליון של המתחם.
- 30

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

יב.2 שיקולי שיקום

169. סעיף 40 מסמיך את בית המשפט לחרוג, לקולא, ממתחם העונש ההולם, בשל שיקולי שיקום.

170. במקרה שבפניי, אין ולא היו פעולות שיקום של הנאשם. גם האופציה השנייה שבסעיף 40, דהיינו: **"יש סיכוי של ממש שישתקם"**, אינה חלה בתיק זה; על כל פנים, בפניי לא הוצגה כל פעולה או נכונות לשיקום.

171. בנסיבות אלה, בהעדר תחולת סעיף 40, אין מקום לסטות מן המתחם לקולא, ואף במסגרת המתחם לא מצאתי הצדקה לטות לרף התחתון, בשל העדר שיקולי שיקום.

יב.3 הגנה על שלום הציבור

172. סעיף 40 לחוק העונשין, מאפשר לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם, לחומרה, אם **"יימצא כי יש חשש ממשי שהנאשם יחזור ויבצע עבירות, וכי ההחמרה בעונשו והרחקתו מהציבור נדרשות כדי להגן על שלום הציבור"**. יש לשיקול זה מקום בתיק שבפניי, שהרי ראינו כי הנאשם עצמו חזר וביצע מספר עבירות באותו יום, כפי שהוסבר, מן הקל אל הכבד.

173. ברם, סטייה מהמתחם אפשרית, כאמור בסיפא של סעיף 40 לחוק, והיא מותנית באחד מן השניים **"יימצא שלנאשם עבר פלילי משמעותי או אם הוצגה לו חוות דעת מקצועית"**.

174. בתיק שבפניי אין תחולה לסעיף 40 סיפא, שכן לא הוצגה לי תעודה מקצועית, ולנאשם אין עבר פלילי, ולא כל שכן, שאין לו עבר פלילי משמעותי, כדרישת הסעיף הנ"ל.

175. על כל פנים, ניתן לעשות שימוש בסעיף 40 כאחד מן השיקולים לקביעת עונש מתאים בתוך מתחם העונש ההולם, בחלק העליון של המתחם.

יב.4 הרתעה אישית

176. סעיף 40 לחוק העונשין, שכותרת השוליים שלו היא, **"הרתעה אישית"**, קובע כי אם מצא בית המשפט **"כי יש צורך בהרתעת הנאשם בפני ביצוע עבירה נוספת"**, ותנאי נוסף הוא כי **"יש סיכוי של ממש שהטלת עונש מסוים תביא להרתעתו"**, כי אז, רשאי בית המשפט להביא זאת בחשבון כשיקול חומרא, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

177. סבור אני כי לאור נסיבות תיק זה, תסקיר המבחן והעדויות של האב והאח, יש צורך בהרתעה אישית, ואין די בהבטחה גרידא כי הנאשם לא יבצע עבירות בעתיד.

178. ברם, אינני סבור שיש בשל כך לקבוע כי העונש יהיה בפסגת המתחם, אבל, די בשיקול זה כדי להציב את העונש המתאים בחלק העליון של המתחם, ולבטח אין מקומו של העונש בחלק התחתון של המתחם.

5.ב. הרתעת הרבים

179. נוסח סעיף 140 לחוק דומה לנוסח של סעיף 140, שהובא בתת הפרק הקודם. כאן, מאפשר המחוקק לשופט להתחשב בשיקול הרתעת הרבים ובלי לחרוג ממתחם העונש ההולם, וזאת אם וכאשר בית המשפט מצא כי **"יש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה וסוג העבירה שביצע הנאשם, וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של הנאשם תביא להרתעת הרבים"**.

180. ואכן, שיקול זה עובר כחוט השני בפסיקה של בית המשפט העליון, ובמיוחד בעבירות ביטחוניות אידיאולוגיות שמבוצעות כלפי יהודים, ישראלים או כוחות הביטחון (ראה הציטוטים של הפסיקה שהובאו בפיסקאות 140 ו-141 לעיל).

181. יש לזכור כי עקרון ההרתעה לא נולד בשנת 2012 בתיקון 113, ומקורו עוד בתורה: **"וְכָל הָעָם יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ וְלֹא יִזְדּוֹן עוֹד"** (דברים, פרק יז, פסוק יג). ההרתעה הכללית והאינדיבידואלית הוכרו כשיקולים לגיטימיים בענישה בפסיקה. ראה, למשל, דברי השופט – כתוארו אז – פרופ' אהרן ברק בע"פ 212/97 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(2) 170, בעמ' 174 (1979); וראה גם: ואקי ורבין, שם, בעמ' 419, הערה 17.

182. ואקי ורבין מסבירים כי לעניין סעיף 140 הנ"ל, **"שכיחות העבירה חשובה יותר בשיקול הרעת הרבים. המטרה היא לאותת לעבריינות פוטנציאלית שעבירה מסוג זה אינה משתלמת ותטופל בחומרה"** (שם, בעמ' 459, בראש העמוד).

183. ואקי ורבין מתייחסים לסוג העונש בסוגיה זו, באומרים: **"בהרתעת הרבים ישנו מקום רב יותר להטלת עונשי מאסר בפועל ולמשך פרק זמן ממושך יותר. הרתעת הרבים, שאינם נושאים בעצמם בעונש, דורשת מטבעה ענישה קשה יותר"**.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגית

1	י.ג. קנס ופיצויים
2	184. בסעיף 40 לחוק נאמר כי אם קובע בית המשפט במסגרת מתחם העונש ההולם גם עונש של
3	קנס, בית המשפט, יתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם, לצורך קביעת מתחם עונש הקנס
4	ההולם.
5	
6	185. הנתונים הכלכליים של הנאשם ומשפחתו הם אלה: הנאשם חסך – מעבודה – כספים לצורך
7	לימודים, כדי להיות אח סיעודי. האב עובד במנופים ויש לו הכנסה מכובדת.
8	
9	186. בנסיבות אלה, ניתן להטיל קנס ופיצויים, ובמיוחד כאשר הן האב והן הנאשם הביעו הבנה
10	לכך שיש צורך לפצות את השוטר ע' (הם גם הביעו דאגה למצבו וציפו לשמוע כי החלים
11	מפציעתו).
12	
13	187. קנס יש להטיל, כי המדינה השקיעה כספים רבים בטיפול ובשיקום של השוטר ע'.
14	לפיצויים זכאי השוטר ע', הן כנפגע העבירה והן כחלק משיקומו (ראה גם: פסקה 46 לעיל
15	וכן פסקה 75 לעיל).
16	
17	188. עדיין יש זיקה וקשר בין הקנס לבין הפיצויים ויש ביניהם יחסי תלות הדדיים (ואקי ורבין,
18	שם, עמ' 429-428).
19	
20	י.ד. מאסר על תנאי
21	189. לא הייתה מחלוקת אמיתית בין הצדדים בדבר הצורך ברכיב זה של הענישה.
22	
23	190. "כמקובל", סנגור מעדיף מאסר על תנאי לתקופה ארוכה יותר "על חשבון" מאסר בפועל.
24	
25	191. המדינה מבקשת מאסר על תנאי משמעותי, לשם הרתעה, שיכול שבית המשפט נותן לו מקום
26	בגזירת העונש המתאים.
27	
28	טו. סיכום
29	192. לאחר ששקלתי את כל טענות הצדדים והבאתי בחשבון את מכלול השיקולים שפורטו לעיל,
30	החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:
31	א. מאסר בפועל של שמונה שנים, וזאת מיום מעצרו.

בית המשפט המחוזי בירושלים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

ת"פ 38157-06-14 מדינת ישראל נ' ברגיטי

- ב. מאסר על תנאי של שנה וחצי, אותו ירצה הנאשם, אם יבצע תוך שלוש שנים מיום סיום מאסרו עבירה של חבלה חמורה בכוונה מחמירה.
- ג. מאסר על תנאי של תשעה חודשים, אותו ירצה הנאשם, אם יבצע תוך שלוש שנים מיום סיום מאסרו, עבירה של תקיפה מכל מין וסוג (למעט האמור בס"ק (ב) לעיל) ולרבות ניסיון לתקיפת שוטרים, בין "רגילה" ובין בנסיבות מחמירות.
- ד. קנס בסך 20,000 ₪, שישולמו תוך 120 יום מהיום.
- ה. פיצויים בסך של 100,000 ₪ שישולמו בעשרים תשלומים חודשיים שווים ורצופים של 5,000 ₪ לחודש, החל מיום 1.9.16.
193. זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.
- ניתן היום, ח' תמוז תשע"ו, 14 יולי 2016, במעמד ב"כ המאשימה, הנאשם וסנגורו ומתורגמן בית המשפט לשפה הערבית.

משה דרורי, שופט
סגן נשיא